

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេចក្តីរំលឹកគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ុចទីណា ។

គ្រប់គ្រងឯកសារ (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

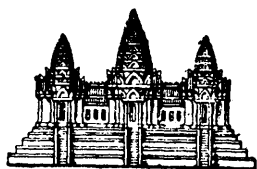
ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

ថតស្កានដោយ
ប្អូនប្រុស ម៉ាន់ សារ៉េត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងទឹកក្រវែលអំពី៖

- ឧបាសិកា កាំង ព្រិចទ័ណ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ូច សាវ័ង្ស ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវត្តានា និងឧបាសិកា យុន សុនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជឹម-ជា និងលោកស្រី រតន៍ ស្រីមុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យឿន (កូន)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេនី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា រ៉ាវី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រៈ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ប៉ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីនាដ, ចាន់ណា សុធានីនាធី (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូចេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូន)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ខួត សេនីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា សែ សុផារី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យឿម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធួរៀង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សារ៉ុម (បាត់ដំបង)
- ព្រះចៅព្រះគុណ ជុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)
- ឧបាសិកា រ៉ាន់ លុយ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហួ ច័ន្ទសុខ័ណ្ឌ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ស.វ.អ)

ព្រះ
ត្រៃបិដកប្បាយ
និង
សេចក្តីព្រំប្រជានាសាខ្មែរ
អភិធម្មបិដក
យមក សត្តបកាគ
៩៣

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

គ. ស. ២៥១០

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្ដល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵經を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete collection of "TRIPITAKA" to the Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាមីរាបអាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌មាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពិជម្រាជ្ជដ៏ចម្រើន ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឃោនជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី ទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីការព្រះបរមគ្រូ មិត្តមិត្តាប្រាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តចក្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ Rev. Muchaku Seikyo

ប្រធានការិយាល័យ Rev. Sinohara Eiichi

អ្នកចាត់ការ Rev. Matunaga Zendo Rev. Arima Jitsujo Rev. Ito Yoshimichi
Rev. Watai Keiichi Rev. Sugiya Yoshizumi Rev. Sigeta Shincyo
Rev. Maeda Risyo Rev. Nakajima Kyoshi Mr. Ei Rokusuke

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未會有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年 7 月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵經）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

My dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community.

It gives me a great pleasure to learn that the translation of the " Pali Tripitaka " into Cambodian by the " Tripitaka Commission " of the Buddhist Institute, Phnom Penh has been successfully achieved. The project to translate the Tripitaka was launched in 1930 and took 39 years to complete the whole work only in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but is also an important milestone in the history of publication in Cambodia.

Revival and prosperity of Buddhism in Cambodia is the ardent desire of the Japanese Buddhist Community. It is with this spirit that we have completed this important project and want to present the complete work to the Cambodian Buddhist community. It is a present not only to the Buddhist community in Cambodia but also to the Cambodian people and all the peace loving people in the world.

Cambodia experienced the greatest tragedies of modern times and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount this grief and anger, and to forgive and start working again for world peace.

This great work is a symbol of Japanese Buddhist communities resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and a testimony to the friendship between the people.

Join hands in prayer...
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: Rev. Eiichi Sinohara

Management Team:

Rev. Zendo Matunage   Rev. Jitsujo Arima   Rev. Yoshimichi Ito
Rev. Keiichi Watai   Rev. Yoshizumi Sugiya   Rev. Shincyo Sigeta
Rev. Risyo Maeda   Rev. Kyoshi Nakajima   Mr. Rokusuke Ei

អភិជ្ជម្មប័ដក

យមក សត្វមនោក

៧៣

ព.ស. ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស សត្តមោ ភាគោ

ឥន្ទ្រិយយមកំ

បវត្តិវារោ

(១) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
តិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជត្ត នោ ច តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោ-
តិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យា-
និទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជត្ត នោ ច តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យា-
និទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក

យមកៈ សត្តមភាគ

ពិស្រ្ទិយយមកៈ

បរិវត្តិវារៈ

[១] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោតិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោតិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[២] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្ថ-
ន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន បុរិសន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស ចក្ក-
ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ឆោ ច
តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ តេសំ បុរិសន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។

(៤) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិ-
តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ឆោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
មនស្សន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥតទ្រុយ ។ បេ ។
 បុរិសទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 បុរិសទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ បុរិសទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រុយ កើតឡើងផង ។

(៤) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតទ្រុយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រុយ របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រុយ កើតឡើងផង ។

(៥) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សិ-
 ទ្រុយ ។ បេ ។ ទេវចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត ទេវចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ

ត្រ័យយមកេ បរិភិក្ខេ

តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជត្ត លោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៦) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សន្តិ-
 ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អចក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត លោ
 ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧) យស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិ-
 ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស យា-
 និទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ទេវក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នក
មិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ
ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ទេវក្ខុន្ទ្រិយ របស់
សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង
ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ទិទ្ទ្រិយ ។ ចេ ។
ចក្ខុន្ទ្រិយ មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ
ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមាន
ចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
កើតឡើងផង ។

(៧) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិន្ទ្រិយ
។ ចេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។
មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃានិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន
ឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតុ យានិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៨) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ជីវិ-
តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតុ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
សព្វេសំ ចរន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតុ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ឈតុ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៩) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សោ-
មនស្សិទ្ធិយំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតុ
តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ឈតុ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈតុ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបំណិយ យមកៈ

ឯឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រុឌ របស់
សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង
ឃានទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

(៨) ឃានទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតទ្រុឌ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រុឌ របស់
សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃានទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឃានទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

(៩) ឃានទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សទ្រុឌ
។ បេ ។ ទុបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។
មួយទៀត ទុបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃានទ្រុឌ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ទុបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមិនមាន
ឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ
ឯឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ទុបេក្ខទ្រុឌ របស់
សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង
ឃានទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

គម្ពីរយមមក បវត្តិកក

(១០) យស្ស ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សទ្ធិ-
ទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត
តស្ស ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ
អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត
នោ ច តេសំ ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហានកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជត ឃានិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១) យស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិ-
សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត តស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ បវត្តានំ ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត នោ ច តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជត ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២) យស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិ-
តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត តស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិក្ខារៈ

(១០) ឃានទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ធឹន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ បញ្ចាទ្រុឌ មនិទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ឃានទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិទ្រុឌ របស់សត្វអ្នក
 មិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ហើយ ឯឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្រុឌ
 របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ហើយផង ឃានទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

(១១) ឥត្ថិទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសិទ្ធិ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធិ របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ឥត្ថិទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 បុរិសិទ្ធិ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯឥត្ថិទ្ធិ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ បុរិសិទ្ធិ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ហើយផង ឥត្ថិទ្ធិ កើតឡើងផង ។

(១២) ឥត្ថិទ្ធិ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតិទ្ធិ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្ធិ របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ឥត្ថិទ្ធិ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ឥត្ថិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តំ តាសំ ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឥត្ថិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(១៣) យស្ស ឥត្ថិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស សោ. មនស្សិត្ត្រ័យំ ។ មេ ។ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ សទ្ធិត្ត្រ័យំ បញ្ញិត្ត្រ័យំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ឥត្ថិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុត្ថាតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ឥត្ថិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តំ តាសំ មនិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឥត្ថិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(១៤) យស្ស បុរិសិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស បុរិសិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុត្ថាតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ បុរិសិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិតុ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ បុរិសិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុក កាល
ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯឥត្ថទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងហើយផង ឥត្ថទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

(១៣) ឥត្ថទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សទ្រុឌ
។ បេ ។ ឧបេក្ខទ្រុឌ សន្ធិទ្រុឌ បញ្ញាទ្រុឌ មនិទ្រុឌ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រុឌ របស់សត្វណា
កើតឡើងហើយ ឥត្ថទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិ-
ទ្រុឌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុក កាលចាប់
បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯឥត្ថទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងទេ មនិទ្រុឌ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ហើយផង ឥត្ថទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

(១៤) បុរិសទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតទ្រុឌ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រុឌ របស់
សត្វណា កើតឡើងហើយ បុរិសទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ឬ ។ ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាបុរស កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯបុរិសទ្រុឌ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ កើតឡើងហើយផង បុរិសទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

តន្ត្រីយយមកេ បរិវត្តិវិកោ

(១៥) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សោមនស្សិទ្ធិយំ ។ បេ ។ ឧបេត្តិទ្ធិយំ សុទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចរណំ ន បុរិសានំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត ឆោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៦) យស្ស ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សោ-
មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត តស្ស ជីវិតិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចរណំ បរត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត ឆោ ច តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តា-
នំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោម-
នស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧) យស្ស ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ឧបេ-
ត្តិទ្ធិយំ ។ បេ ។ សុទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

(១៥) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ សន្និទ្ធន្ទ្រិយ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនមែនជាបុរស កាលច្បុកកាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១៦) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុកកើតឡើងហើយ ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ។

(១៧) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ ។ បេ ។ សន្និទ្ធន្ទ្រិយ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជិត តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ បរតេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មនិន្ទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជិត ឆោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរតេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោម-
 នស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត
 ឆោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បរតេ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៩) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សន្និន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើងហើយ ដ៏វិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្លានៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ឯដ៏វិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ទេ មនិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 ដ៏វិតិទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ។

(១៨) សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
 ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ឯសោមន-
 ស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងហើយផង
 សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្តដែលប្រកប
 ដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ។

(១៩) សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ធិទ្ធិន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិន្ទ្រិយ មនិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ

តម្កល់យមកេ បរិក្ខារីកេ

តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ
 បរិត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០) យស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច
 តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តា-
 នំ បរិត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់
 ពួកសត្វដែលចូលកាន់ខំរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត និងកងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកសោមនស្ស ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោ-
 មនស្ស កើតឡើងហើយផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបរិវត្តិកាល ។

(២០) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្និទ្ធន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សន្និទ្ធន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ សន្និទ្ធន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់ខំរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ
 ទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត និងកងឧប្បាទកូ-
 ណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ សន្និទ្ធន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបរិវត្តិកាល ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២១) យស្ស ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញិត្តិយំ ។ បេ ។ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត
 តស្ស ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មនិត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជត ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជត
 ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២) យស្ស សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញិត្តិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត តស្ស សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត ឆោ ច តេសំ សទ្ធិត្តិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ
 សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ញិ-
 ត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជត សទ្ធិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២១) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញន្ធិយ ។ បេ ។ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្លិនក្លរណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លរណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខាឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លរណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ។

(២២) សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្លិនក្លរណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លរណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសន្ធា ឯសន្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយហេតុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង សន្ធិន្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លរណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសន្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវារោ

(២៣) យស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតុ តស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតុ នោ ច តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សទ្ធា-
សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតុ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤) យស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតុ តស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតុ នោ ច តេសំ បញ្ញិន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
បរិត្តេ ញ្ញាណសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតុ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

(២៣) សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធា ឯសទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយហេតុកាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ។

(២៤) បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញ្ញាណ ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៥) យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។

(២៦) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សោតិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ សោតិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ឥតវេសំ សចក្ក-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជ-
តិ សោតិទ្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ សោតិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាវា បវន្តានំ អចក្កកានំ
កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតិទ្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតិទ្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៧) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ យានិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ រូចាវចរំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៥) ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៦) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោតិ-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯសោតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើងផង សោតិទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុ-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោតិទ្រិយ របស់
សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេកាវភព កាលចូល
ទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោតិទ្រិយ របស់
សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង
ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិ-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់រូបាវចរភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯយានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

និទ្ទេយយមកេ បរិគ្គិវារោ

សចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
 ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ
 អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
 យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ភត្ត យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៨) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
 ភត្ត ភត្តន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 រូមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ភត្ត បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្ក-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ អចក្កកា-
 នំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត បុរិសិន្ទ្រិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់កា-
 មាវចរភព កើតឡើងផង ឃានីន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានីន្ទ្រិយ
 របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាល
 ចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានីន្ទ្រិយ របស់
 សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើង
 ហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិ-
 យ ។ បេ ។ បុរិសីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់រូបាវចរភព
 កើតឡើង ឯបុរិសីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចូល
 ទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងផង បុរិសីន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បុរិសីន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកា-
 មាវចរភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
សចក្កកោនំ កាមាវចំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
បុរិសិន្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ចក្កាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៩) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិន្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តា-
នំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ ជីវិតិន្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥតវេសំ សចក្កកោនំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
ជីវិតិន្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
ជីវិតិន្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
សោធម្មំ ចរន្តានំ អចក្កកោនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ជីវិតិន្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កា-
ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកោនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ជីវិតិន្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ចក្កាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស-
ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរ-
ភព កើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៩) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ កើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រិយ
របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បត់ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។

(៣០) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

តន្ត្រីយយមកេ បរិវិវាណ

សុទ្ធាវាសំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ
 ឧប្បន្នតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សទ្រិយំ
 ឧប្បន្នត្ថ ឥតរេសំ សចក្កកានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្ខុទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ សោមនស្សទ្រិយញ្ច
 ឧប្បន្នត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សទ្រិយំ
 ឧប្បន្នត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ ។ បញ្ច-
 វេកាវា បរិន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបន្តន្តា-
 នំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សទ្រិយំ ឧប្បន្នត្ថ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ សចក្កកានំ ឧប-
 បន្តន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នត្ថ
 ចក្ខុទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ។

(៣០) យស្ស យត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ឧប្បន្នតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
 បន្តន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ឧប្បន្នត្ថ ឥតរេសំ
 សចក្កកានំ ឧបបន្តន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ខុទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បន្នតិ ឧបេក្ខិទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នត្ថ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ឧប្បន្នត្ថ

តម្រិះយមកៈ បរិវត្តិវិរៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ តាំងនោះ ក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សទ្រិយ កើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា កើត-
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ តាំងនោះ កាល
 ច្បុក ចាកបញ្ចវេក្ខារភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ តាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(៣១) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ទេវ-
 ក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វតាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេវក្ខុទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ តាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើងផង ទេវក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ទេវក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាវា
ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូ-
បានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច
តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្ក-
ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣២) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ វេតវេសំ សចក្កកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
តីតិ ។ បញ្ចវេកាវា ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមា-
វចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចកោការភព កាលចូល
 ទៅកាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួក
 សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចកោការភព កាលចូលទៅកាន់
 កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ព្រឹត្តិយមកេ បរិវាទ

(៣៣) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្ទ្រាធំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ឥត-
 រេសំ សចក្កកាធំ ឧបបជ្ជន្ទ្រាធំ តេសំ តត្ថ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ បញ្ចវេកាវ បវន្តាធំ អ-
 ចក្កកាធំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្ទ្រាធំ អវចាធំ តេសំ
 តត្ថ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាធំ ឧបបជ្ជន្ទ្រាធំ តេសំ
 តត្ថ មន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៤) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរ បវន្តាធំ អយានកាធំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ជន្ទ្រាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(៣៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ច្រាស
 ន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធា-
 វាស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ កាលច្បុក ចាកបញ្ច្រាស
 វេកាវរកត កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរកត និងសត្វអរូបព្រហ្មនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៤) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត ឥតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥតិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្បុក ចាកកាមា-
 វចរកត កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរកត កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយា-
នកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស តត្ថ
យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ
អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ
យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣៦) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស តត្ថ យា-
និទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អយាន-
កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯយានិទ្ធិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត-
ទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងហើយផង យានិទ្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៥) យានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យា-
និទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្ធិយ
របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ តាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯយានិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្ធិយ
របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ហើយផង យានិទ្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៦) យានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្ធិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្ធិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន
ឃានៈ តាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយ

តម្រៀមយមកេ បរិក្ខារកេ

នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយា-
នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ
តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា
ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូទា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ
ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៨) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ
យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ
អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូទាវចរានំ
អរូទាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ដ៏វិត្តិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឃានិទ្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៧) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកការ មាវចរភព កាលចូលទៅកាន់ការមាវចរភព និងពួកប្រាវចរសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឃានិទ្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាកការមាវចរភព កាលចូលទៅកាន់ការមាវចរភព ទាំងពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអប្រាវចរសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៩) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 កាមាវចរា ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៤០) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ កាមា-
 វចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នោះ ឯឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ទុបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងហើយផង ឃានទ្រុឌ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៩) ឃានទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិ-
 ទ្រុឌ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រុឌ មនិទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា ឃានទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មនិទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បុក ចាក
 កាមាវចរភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព ទាំងពួកប្រាវចរសត្វ និង
 ពួកអប្រាវចរសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឃានទ្រុឌ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រុឌ របស់សត្វ
 អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឃា-
 និទ្រុឌ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤០) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិ-
 សិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត បុរិសិទ្ធរិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្ធរិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុក ចាកកាមា-
 វចរភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិគ្គិរិកេ

នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទ្រំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ បុរិស្ថិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ
 ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ជីវិត្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ជីវិត្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រ-
 រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ ន ឥន្ទ្រំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិត្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទ្រំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ
 តត្ថ ជីវិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិរិយំ ឧប្បជ្ជត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិរិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ
 តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា
 ចរន្តានំ ន ឥន្ទ្រំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចា-
 វចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិរិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ

ត្រឡប់មក: បរិវត្តិវរ:

ឯឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្ធិយ
របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឥត្ថិទ្ធិយ
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤១) ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត ជីវិតទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឥត្ថិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្ធិយ របស់
ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ
កាន់កាមាវចរភព ទាំងពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងហើយផង ឥត្ថិទ្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤២) ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិទ្ធិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាល
ចូលទៅកាន់កាមាវចរភព ទាំងពួករូបាវចរសត្វនោះ កើតឡើងហើយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំនំ ឧប-
បជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត
ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៣) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស តត្ថ
ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ ន
ឥត្ថំនំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភូចាវចរានំ អភូចាវ-
ចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត នោ ច
តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជន្តំនំ
តាសំ តត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សុត្ថិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិ-
ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។
សោមនស្សិទ្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ហើយផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៣) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេ-
ក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់
ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ
កាន់កាមាវចរភព ទាំងពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងហើយផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៤) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សន្ធិទ្ធិយ
។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិគ្គិរំពោ

កាមាវចរោ ចរុន្តានំ ន ឥន្ទំ កាមាវចរំ ឧបបន្ន្ត-
ន្តានំ រូចាវចរំ អរូចាវចរំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិ-
យំ ឧប្បន្នត្ថំ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទំន្ត្រិយំ ឧប្ប-
ន្នតិ ឥន្ទំ ឧបបន្នត្ថំ តាសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បន្នត្ថំ ឥន្ទំន្ត្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ។

(២៥) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បន្នតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បន្នត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បន្នត្ថំ តស្ស តត្ថ បុរិ-
សិន្ធិយំ ឧប្បន្នតិ ។ កាមាវចរោ ចរុន្តានំ ន បុរិ-
សានំ កាមាវចរំ ឧបបន្នន្តានំ រូចាវចរំ អរូចាវច-
រំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បន្នត្ថំ នោ ច តេសំ
តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បន្នតិ បុរិសានំ ឧបបន្នន្តានំ
តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយញ្ច ឧប្បន្នត្ថំ បុរិសិន្ធិយញ្ច
ឧប្បន្នតិ ។

(២៦) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បន្នតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បន្នត្ថាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ
ឧប្បន្នត្ថំ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បន្នតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវិវាវៈ

មន្ត្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរ-
ភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព ទាំងពួកអ្នកបាវចរសត្វ និងពួកអ្នកបាវ-
ចរសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ត្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤៥) បុរិស្សិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិ-
ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត ជីវិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិ-
ស្សិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត្រិយ របស់
ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាបុរស កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាល
ចូលទៅកាន់កាមាវចរភព ទាំងពួកអ្នកបាវចរសត្វ និងពួកអ្នកបាវចរសត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្សិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិត្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង បុរិស្សិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤៦) បុរិស្សិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោមនស្សិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា បុរិស្សិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

កាមាវចរា ចរន្តានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបន្ន្ត-
 ន្តានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ន្និត្ត ឈោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ បុរិ-
 សានំ ឧបបន្ន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បន្និត្ត បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ។

(២៧) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ ន
 បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបន្ន្តានំ រូបាវចរានំ អរូ-
 បាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្និត្ត ឈោ
 ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ បុរិសានំ ឧប-
 បន្ន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្និត្ត
 បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សន្ត្រីយ របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាបុរស កាលច្បុក
ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ទាំងពួកក្សត្រាវចរ-
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ត្រីយ របស់បុរស
ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង បុរិសន្ត្រីយ កើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤៧) បុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ទេវត្តិន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត ទេវត្តិន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
បុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ទេវត្តិន្ត្រីយ
របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាបុរស កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព
កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ទាំងពួកក្សត្រាវចរសត្វ និងពួកអក្សត្រាវចរ-
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទេវត្តិន្ត្រីយ របស់បុរសទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង បុរិសន្ត្រីយ កើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិវត្តិវិពា

(២៨) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ធិយំ មនិន្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 មនិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិត ធមោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិន្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈិត បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៩) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ធមោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិត ឥត-
 រេសំ ចតុរោកាវំ បញ្ចរោកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរិត្ត
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

(៤៨) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សន្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ចាទ្រិយ មន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាបុរស កាល ច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ទាំងពួករូបា- វចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិ- ស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងហើយផង បុរិស្ស- ន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤៩) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោម- នស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត- ន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ និងពួកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញា- សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃឧបបត្តិចិត្ត ឯ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុ- រោការភព និងបញ្ចរោការភព កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើត ឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិតិ ។ ចតុវេការា
 បញ្ចវេការា បវន្តានំ បវត្ថ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិត្ត នោ ប
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិតិ ចតុវេការំ បញ្ច-
 វេការំ ទបបជ្ជន្តានំ បវត្ថ ចិត្តស្ស ទប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ទប្បជ្ជិត្ត ជីវិតិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ទប្បជ្ជិតិ ។

(៥០) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ទបេត្តិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសំ ទបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសន្តំ ទបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិតិ នោ ប តេសំ តត្ថ
 ទបេត្តិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិត្ត ឥតេសំ ចតុវេការំ បញ្ច-
 វេការំ ទបបជ្ជន្តានំ បវត្ថ ចិត្តស្ស ទប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ទប្បជ្ជិតិ ទបេត្តិន្ទ្រិយញ្ច
 ទប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ ទបេត្តិន្ទ្រិយំ
 ទប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ទប្បជ្ជិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត សោមនស្សទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោ-
 មនស្សទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុក ចាកចតុរោការភព និង
 បញ្ចរោការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងកងក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សោមនស្សទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់ចតុរោ-
 ការភព និងបញ្ចរោការភព កើតឡើងហើយផង ជីវិតទ្រុយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥០) ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ទេវ-
 ក្ខត្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រុយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស និងពួកសត្វ កាលទៅ
 កាន់អសញ្ញាសត្វ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯទេវក្ខត្រុយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព កើតឡើង
 ផង ទេវក្ខត្រុយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិ-
 កាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ទេវក្ខត្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិវិហារ

ចតុរោគារា បញ្ចរោគារា បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ណោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុរោគារំ
 បញ្ចរោគារំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥០) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សុទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញ-
 សត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ណោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥតវេសំ
 ចតុរោគារំ បញ្ចរោគារំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បានក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តិវិ ។ ចតុរោគារា បញ្ចរោគារា បវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

តន្ត្រីយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ទេ ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកចតុរោការភព និង
 បញ្ចរោការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់ចតុរោការភព
 និងបញ្ចរោការភព កើតឡើងហើយផង ជីវិតន្ត្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥១) ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធ
 ន្ត្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ត្រិយ មនិន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វកសត្វ កាលចូលទៅ
 កាន់សុទ្ធាវសេ និងសត្វកសត្វ កាលចូលទៅកាន់អសញ្ញាសត្វនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 កាលចូលទៅ កាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព កើតឡើងផង
 មនិន្ត្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិត្តិ-
 កាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ មនិន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកចតុរោ-
 ការភព និងបញ្ចរោការភព កើតឡើងហើយ ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្ត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុកោការំ
 បញ្ចកោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ជីវិត្ត្រ័-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥២) យស្ស យត្ថ សោមនស្ស្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្ស្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចិត្ត-
 ស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្ស្ត្រ័យុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្ស្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ សោម-
 នស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច
 ឧប្បជ្ជត្ថ សោមនស្ស្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥៣) យស្ស យត្ថ សោមនស្ស្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ័យំ មនិទ្រ័យំ
 ឧប្បជ្ជត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ័យំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ក្នុងបវត្តកាល ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ត្រីទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ
 កាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព កើតឡើងហើយផង ជីវិតទ្រុឌ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥២) សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ទេវតាទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត ទេវតាទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ទេវតាទ្រុឌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុង
 ទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ទេវតាទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 សោមនស្ស កើតឡើងហើយផង សោមនស្សទ្រុឌ កើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តកាល
 ក្នុងទីនោះ ។

(៥៣) សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិទ្រុឌ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រុឌ មន្ត្រីទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រីទ្រុឌ របស់សត្វណា

និម្មិតយមកេ បរិក្ខិតកេ

ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ សត្វេសំ ចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ សោមនស្ស-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិ-
 យំ ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សន ឧបបជ្ឈន្តានំ បរិត្តេ សោម
 នស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២២) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត ឥតវេសំ ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បរិត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សន្ធិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិត តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរត្តិវារៈ

កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្តដែលប្រាស
 ចាកសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងហើយផង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ខែចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងបរត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥៤) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯសន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង សន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្នុង ខែចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបរត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ ឃមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្កោណា ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កោណា តេសំ តត្ថ សង្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ធា
 ប តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្ត ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្កោណា តេសំ តត្ថ សង្ខិទ្ធិយវ្ម ឧប្បជ្ជត្ថ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយវ្ម ឧប្បជ្ជត្ថ ។

(៥៥) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត្តាតិ ។ សុទ្ធាភិសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ប តេសំ តត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ ឥតេសំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បរេត្ថ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាធិក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ថ ។ យស្ស ភិ បទ
 យត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេ-
 ក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាធិក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញ-
 ិត្តិយំ ឧប្បជ្ជត្ថ នោ ប តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្លានៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ
 ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើត
 ឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥៥) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេ-
 ក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង បញ្ញន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុង
 បវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 ឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង

តន្ត្រីយយមកេ បវត្តិកា

ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខា-
សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ចា-
ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប
តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត ឥតវេសំ ឧបេក្ខា-
យ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
មនិត្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិ-
ត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្ត-
ស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជត្ត
នោ ប តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេ-
ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជត្ត
ឧបេក្ខិត្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិភិក្ខុៈ

កងទីនោះទេ បញ្ចិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបរិភិក្ខុកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥៦) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មនិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង មនិទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបរិភិក្ខុកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេ-
 ក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង
 ហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបរិភិក្ខុកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥៧) យស្ស យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញាទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ប
 តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថ ឥតវេសំ សហោ-
 តុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវេត្ថ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 បញ្ញាទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 បញ្ញាទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈត្ថ តស្ស តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈត្ថ នោ ប តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សហោ-
 តុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវេត្ថ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ថ
 សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៥៨) យស្ស យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥៧) សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចា-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង ក្នុងទី
នោះ ឯបញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ទេ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយហេតុ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ចាន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង
ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
បញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងកូណៈ
នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងទីនោះ
ឯសទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ចា-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយហេតុ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ កើតឡើងហើយផង សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥៨) សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មនិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធាវាស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ

តម្រៀមយមរា បរិវត្តរា

នោ ប តេសំ តត្ថ មនិជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ ស-
ហេតុកានំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរេត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិជ្ជ័យក្ខ ឧប្បជ្ជិតិ
មនិជ្ជ័យក្ខ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិ-
ជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ សទ្ធិជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត
នោ ប តេសំ តត្ថ សទ្ធិជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិតិ សហេតុ-
កានំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរេត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិជ្ជ័យក្ខ ឧប្បជ្ជិត្ត
សទ្ធិជ្ជ័យក្ខ ឧប្បជ្ជិតិ ។

(២៧) យស្ស យត្ថ បញ្ញាជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិតិ
តស្ស តត្ថ មនិជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ
ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញាជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិតិ
នោ ប តេសំ តត្ថ មនិជ្ជ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ
ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរេត្តេ ញ្ញាណ-
សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
បញ្ញាជ្ជ័យក្ខ ឧប្បជ្ជិតិ មនិជ្ជ័យក្ខ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 សន្និទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ប្រកបដោយហេតុ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិទ្ធិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសុទ្ធ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សន្និទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្ធិយ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសុទ្ធ ក្នុងទីនោះ ឯសន្និទ្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្ធិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយហេតុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ហើយផង សន្និទ្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រកបដោយសុទ្ធ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៥៩) បញ្ញិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មនិទ្ធិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញិទ្ធិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅកាន់សុទ្ធកាល កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 មនិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញិ-
 ទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិទ្ធិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ ករោសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ញាណាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ប តេសំ តត្ថ
 បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ឈន្តា-
 នំ បវត្តេ ញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយយក្ខ ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ញិទ្រ្ទិយក្ខ
 ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(៦០) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 សោតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តានំ ។ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
 វា បន សោតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ នត្ថិ ។

(៦១) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តានំ ។ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
 វា បន យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ នត្ថិ ។

(៦២) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
 ឥត្ថិទ្រ្ទិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តានំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
បញ្ចាទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងអស់នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងក្នុងក្នុង ទីនៃចិត្ត និង
ក្នុងឧប្បាទក្នុង ទីនៃចិត្តដែលប្រាសចាកញ្ញាណ ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ចា-
ទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងហើយផង បញ្ចាទ្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្នុង ទីនៃចិត្ត
ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបរិក្ខិតកាល ក្នុងទីនោះ ។

[៦០] ចក្ខុទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោតិទ្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
ទៀត សោតិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៦១] ចក្ខុទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានិទ្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
ទៀត ឃានិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៦២] ចក្ខុទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បុរិសិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវាហ

ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នត្ថិ ។

(៦៣) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
វា បន ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នត្ថិ ។

(៦៤) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឧបេក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈត្តា-
តិ ។ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន ឧបេក្កិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ នត្ថិ ។

(៦៥) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
នត្ថិ ។ បេ ។

(៦៦) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សោ-
តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ បញ្ច-
កោតារំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ឈិត្តា

តន្ត្រីយយមកៈ បរិត្តិវៈ

កើតឡើងហើយ ។ មួយទៀត បុរិស្សន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើត
ឡើងហើយ ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមាន
ទេ ។

(៦៣) ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតន្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយ
ទៀត ជីវិតន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

(៦៤) ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សិ-
ន្ត្រីយ ។ បេ ។ ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។
កើតឡើងហើយ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើត
ឡើងហើយ ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

(៦៥) ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សុទ្ធិន្ត្រីយ
។ បេ ។ ចញ្ញន្ត្រីយ មនិន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយទៀត មនិន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិន
កើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិន
មានទេ ។ បេ ។

(៦៦) ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតិកន្ត្រីយ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាល
ចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់អរូបភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ឥតរេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អចក្ក-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៧) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឃា-
និទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ បញ្ចវេកាវ
ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច អូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្ក-
ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឃានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ឥតរេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឃានិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ ។ យស្ស វា បន ឃានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯសោត្តន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោត្តន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត សោត្តន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ត្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោត្តន្ត្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បាត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុន្ត្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោត្តន្ត្រិយ របស់សត្វអ្នកមាន
 ចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ត្រិយ កើត
 ឡើងផង ។

(៦៧) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានន្ត្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាល
 ចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់រូបាវ-
 ចរភព នឹងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់
 បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯឃានន្ត្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ
 ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឃានន្ត្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឃានន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង

ត្រ័យយមកេ បរិនិរុទ្ធ

តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បរន្តានំ
អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ហានិទ្ធរិយំ ឧប្ប-
ជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្ក-
កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ហានិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៦៨) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ឥត្ថ-
ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ បញ្ចវេកានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច អរិយាវចំ អរិយាវចំ ឧបបជ្ឈិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភារេន
កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
ឥត្ថន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឥត្ថន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឥត្ថន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ប-
រន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឥត្ថន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឥត្ថន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នក
មិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើត
ឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឃានន្ទ្រិយ
របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង
ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៦៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាញកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព
កាលចូលទៅ កាន់បរាញ់ការភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់
រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន មួយទៀត បុរស
ទាំងឡាយណា សំដែងនូវភពពីរបី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹង
បរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើង ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ កើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥន្ទ្រិ-
យ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងទេ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៩] យស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស បុរិសំ ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចកេ-
 ការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បក្ខាវាចំ អក្ខាវាចំ ឧប-
 បជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ ឯគេនេវ
 ការេន កតិច៌ កវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច
 តេសំ បុរិសំ ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កុកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសំ-
 ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសំ ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសំ ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សចក្កុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសំ ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៣០] យស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 នីវតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ច-
 កេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៦៩) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន មួយទៀត ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែងនូវភពតាមរយៈ ដោយគត្តភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងឯបុរិសទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសទ្រុយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិសទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ កើតឡើងផង ។

(៧០) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង

តន្ត្រីយយមពេ បវត្តិកពេ

ឆោ ច តេសំ ជីវិតត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 សចត្តកាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចត្តត្រ័យេវា
 ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតត្រ័យេវា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ជីវិតត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចត្តត្រ័យំ
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ អចត្តកាណំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិតត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច
 តេសំ ចត្តត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈតិ សចត្តកាណំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ ជីវិតត្រ័យេវា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចត្តត្រ័យេវា
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧០) យស្ស ចត្តត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សោ-
 មនស្សត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកាណំ បញ្ចកេ-
 ការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច សចត្តកា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ចត្តត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ សោម-
 នស្សត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចត្តកាណំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ ចត្តត្រ័យេវា ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្ស-
 ត្រ័យេវា ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្ស-
 ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចត្តត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រុឌ របស់
 សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 ជីវិតទ្រុឌ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វ
 ណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុឌ កើតឡើងផង ។

(៧១) ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សទ្រុឌ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាញកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព
 កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេក្ខារភព សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ
 កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់
 បដិសន្ធិ ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯសោមនស្សទ្រុឌ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមាន
 ចក្ខុទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោម-
 នស្សទ្រុឌ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រុឌ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចរុន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ
ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ សោមនស្សំទ្រិយក្ក ឧប្បជ្ជិតំ ចក្កទ្រិ-
យក្ក ឧប្បជ្ជិតំ ។

(៧២) យស្ស ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ តស្ស ឧបេ-
ត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចកេតោ
ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច សចក្កកោ សោមនស្សន
ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្ប-
ជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ
តេសំ ចក្កទ្រិយក្ក ឧប្បជ្ជិតំ ឧបេត្តិទ្រិយក្ក ឧប្ប-
ជ្ជិតំ ។ យស្ស វា បន ឧបេត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ
តស្ស ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតំ ។ សព្វេសំ
ចរុន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ ឬ ឧប្បជ្ជិតំ
សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិទ្រិយក្ក
ឧប្បជ្ជិតំ ចក្កទ្រិយក្ក ឧប្បជ្ជិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សន្ត្រីយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើងទេ សោមនស្សន្ត្រីយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ត្រីយ កើតឡើងផង ។

(៧២) ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខន្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតកង
បច្ចិមភត កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេក្ខនភព សត្វទាំងឡាយណា អ្នក
មានចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
សត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ឯឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ត្រីយ
របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងផង ឧបេក្ខន្ត្រីយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ត្រីយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ឬ ។ ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុន្ត្រីយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ត្រីយ កើតឡើងផង ។

នគ្រឹយ្យយមកេ បរិវ្រ្មិតោ

(៧៣) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សង្ខន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ចាទ្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចារេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មនិ-
 ទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ
 បវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៤) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមា-
 វេវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូបាវេវំ អរូបាវេវំ ឧប-
 បជ្ឈត្វា បរិនិព្វាយេស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិច៌ ភវេ នស្សត្វា បរិនិព្វាយេស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

(៧៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូល ទៅកាន់បញ្ចវេតា-
 ភព ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯមនិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ
 ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិន
 មានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានចក្ខុទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ។

(៧៤) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាល
 ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរ-
 ភព នឹងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន មួយទៀត បុរសទាំងឡាយ
 ណា សំដែងនូវកតតិវបី ដោយបុរសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ ឧបបន្ថន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បន្នតិ នោ
 ច តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ សយាន-
 កានំ ឧបបន្ថន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បន្នតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បន្នតិ ។ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អយានកានំ ឧបបន្ថន្តានំ តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បន្នតិ
 សយានកានំ ឧបបន្ថន្តានំ តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ។

(៧៥) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បន្នតិ តស្ស បុរិ-
 សិទ្ធិយំ ឧប្បន្និស្សតិ ។ បន្តិមភវីកានំ កាមាវចំ
 ឧបបន្ថន្តានំ យេ ច រូចាវចំ អរូចាវចំ ឧបបន្ថត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ វិគេនេវ ការេន
 កតិចិ ភវេ នស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
 បន្ថន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បន្នតិ នោ ច តេសំ
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ ឧប-
 បន្ថន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បន្នតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បន្និស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្ថិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិយ កើតឡើងផង ។

(៧៥) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតកងបច្ចៈមភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់ប្រាវចរភព និងអរុប្រាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន មួយទៀត ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែងនូវភពពីរដង ដោយឥតភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិកា

តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ បវត្តានំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយក្ខ ឧប្បជ្ឈ-
 ិស្សតិ យានិទ្ធិយក្ខ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៦) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស ជីវិតិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ កាមាវចំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយក្ខ ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិ-
 ទ្ធិយក្ខ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ។ យស្ស ។ បន ជីវិតិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ
 បវត្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយក្ខ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយក្ខ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៧) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោបនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
កើតឡើង ឯឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិសិ-
ទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
កើតឡើងផង ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៧៦) ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់រក្សា ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើង ឯជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងឬ ។ ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ
កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំង
នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៧៧) ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច សយានកា ឧបេ-
 ត្តាយ ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ សយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោម-
 នស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោ-
 មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៨) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច សយានកា សោ-
 មនស្សន ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព សត្វទាំងឡាយណា អ្នកមានឃានៈ
 កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ
 ចាប់បដិសន្ធិ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯសោម-
 នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្ធិយ
 របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងផង សោមនស្សិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
 សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្ធិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន
 ឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សិទ្ធិយ
 របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ផង ឃានិទ្ធិយ កើតឡើងផង ។

(៧៨) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិទ្ធិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតកងបច្ចិម-
 ភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព សត្វទាំងឡាយណា អ្នកមានឃានៈ
 កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ
 ចាប់បដិសន្ធិ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯឧបេក្ខិទ្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នក
 មានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិតំ

ឧបេត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេ-
ត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
សព្វេសំ ចរន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
ឧបេត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ប តេសំ យានិទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិ-
ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៩) យស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សទ្ធិ-
ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប
តេសំ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
សព្វេសំ ចរន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ប តេសំ យានិទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨០) យស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បញ្ញាទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានយានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯយានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង យានីន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៧៩) យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ធិន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើង ឯសន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ យានីន្ទ្រិយ
របស់សត្វអ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងផង សន្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សន្ធិន្ទ្រិយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ឬ ។ សន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានយានៈ ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯយានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងទេ សន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង យានីន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៨០) យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាន្ទ្រិយ
។ បេ ។ មនីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិ-
 ជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ មនិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតរេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 យានិជ្រ្ឈ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនិជ្រ្ឈ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មនិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 យានិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សទ្ធីសំ ពវន្តានំ អយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ យានិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិជ្រ្ឈ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យា-
 និជ្រ្ឈ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨០) យស្ស ឥត្ថិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិ-
 ជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តិនំ យា ច ឥត្ថិយោ វុច្ចាវចរំ អរុច្ចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន
 កាតិច្ច កវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តិនំ តាសំ ឥត្ថិជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ បុរិសិ-
 ជ្រ្ឈ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជន្តិនំ តាសំ
 ឥត្ថិជ្រ្ឈ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិជ្រ្ឈ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់កាប់រុករាន
 ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ឯមន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ
 ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើត
 ឡើង ឯឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មន្ទ្រិយ
 របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ផង ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៨១) ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ស្រ្តីទាំងឡាយណា ចូលទៅកាន់រូបារុករាន និងអរូ-
 បារុករាន ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែងនូវភពពីរបី
 ដោយឥត្តភាព⁺នេះ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិ-
 សន្ធិ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កើតឡើង ឯបុរិសន្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិក្ខារកេ

យស្ស ក បន បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សោត្ថេសំ បរាជ្ជានំ ន ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ប តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ បុរិសិទ្ធិយោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិទ្ធិយោ
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨២) យស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិត-
 ិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ ឥត្ថំ ឧប-
 បជ្ជន្តំ តាសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តាសំ
 ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថេសំ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ ឥត្ថិទ្ធិយោ ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្ធិយោ ឧប្បជ្ជ-
 ិស្សតិ ។ យស្ស ក បន ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សោត្ថេសំ បរាជ្ជានំ
 ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជ-
 ិស្សតិ នោ ប តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ ជីវិតិទ្ធិយោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិ-
 ទ្ធិយោ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៣) យស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោម-
 នស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ ឥត្ថំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវាៈ

មួយទៀត បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលមិនមែន
 ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ កើត
 ឡើងផង ។

(៨២) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលមិនមែន
 ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ កើត
 ឡើងផង ។

(៨៣) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧបបជ្ជន្តីនំ យា ច ឥតិយោ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជន្តីនំ តាសំ ឥតិទ្ធរិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ សោមនស្សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតវាសំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជន្តីនំ តាសំ ឥតិទ្ធរិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឥតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ បរិនិព្វានំ
 ន ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិទ្ធរិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឥតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជន្តីនំ តាសំ សោមនស្សិទ្ធរិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ឥតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៥២) យស្ស ឥតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ ឥត្ថិនំ
 ឧបបជ្ជន្តីនំ យា ច ឥតិយោ សោមនស្សន ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជន្តីនំ តាសំ
 ឥតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ ឧបេក្ខិទ្ធរិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវាសំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជន្តីនំ តាសំ
 ឥតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី
 ទាំងនោះ កើតឡើង ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
 ទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វមិនមែន
 ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បួត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ។

(៨៤) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកស្រ្តី ដែលកើតកងបច្ចិ-
 មកត កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ កើតឡើង ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

តម្រៀមយមកេ បរិវត្តិកេ

យស្ស វា បន ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចរុណំ ន ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ
 ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៥) យស្ស ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សទ្ធិ-
 ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមកវិកាធំ ឥត្ថំ ឧប-
 បជ្ជន្តំ តាសំ ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ
 សទ្ធិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថាសំ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ ឥត្ថិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សព្វេសំ ចរុណំ ន ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ សទ្ធិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ
 សទ្ធិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៦) យស្ស ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញិត្រ័-
 យំ ។ បេ ។ មនិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមកវិ-
 កាធំ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ ឥត្ថិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥត្ថន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វមិនមែនជាស្រ្តី
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯឥត្ថន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៨៥) ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯសន្ធិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សន្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត សន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វមិនមែនជាស្រ្តី ទាំង
 អស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯឥត្ថន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សន្ធិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៨៦) ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តាសំ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរាសំ ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ឈន្តំ តាសំ ឥត្ថិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិទ្រ្តិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តំ តាសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឥត្ថិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៨៧) យស្ស បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បន្តិមភវិកានំ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិ-
 ទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិ-
 ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សព្វេសំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធរិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯមនិទ្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥតិទ្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិទ្ទ្រិយ
 នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ឥតិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិទ្ទ្រិយ របស់
 សត្វមិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
 កើតឡើង ឯឥតិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥតិទ្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ។

(៨៧) បុរិសិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតិទ្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរិសិទ្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ដែល
 កើតកងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯជីវិតិទ្ទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ជីវិតិទ្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិ-
 សិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិតិទ្ទ្រិយ របស់សត្វមិនមែន
 ជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯបុរិសិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិតិទ្ទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បុរិសិទ្ទ្រិយ កើត
 ឡើងផង ។

តិច្ឆ័យយមកេ បរិភ្ជិវារោ

(៨៨) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិការំ
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិសា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ សោម-
 នស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោម-
 នស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(៨៩) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិការំ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិសា សោមនស្សេន ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(៨៨) បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិស្សន្ទិយ របស់បុរស
 ទាំងនោះ កើតឡើង ឯសោមនស្សន្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ បុរិស្សន្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត សោមនស្សន្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិស្សន្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សន្ទិយ របស់សត្វមិនមែន
 ជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ឯបុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទិយ
 របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទិយ
 កើតឡើងផង ។

(៨៩) បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខន្ទិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកបុរស ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិស្សន្ទិយ
 របស់បុរសទាំងនោះ កើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេត្តិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន ឧបេត្តិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស បុរិ-
សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ
ច តេសំ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ ឧបេត្តិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧០) យស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សន្និ-
ន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បន្តិមករិកានំ បុរិសានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច
តេសំ សន្និន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សន្និ-
ន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សន្និន្ធិយំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
សព្វេសំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
សន្និន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ បុរិសិន្ធិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សន្និន្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិសទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វមិនមែនជា
បុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
ឯបុរិសទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់
បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បុរិសទ្រិយ កើត
ឡើងផង ។

(៧០) បុរិសទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សទ្ធិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរិសទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ
ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯសទ្ធិទ្រិយ របស់
បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ
ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សទ្ធិទ្រិយ នឹងកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត សទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិ-
សទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វមិន
មែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
កើតឡើង ឯបុរិសទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
សទ្ធិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង
បុរិសទ្រិយ កើតឡើងផង ។

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិក្ខិវារោ

(៧០) យស្ស បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញាទ្ធីយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិ-
 ទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិ-
 សិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិ-
 សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សទ្ធាសំ ចរន្តានំ ន បុរិ-
 សានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 លោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិ-
 ទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧២) យស្ស ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិវិក្ខរៈ

(៩១) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បរិវិក្ខរិយ
 ។ បេ ។ មន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យកត កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ឯមន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ
 របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 មន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មន្ទ្រិយ
 របស់សត្វដែលមិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ មន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើត
 ឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(៩២) ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយទុក្ខ
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័ម-
 ចិត្ត ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្តនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ឧបបន្លឺន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បន្នស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កន្ត្តក្ខណោ តេសំ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នស្សតិ ឆោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បន្នតិ សព្វេសំ ឧបបន្លឺន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នស្សតិ
 ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ។

(៧៣) យស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ តស្ស ឧបេ-
 ត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតិ ឆោ ច តេសំ ឧបេត្តិន្ទ្រិ-
 យំ ឧប្បន្នស្សតិ ឥតវេសំ ឧបបន្លឺន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នតិ ឧបេត្តិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បន្នស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេត្តិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បន្នតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សទ្រុឌ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តកាល ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុត នឹងកើតឡើង ក្នុងកង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តកាល ឯជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ជីវិតទ្រុឌ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តកាល ។

(៧៣) ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ឯឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រុឌ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តកាល ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិត្តិវារោ

សព្វេសំ បរាណំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
 ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតិ នោ ច តេសំ ជីវិត្ត្រ័យំ
 ឧប្បជ្ឈិតិ សព្វេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតិ
 ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

(៧៤) យស្ស ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិតិ តស្ស សន្និ-
 ត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្ត្រ័យំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ជីវិត្ត្រ័យំ ឧ-
 ប្បជ្ឈិតិ នោ ច តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតិ វត-
 តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ មនិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតិ
 តស្ស ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិតិ ។ សព្វេសំ បរាណំ
 បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិត្តស្សតិ នោ ច តេសំ ជីវិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ឈិតិ សព្វេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 មនិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតិ ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ឈិតិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិវត្តិវាៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលប្បត្ត នឹងកើតឡើង ក្នុង
ក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិវត្តិកាល ឯជីវិតន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ជីវិតន្ត្រីយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ
នៃចិត្ត ក្នុងបរិវត្តិកាល ។

(៧៤) ជីវិតន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ធិន្ត្រីយ ។ បេ។
បញ្ញន្ត្រីយ មនិន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ជីវិតន្ត្រីយ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ឯម-
និន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិតន្ត្រីយ របស់
សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិន្ត្រីយ
នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិវត្តិកាល ។ មួយ
ទៀត មនិន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិតន្ត្រីយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាល
ប្បត្ត នឹងកើតឡើង ក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិវត្តិកាល ឯជីវិតន្ត្រីយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ជីវិតន្ត្រីយ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិវត្តិកាល ។

(៧៥) យស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេត-
 រេសំ សោមនស្សន ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភត្តក្ខណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ ជិវោទសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ សោមន-
 ស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សន ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ
 សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៩៥) សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញាសត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈនៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តវាព

(៧៦) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតីតិ ។ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ធិ
 តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឥតវេសំ សោមន-
 ស្សន ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ សោមនស្ស-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ធិ
 តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សន
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បានក្ខណោ តេសំ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៧) យស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

(៩៦) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ ចញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃបច្ចមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង មនិ-
 ន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 សោមនស្ស ក្នុងបរិត្តកាល ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងកត្តក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលព្រាសចាកសោមនស្ស ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុង
 បរិត្តកាល ។

(៩៧) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
 ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឧបេក្ខិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៧៨) យស្ស ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 បញ្ញិត្រិយំ ។ បេ ។ មនិត្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ មនិត្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរត្ថេ
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ឧបេក្ខិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើត
 ឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញា
 ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ។

(៧៨) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ដែល
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខារំ

យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឧបេ-
 ត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
 មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេ-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឧបេត្តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(៧៧) យស្ស សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញា-
 ទ្ធិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិទ្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខន្តិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មន្ត្រីនិយ របស់សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍
 និងអសវាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត
 និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ឯឧបេក្ខន្តិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មន្ត្រីនិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្តិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ក្នុងបរិត្តិកាល ។

(៧៧) សន្និទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ ។ បេ។
 មន្ត្រីនិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សន្និទ្ធិនិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ឯមន្ត្រីនិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សន្និទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយហេតុ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 មន្ត្រីនិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយសន្និ ក្នុងបរិត្តិកាល ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង សន្និទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មន្ត្រីនិយ
 របស់សត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសវាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងកងកូណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត ដែល
 ប្រាសចាកសន្និ ឯសន្និទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ឈតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាមំ ឧបបជ្ឈន្តាមំ បវត្តេ សទ្ធា-
សម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិទ្រ្តិយេញ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សទ្ធិទ្រ្តិយេញ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១០០) យស្ស បញ្ញាទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ បញ្ញាទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នេតវេសំ ញាណសម្មយុត្តាមំ
ឧបបជ្ឈន្តាមំ បវត្តេ ញាណសម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ បញ្ញាទ្រ្តិយេញ ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្រ្តិយេញ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈ-
ិស្សតិ តស្ស បញ្ញាទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ភត្តក្ខណោ ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ និរោធសមាបន្តាមំ អសញ្ញាសន្តាមំ តេសំ
មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ បញ្ញាទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ ញាណសម្មយុត្តាមំ ឧបបជ្ឈន្តាមំ បវត្តេ
ញាណសម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិទ្រ្តិ-
យេញ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ញាទ្រ្តិយេញ ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១០១) យត្ថ ចក្កទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មន្ត្រីនិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយហេតុ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង សន្តិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសង្ខារ ក្នុងបវត្តិកាល ។

(១០០) បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មន្ត្រីនិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ឯមន្ត្រីនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មន្ត្រីនិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មន្ត្រីនិយ របស់សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកញ្ញាណ ឯបញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មន្ត្រីនិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។

(១០១) ចក្ខុទ្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

និម្មិតយមកេ បរិវារិកា

[១០២] យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចវេកាវ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បញ្ចវេកាវ
 ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[១០៣] យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ហរិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ហរិ-
 ទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គារៈ

(១០២) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅកាន់បញ្ចវេការភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោត្រិយ នឹងកើត ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោត្រិយ របស់សត្វណា នឹង កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី នោះឬ ។ សោត្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បត់ ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុង ទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោត្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១០៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិ- ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កាល ចូលទៅកាន់រូបាវចរភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមាន ចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើងផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យា និទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 យា និទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កាទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរោ ចរន្តានំ អចក្កកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ហោ និទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យា និទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កាទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១០២) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បដិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូនាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិច្ឆិ ភវេ ទស្សេត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កាទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតេសំ សចក្កកានំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កាទ្ធិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឃានទ្រុឌ្និយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឃានទ្រុឌ្និយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រុឌ្និយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានទ្រុឌ្និយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំង
នោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រុឌ្និយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ឃានទ្រុឌ្និយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
ចូលទៅកាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុឌ្និយ កើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

(១០៤) ចក្ខុទ្រុឌ្និយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិ-
ទ្រុឌ្និយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កាលចូលទៅ
កាន់ប្រាវចរភព ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយបុរសភាពនុ៎ះ
ឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុទ្រុឌ្និយ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិទ្រុឌ្និយ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រុឌ្និយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ
ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កើតឡើងផង
ឥត្ថិទ្រុឌ្និយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឥត្ថិទ្រុឌ្និយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រុឌ្និយ របស់សត្វនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវា

ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរា បរិវត្តានំ អបក្កកានំ កាមា-
វចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ
នោ ប តេសំ តត្ថ បក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សបក្ក-
កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ បក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១០៥) យស្ស យត្ថ បក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
ភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូបាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
ន្តានំ យា ប ឥន្ទ្រិយោ ឯតេនេវ ការេន កតិច៌
ករេ ទស្សត្វា បរិវិញ្ញាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ឈន្តំ
តេសំ តត្ថ បក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ប តេសំ
តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឥតរេសំ សបក្កកានំ
កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បក្កុទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ បក្កុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរា បរិវត្តានំ អបក្កកានំ
កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ប តេសំ តត្ថ បក្កុទ្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំង
នោះ កាលច្បាត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

[១០៥] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិ-
ស្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបដិមភព កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កាលចូល
ទៅកាន់ប្រាវចរភព ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះ
ឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមាន
ចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅកាន់កាមាវចរភព កើតឡើង
ផង បុរិស្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិ-
ស្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិន
មានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បាត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅកាន់
កាមាវចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។

(១០៦) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ជីវិតន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិ-
កាណំ បញ្ចកោកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្ក-
ន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ ចក្កន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតន្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតន្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សទ្ធវេសំ ចវន្តានំ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ជីវិតន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
ចក្កន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។

(១០៧) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំង
នោះ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១០៦) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ដ៏វិត្ត-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវគ្គភព កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯដ៏វិត្តទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ដ៏វិត្តទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយទៀត ដ៏វិត្តទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ដ៏វិត្តទ្រិយ
របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ដ៏វិត្តទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។

(១០៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិវត្តិវា

បដិមកវិកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច
 សចក្កកា ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥត-
 រេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បញ្ចវេកាវា
 បរិន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កុ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១០៨) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បដិមកវិ-
 កានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច សចក្ក-
 កា សោមនស្សន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវរៈ

បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ប្រកបដោយចក្ខុ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១០៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ប្រកបដោយចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត-
 វេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បញ្ចវេកានំ
 ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាហាវចំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូនានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១០៧) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ
 បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១០៩) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សន្ទិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សន្ទិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយទៀត សន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិភិក្ខេ

តស្ម តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បញ្ចវេកាវា
 ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ សន្ទិទ្ធទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សន្ទិទ្ធទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១១០) យស្ម យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ម
 តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ធទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ម វា បន យត្ថ មនិទ្ធទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ម តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 បញ្ចវេកាវា ចវន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្កកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព កាល
 ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
 កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១០] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចិន្ទ្រិយ
 ។ បេ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់
 បញ្ចវេការភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេការភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១១១) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិ-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិសា ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតិច៌ិ ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតេវេសំ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វ បន យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ អយា-
 នកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១២) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិ-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតិច៌ិ ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

អភិធម្មបដិក យមកៈ

(១១១) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិ-
 ទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកបុរសណា
 សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយបុរសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
 សត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្តិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់
 សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង
 ឃានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១១២) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួក
 ស្រ្តីណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥត្តិភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កាហេ

តេសំ ឧបបជ្ឈន្តំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តំ តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 កាមាវចរា ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបប-
 ជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយានកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១១៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បន្តិមភវិ-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្បត់ ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឃានិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១១៣) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ជីវិតិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចរុត្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៤) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិ-
 មភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច សយា-
 នកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត-
 រេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ កាមាវចរា
 ចរុត្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បាត
កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមាន
ឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឃានន្ទ្រិយ
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៤] ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោ-
មនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួក
សត្វណា អ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន
កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំង
នោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ
នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បាត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ
កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកប្រាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិក្ខិត្តំ

នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយាន-
កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១១៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បន្តិមក-
រិកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច សយានកា-
សោមនស្សន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ
សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ
អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ អរាវចរានំ
អរាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សយា-
នកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

ឯយានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោ-
មនស្សីន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
នឹងកើតឡើងផង យានីន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១១៥) យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេ-
ក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកសត្វណា
អ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
សត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា យានីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេ-
ក្ខិទ្រិយ របស់ពួកសត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកសត្វចាកវចរភព និងពួកអន្ធាចរភព
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ
ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង យានីន្ទ្រិយ កើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១១៦) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិ-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 រូចាវចរនំ អរូចាវចរនំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១១៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១៦] ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកអរ្យាវចរសត្វ និងពួកអរ្យាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៧] ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

តម្រៀមយមរា បវត្តវារា

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 កាមាវចរា ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ សយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១១៨) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ
 ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ឈន្តិនំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន
 កតិចំ ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តិនំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តាសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ឥត្ថិនំ
 ឧបបជ្ឈន្តិនំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃា-
 និទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រ្ទិយ របស់
 ពួកសត្វអ្នកមិនមានឃានៈ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ
 កាន់កាមាវចរភព ពួកប្រាវចរសត្វ នឹងពួកអប្រាវចរសត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១១៨) ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិ-
 សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 ស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្នភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា សំដែង
 នូវភពពីរ-បី ដោយឥត្ថិភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលពួក
 ស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ ភត្ត បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ ភត្ត បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៧) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ភត្ត ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បដិមកវិកានំ ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តាសំ ភត្ត ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថាសំ ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ជីវិ-
 តិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ភត្ត ឥត្ថិន្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ កាមាវចរំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ ភត្ត ជីវិ-
 តិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ ភត្ត ជីវិតិន្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បុរិសទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុក ចាក
 កាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯឥត្ថទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បុរិសទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង
 ឥត្ថទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១១៩] ឥត្ថទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឥត្ថទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិន
 មែនជាស្រ្តី កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមា-
 វចរភព នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ជីវិតទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើង
 ផង ឥត្ថទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិវាពា

(១២០) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្ស្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិ-
 កានំ ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ យា ច ឥន្ទិយោ ឧបេ-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ
 តត្ថ សោមនស្ស្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥន្ទរាសំ ឥន្ទំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្ស្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បនុ
 យត្ថ សោមនស្ស្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចរុន្តានំ ន ឥន្ទំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្ស្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ សោម-
 នស្ស្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២១) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ
 ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ យា ច ឥន្ទិយោ សោមនស្សន
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(១២៤) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកប្រាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១២៥) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តាសំ តត្ថ ឧបេ-
 ត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតារាសំ ឥត្ថិន្ទំ ឧបបជ្ឈន្តិន្ទំ
 តាសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 កាមាវចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថិន្ទំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្ថិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឥត្ថិន្ទំ ឧបបជ្ឈន្តិន្ទំ តាសំ តត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២២) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ បច្ឆិម-
 ភវិកានំ ឥត្ថិន្ទំ ឧបបជ្ឈន្តិន្ទំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តាសំ តត្ថ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឥតារាសំ ឥត្ថិន្ទំ ឧបបជ្ឈន្តិន្ទំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខិ-
 ន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែនជាស្រ្តី កាល
 ច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកអប្បា-
 វចរសត្វ នឹងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១២២] ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវារោ

តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា
 ចរន្តានំ ន ឥន្ទំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរ-
 ានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជស្សតិ
 ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៣) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ច្រិយំ ។ បេ ។ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជស្សតីតិ ។
 បច្ឆមករិកានំ ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥន្ទ្រ-
 ិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ តត្ថ មន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជស្សតិ ឥតរាសំ ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ
 ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ កាមាវចរា ចរន្តានំ
 ន ឥន្ទំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចា-
 វចរានំ តេសំ តត្ថ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ តត្ថ មន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិវិវាៈ

ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូល
ទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១២៣) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចា-
ន្ទ្រិយ ។ បេ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាល
ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ក្រៅនេះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វមិនមែនជាស្រ្តី កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូល
ទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១២២) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ បន្ទិមភវិ-
 កានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរា
 ចរន្តានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូបា-
 វចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២៣) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។
 បន្ទិមភវិកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច បុរិ-
 សា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១២៤] បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែនជាបុរស កាលច្បត់ ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងពួកអប្បបរមាវចរសត្វ និងពួកអប្បបរមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១២៥] បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្ណាពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិត្តិវារោ

នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
ឥតរេសំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិ-
សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈ-
ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
កាមាវចរា បរិច្ចានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ រូចារាវចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោម-
នស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២៦) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
ភវីកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច បុរិសា
សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
ឥតរេសំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វមិនមែនជាបុរស កាលច្បូត ចាកកាយវិចារក្ខត កាលចូល
 ទៅ កាន់កាយវិចារក្ខត នឹងពួកប្បវិចារសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
 កើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១២៦) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
 ពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភក្ត កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកបុរសណា
 កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ
 ចាប់បដិសន្ធិ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរោ ចរុន្តានំ
ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូបាវចរានំ
អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
បុរិសិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២៧) យស្ស យត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស តត្ថ សន្និទ្ធិត្តិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្តិយំ មនិ-
ទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បុរិសានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥត-
រេសំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិ-
សិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ធិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ កាមាវចរោ ចរុន្តានំ
ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូបាវចរានំ
អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់ពួកសត្វមិនមែនជាបុរស កាលប្បត ចាកកាមាវចរភព កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកប្បាវចរសត្វ និងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បុរិសន្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១២៧) បុរិសន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សន្ធិន្ធិយ ។ បេ។ បញ្ញន្ធិយ មន្តន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯម-
 ន្តន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស-
 ន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ផង មន្តន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្តន្ធិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្តន្ធិយ របស់ពួកសត្វមិនមែនជាបុរស
 កាលប្បត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និង
 ពួកប្បាវចរសត្វ និងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមពេ បេត្តិវារោ

នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសានំ
ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
បុរិសិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២៨) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុ-
រោការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវេត្ត ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ
សោមនស្សិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ចតុរោការា បញ្ច-
រោការា បវេន្តានំ បវេត្ត ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
ណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ឈតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 មន្ត្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង
 បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១២៨) ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូល
 ទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទី
 នោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ
 កាន់ចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិភូតិកាល ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោម-
 នស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បត់ ចាកចតុរោការភព និងបញ្ច-
 រោការភព នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិភូតិកាល ក្នុង
 ទីនោះ ឯជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៧) យស្ស យត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បន្តិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 សោមនស្សសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ វតតេសំ ចតុរោ-
 ការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឧបេក្ខិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចតុរោការា បញ្ចរោការា បវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិតន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់ចតុវេការ-
ភព និងបញ្ចវេការភព នឹងកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ កើតឡើងផង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(១២៩) ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្ត
ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាល
ចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ
ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ
កាន់ចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព កើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខទ្រិយ
របស់សត្វ ទាំងនោះ កាលច្បត់ ចាកចតុវេការភព និងបញ្ចវេ-
ការភព នឹងកើតឡើង ក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
នោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខារំ

ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត ឧបេត្តិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣០) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស ភត្ត សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
ណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ជីវិ-
តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត មនិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ
ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
ភត្ត ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តស្ស ភត្ត ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
ចតុរោការំ បញ្ចរោការំ បរុត្តេ ចិត្តស្ស
កង្កក្ខណោ តេសំ ភត្ត មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ ភត្ត ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុរោ-
ការំ បញ្ចរោការំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្តេ ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់ចតុរោការភព
និងបញ្ចវេការភព នឹងកើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(១៣០) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សន្ទន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ
កាន់អសញ្ញាសត្វ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ក្នុងទី
នោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចូលទៅ កាន់
ចតុរោការភព និងបញ្ចវេការភព កើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើត
ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បត់ ចាកចតុរោការភព និងបញ្ចវេការភព
នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯ
ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់ចតុរោការភព និង
បញ្ចវេការភព នឹងកើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៣១) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៣១) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹង
កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោម-
នស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង ឧបេក្ខ-
ន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
សោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្លក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើងផង សោមនស្ស-
ន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
សោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិវារិកេ

(១៣២) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ
 មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 បន្តិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ
 បរិត្តោ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តោ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវិហារៈ

(១៣២) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សន្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ មន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ
 ឯមន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោ-
 មនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 សោមនស្ស កើតឡើងផង មន្ទិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត មន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុង
 ទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ មន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 សោមនស្ស នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដក យមកំ

(១៣៣) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិ-
 ត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តា-
 នំ បវេត្ថ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិត្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវេត្ថ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៤) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ។ បេ ។ មនិត្តិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៣៣) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចមបិក្ខ ដែល ប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅ នេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ធិយ នឹង កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុង បវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹង កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុង ទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង ក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង ទីនោះទេ សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ ឧបេក្ខា នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខ- ណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(១៣៤) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្ធិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ចមបិក្ខ ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិភិក្ខុវាហ

នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៣៥) យស្ស យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បន្តិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ សហេតុកាមំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ
 សម្មាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ឯមនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង មនិទ្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង-
 អស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុង
 បវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(១៣៥) សន្ទិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សន្ទិទ្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទី
 នោះ ឯបញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 សន្ទិទ្ទ្រិយ របស់សត្វដែលប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសព្វ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ
 តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកាណំ ឧបបជ្ជ-
 ត្តាណំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សទ្ធិទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៦) យស្ស យត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ
 ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 សហេតុកាណំ ឧបបជ្ជត្តាណំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សទ្ធា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បញ្ញត្តិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិ-
 ត្រ្យ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញត្តិយ របស់
 សត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង ៖ នៃចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសត្វ ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិត្រ្យ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ
 ដែលប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង
 សុទ្ធិត្រ្យ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 សត្វ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(១៣៦) សុទ្ធិត្រ្យ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិត្រ្យ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័យចិត្ត ក្នុង
 ទីនោះ ឯមន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សុទ្ធិត្រ្យ របស់សត្វ ដែលប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មន្ត្រីយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសត្វ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត មន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សុទ្ធិត្រ្យ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង ៖ នៃ
 ចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសត្វ ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ សហេតុកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ សទ្ធាសម្ម-
យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៣៧) យស្ស យត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បដិមចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ វេតរេសំ ញ្ញាណា-
សម្មយុត្តានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ញ្ញាណសម្មយុត្ត-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ឈតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ញ្ញាណា-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
ញ្ញាណសម្មយុត្តានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បរេត្តេ ញ្ញាណា-
សម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បវត្តិការៈ

ឯសទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ទ្រិយ របស់សត្វ ដែលប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(១៣៧) បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ឯមន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណ ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ទ្រិយ របស់សត្វជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៣៨) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរុត្តា-
 នំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្ទមករិកានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចរុត្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោ-
 តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បន្ទមករិកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្ទមករិកានំ យេ
 ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរុត្តានំ
 តេសំ សោតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៣៨) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោតិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន ចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ សោតិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយ នឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោតិទ្រុយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោតិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាល ចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោតិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វ ណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត សោតិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ។

តន្ត្រីយយមពេ បវត្តិវារោ

(១៣៩) យស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឃានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឃានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេកានេ បវិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
 ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បវិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឃា-
 និទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឃា-
 និទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បវិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឃានិទ្ធរិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ចវេកានេ បវិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
 ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បវិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ឃានិទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

(១៣៩) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន ចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងអប្បភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ក្នុងអប្បាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ចក្ខុ- ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឃានន្ទ្រិយ នឹងមិន កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត ឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វ ណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអប្បាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត ឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួក សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងអប្បភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់ រូបាវចរភព និងអប្បាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១២០) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ វេទនានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិមភវីកានំ យេ
 ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ
 នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនានំ តេសំ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ
 បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបា-
 វចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា
 ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បន្តិមភវីកានំ យេ
 ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៤០) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥតទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វអ្នកមិន
 មានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 ឯឥតទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព
 និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ពួកបុរសណា សំដែងនូវភ្នំព័រ-បី
 ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត
 ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឥតទ្រុយ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥតទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វ
 ណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី
 ពួកបុរសណា សំដែងនូវភ្នំព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹង
 បរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឥតទ្រុយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វ
 ណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី

តម្រៀមយមកេ បរិក្ខារំ

យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា
 បរិធិញាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៤១) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេកាវេ បរិធិញ្ចានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
 ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិធិញាយិស្សន្តិ
 យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេ-
 ត្វា បរិធិញាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិ-
 យញ ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ច-
 វេកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច រូបាវចរំ អរូបាវចរំ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិធិញាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា បរិធិញាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹង
បរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៤១) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ
ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯបុរិស-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួក
សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព នឹង
អរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពព័រ-បី
ដោយឥតភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង បុរិសន្ទ្រិយ នឹងមិន
កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ឆិមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ
កាន់រូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា
សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាល
សត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចកោកាវេ បរិទិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
 ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិព្វាយិស្សន្តិ
 យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ
 ទស្សត្វា បរិទិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 បុរិសង្ក្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កង្ក្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២២) យស្ស ចក្កង្ក្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតង្ក្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កង្ក្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ ជីវិតង្ក្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចកោកាវេ បរិទិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 ចក្កង្ក្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតង្ក្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតង្ក្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចក្កង្ក្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចកោកាវំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិតង្ក្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កង្ក្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចកោ-
 កាវេ បរិទិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ជីវិតង្ក្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កង្ក្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអប្បភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព
 និងអប្បភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពពីរបី
 ដោយឥតភាពខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត
 បុរសទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុឌ មិន
 កើតឡើងផង ។

(១៤៤) ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតទ្រុឌ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯជីវិតទ្រុឌ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង^{២២} ចក្ខុទ្រុឌ របស់
 ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងអប្បភពនោះ មិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រុឌ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ជីវិតទ្រុឌ របស់ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភពនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព
 និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអប្បភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ចក្ខុទ្រុឌ មិនកើតឡើងផង ។

ត្រ័យយមពេ បរិក្ខារីព

(១២៣) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិម-
ភវីកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
ស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ យេ ច សចក្កកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោ-
មនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្ក-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរ-
ិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

(១៤៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វអ្នក មិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែល កើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង នោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយ ទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិម- ភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណាអ្នកមានចក្ខុ កើត ឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិ- សន្ធិ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុ- ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងរូបភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង មិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១២២) យស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
ច សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ចវន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខុទ្ធី-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខុទ្ធី-
យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច
សចក្កុកា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
ស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
ច សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ចវន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៤៤) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន
 ចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯឧ-
 បេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព កាល
 ចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានចក្ខុ កើតឡើង
 ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិ-
 សន្ធិ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
 បរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុង
 អរូបភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិ-
 និព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវាហេ

(១៤៥) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ បញ្ច-
 វេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ
 តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 បញ្ចវេការំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ច-
 វេការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៤៦) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 បញ្ញាទ្ធិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្ស-
 តីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(១៤៥) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួក
 សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងអរូបភពនោះ មិនកើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភពនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និង
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភពនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៤៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ
 ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មិនកើតឡើង ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អរូបេ បន្តិមកវិកានំ តេសំ ចក្កាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិ-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ បន្តិមកវិកានំ បញ្ចវេកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កា-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកានេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
 បន្តិមកវិកានំ តេសំ មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ចក្កាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៤៧) យស្ស យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឥត្ថិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឥត្ថិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 កាមាវចេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចេ អរូចាវចេ បន្តិមកវិ-
 កានំ យេ ច រូចាវចំ អរូចាវចំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភារេន កតំចិ
 កវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 យានិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឥត្ថិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភពនោះ មិនកើតឡើងផង
 មន្ត្រីនិយ មិនមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុនិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
 មន្ត្រីនិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់
 បញ្ចវេការភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុនិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មន្ត្រីនិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុនិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១២៧) ឃានិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥត្តិទ្ធិនិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្ធិនិយ របស់សត្វអ្នកមិនមាន
 ឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ
 ឥត្តិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព ក្នុងអរូបភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរ-
 ភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយ
 បុរិសភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ឃា-
 និទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឥត្តិទ្ធិនិយ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង

តម្រូវយមកេ បរិភិក្ខុវេ

តស្ស ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ
 ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិច៌ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌ ភវេ ទស្សត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយក្ខ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានិទ្ធិយក្ខ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១២៨) យស្ស ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ធជេសំ ចវន្តានំ
 អឃានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឃានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចា-
 វចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ
 ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវរៈ

ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកសត្វណា ចូល
ទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកបុរស
ណា សំដែងនូវភពតិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី
កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ឯឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
ឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា
ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួក
បុរសណា សំដែងនូវភពតិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹង
បរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានីន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៤៨) ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសីន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិន
មានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
ឡើង ឯបុរិសីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ
កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ ភវេ ធលេស្សត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិ-
យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ យេ ច រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
និព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន
កតតិចិ ភវេ ធលេស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ បរិ-
និព្វន្តានំ រូទាវចរេ អរូទាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច
រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា
ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ ភវេ ធលេស្សត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវត្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៧) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវត្តានំ
អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង⁺ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាល
 សត្វទាំងនោះ ច្យុត ឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 បុរិសទ្រុឌ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសទ្រុឌ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានទ្រុឌ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់
 កាមាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព
 ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥតភាព
 នុះឯង⁺ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិ-
 សទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឃានទ្រុឌ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព
 និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរ-
 ភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥត-
 ភាពនុះឯង⁺ ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាលស្រ្តីទាំងនោះ ច្យុត បុរិសទ្រុឌ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឃានទ្រុឌ មិនកើតឡើងផង ។

(១២៩) ឃានទ្រុឌ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតទ្រុឌ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឃានទ្រុឌ របស់សត្វអ្នក
 មិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខិវាហេ

កាមាវចរេ បរិវិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្ទិម-
 កវិកានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិទ្ធិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ បន្ទិមកវិកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
 យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិវិព្វន្តានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្ទិមកវិកានំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៥០) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ យានិ-
 ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិវិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បន្ទិមកវិកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧប-
 បជ្ឈត្វា បរិវិព្វាយស្សន្តំ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ យា-
 និទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឃានីន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ មិនកើត
 ឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឃានីន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួក
 សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ឃានីន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥០) ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សី-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯសោមនស្សីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា
 កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត
 ឃានីន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សីន្ទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សីន្ទ្រិយ របស់សត្វណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច ស.
 យានកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ធិយំ ន ឧប្ប.
 ជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៥០) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ធជេសំ ចវន្តានំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ យេ ច សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើង ឃានទ្រុឌ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សទ្រុឌ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឃានទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមា-
 វចរភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបា-
 វចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 កាលសត្វទាំងនោះ ច្បាត សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ឃានទ្រុឌ មិនកើតឡើងផង ។

[១៥១] ឃានទ្រុឌ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខាទ្រុឌ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឃានទ្រុឌ របស់សត្វអ្នកមិន
 មានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បាត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯឧបេក្ខាទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង
 ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បាត ឃា-
 នទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខាទ្រុឌ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខាទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិត្តិកេ

តស្ម យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច សយានកា សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្តិមភវីកានំ យេ ច
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចរន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៥២) យស្ម យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ម
 សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ អយានកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្តិមភវីកានំ តេសំ យានិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកសត្វ
 ណា ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឃានិទ្ធិយ របស់អ្នកស្ម័គ្រទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព
 និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព
 ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
 សត្វទាំងនោះ ច្យុត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឃានិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥២) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សន្ធិទ្ធិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
 ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯមនិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព
 និងអរូបាវចរភព មិនកើតឡើងផង មនិទ្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បន្ថិមភវីកានំ កាមា-
 វេវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវេវ
 បរិនិព្វន្តានំ រូចាវេវ អរូចាវេវ បន្ថិមភវីកានំ
 តេសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្រ្តិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៥៣) យស្ស ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវេ-
 វេវ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវេវ អរូចាវេវ បន្ថិមភវីកានំ
 យេ ច រូចាវេវ អរូចាវេវ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌-
 ភវេ នស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ ឥត្ថិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្រ្តិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសិទ្រ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង យានិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នោះ នឹងមិនកើតឡើង
ឯយានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ផង យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥៣) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែន
ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ
បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា
ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ
កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា
សំដែងន្ទុកតពីរ-បី ដោយឥត្ថភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី កាល
សត្វទាំងនោះ ច្បុត ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវិវាហេ

បដិមភវិកោនំ ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជន្តំនំ យា ច ឥត្ថិយោ
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិធិព្វាយិស្សន្តិ យា ច
 ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌ ភវេ នស្សត្វា
 បរិធិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ បុរិស្ថិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ កាមាវចរេ បរិធិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 បដិមភវិកោនំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិធិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិច៌ ភវេ នស្សត្វា បរិធិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ បុរិស្ថិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិ-
 ទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៥២) យស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 ន ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមា-
 វចរេ បរិធិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បដិមភវិ-
 កោនំ តេសំ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

បណ្ណាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួក
 ស្រ្តីណា សំដែងនូវកតពីរ-បី ដោយឥតភាពខ្ពុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី
 កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ឯឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរកត និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ពួកសត្វណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួក
 ស្រ្តីណា សំដែងនូវកតពីរ-បី ដោយឥតភាពខ្ពុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 ក្តី កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥៤) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែន
 ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឥន្ទ្រិ-
 យ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរកត និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកតនោះ មិនកើតឡើងផង
 ជីវិតិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ចិមភវិកានំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ឈន្តិនំ តាសំ ជីវិតន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ
បច្ចិមភវិកានំ តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៥៥) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចរ-
ន្តានំ ន ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ឈន្តិនំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ចិម-
ភវិកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិ-
ស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ឈតិ
សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ បច្ចិមភវិកានំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ឈន្តិនំ
យា ច ឥត្ថិយោ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិ-
ស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ឈន្តិនំ តាសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ជីវិតទ្រុឌ របស់ពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចាប់បដិសន្ធិនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ឯឥត្ថិទ្ធរិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរកត
 និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត
 នឹងមិនកើតឡើងផង ឥត្ថិទ្ធរិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥៥) ឥត្ថិទ្ធរិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សិ-
 ទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្ថិទ្ធរិយ របស់ពួក
 សត្វមិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
 កើតឡើង ឯសោមនស្សិទ្ធរិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 កើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរកត និងពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ពួកសត្វ
 ណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ
 ច្បុត ឥត្ថិទ្ធរិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សិ-
 ទ្ធរិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធរិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្ថិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ឬ ។ បណ្តាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួក
 ស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំង
 នោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សិទ្ធរិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ឯឥត្ថិទ្ធរិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខាញោ

កាមាវចរេ បរិក្ខិត្តាន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិម-
 ករិកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបដ្ឋិតា បរិក្ខិ-
 យិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៥៦) យស្ស ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 ន ឥត្ថំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កា-
 មាវចរេ បរិក្ខិត្តាន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមករិ-
 កានំ យេ ច សោមនស្សេន ឧបបដ្ឋិតា បរិក្ខិ-
 យិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ បច្ឆិមករិកានំ ឥត្ថំ
 ឧបបដ្ឋន្តំ យា ច ឥន្ទ្រិយោ សោមនស្សេន ឧប-
 បដ្ឋិតា បរិក្ខិយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបដ្ឋន្តំ តាសំ
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តាសំ
 ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិក្ខិត្តាន្តានំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា កើត
ឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត
សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥត្តន្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងផង ។

(១៥៦) ឥត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែន
ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ
ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្ណា
ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចម-
ភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយ
សោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឥត្តន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្តន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឥត្តន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែន
ជាមិនកើតឡើងទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បន្តិមភវីកានំ យេ ច សោម-
នស្សេន ឧបបន្និទ្ធា បរិនិព្វាយស្សន្តិ តេសំ វេទ្ខានំ
តេសំ ឧបេត្តិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច
ន ឧប្បន្នតិ ។

(១៥៧) យស្ស ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស
សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ចិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និ-
ស្សតីតិ ។ សព្វេសំ វេទ្ខានំ ន ឥត្តិនំ ឧបបន្នន្តានំ
តេសំ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្នតិ នោ ច តេសំ មនិ-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបា-
វចរេ អរូបាវចរេ បន្តិមភវីកានំ តេសំ ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច
ន ឧប្បន្នតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស
វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស ឥត្តិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បន្នតីតិ ។ បន្តិមភវីកានំ ឥត្តិនំ ឧបបន្នន្តិនំ
តាសំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តាសំ ឥត្តិ-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្នតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ
អរូបាវចរេ បន្តិមភវីកានំ តេសំ មនិន្ទ្រិយញ្ច ន
ឧប្បន្និស្សតិ ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បន្នតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត
ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
សត្វទាំងនោះ ច្រុត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ឥត្ថន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥៧) ឥត្ថន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សន្និទ្ធិយ
។ បេ ។ បញ្ញន្ធិយ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
ឥត្ថន្ធិយ របស់ពួកសត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្រុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯមនិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឥត្ថន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
កាមាវចរកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងរូបាវចរកត និង
អរូបាវចរកតនោះ មិនកើតឡើងផង មនិទ្ធិយ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ឥត្ថន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មនិទ្ធិយ របស់ពួកស្រ្តី
ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត កាលចាប់បដិសន្ធិនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯ
ឥត្ថន្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មនិទ្ធិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរកត និងពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ចមកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកតនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ឥត្ថន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិភ្ជិវារោ

(១៥៨) យស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចរន្តានំ
 ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ កា-
 មាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្តិមភវិ-
 កានំ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បន្តិមភវិកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិ-
 តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចា-
 វចរេ បន្តិមភវិកានំ តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៥៩) យស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិ-
 សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(១៥៨) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិន
មែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិស្ស-
ន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ មិនកើតឡើង
ផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់
បដិសន្ធិនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើងទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
កាមាវចរភពនោះ និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព
និងអរូបាវចរភព នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៥៩) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមន-
ស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វមិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
មិនកើតឡើង ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
នឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បន្តិមភវីកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនានំ តេសំ
 បុរិសិន្ធូយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិន្ធូយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិន្ធូយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ធូយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បន្តិមភវីកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិ-
 សា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ធូយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ បុរិសិន្ធូយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កាមាវ-
 ចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បន្តិមភវីកានំ
 យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ វេទនានំ តេសំ សោមនស្សិន្ធូយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ធូយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦០) យស្ស បុរិសិន្ធូយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិន្ធូយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ វេទនានំ
 ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ធូយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ធូយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាវចរភព និងអប្បប្រាវចរភព
 ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វ
 ទាំងនោះ ច្បុត បុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
 សោមនស្សន្ត្រីយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ត្រីយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ បណ្តាពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរស
 ទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សន្ត្រីយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ឯបុរិសន្ត្រីយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាវចរភព និងអប្បប្រាវចរភព ពួកសត្វណា
 កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត
 សោមនស្សន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិសន្ត្រីយ
 មិនកើតឡើងផង ។

(១៦០) បុរិសន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខន្ត្រីយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសន្ត្រីយ របស់ពួកសត្វមិន
 មែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ

និទ្ទេយយមកេ បរិនិព្វាន

កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ចិម-
 ភវីកានំ យេ ច សោមនស្សេន ឧបបន្និទ្ធា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនានំ តេសំ បុរិសិន្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បន្នតិ ឧបេក្ខិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ធិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស
 បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បន្នតីតិ ។ បច្ចិមភវីកានំ បុរិសានំ
 ឧបបន្នន្តានំ យេ ច បុរិសា សោមនស្សេន ឧប-
 បន្និទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបន្នន្តានំ តេសំ
 ឧបេក្ខិន្ធិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ បុរិសិ-
 ន្ធិយំ ន ឧប្បន្នតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវច-
 រេ អរូបាវចរេ បច្ចិមភវីកានំ យេ ច សោមនស្សេន
 ឧបបន្និទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ វេទនានំ តេសំ
 ឧបេក្ខិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បន្នតិ ។

(១២១) យស្ស បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស
 សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ធិយំ មនិន្ធិយំ ន ឧប្បន្និស្ស-
 តីតិ ។ សទ្ទេសំ វេទនានំ ន បុរិសានំ ឧបបន្នន្តានំ
 តេសំ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បន្នតិ នោ ច តេសំ មនិន្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង
ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត បុរិ-
សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងមិន
កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
ឡើង បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកបុរស
ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកបុរសណា កើតឡើង
ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់បដិ-
សន្ធិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯបុរិសិន្ទ្រិយ
របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែល
បរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបា-
វចរភព និងអរូបាវចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស
ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៦១) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សន្តិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ចិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
បុរិសិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វមិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ បុរិសិន្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ មនិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន មនិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ មនិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
 បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ មនិន្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៦២) យស្ស ជីវិតិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សោមនស្សិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សទ្ទេសំ
 ចរន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស ភន្តត្វាលោ តេសំ ជីវិតិន្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តត្វាលោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈ-
 ិស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តត្វាលោ តេសំ ជីវិតិន្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិន្ធិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិន្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ជីវិតិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមក.

មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភពនោះ ក្នុង
 រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង បុរិសទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មនិទ្រិយ
 របស់ពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើត
 ឡើង ឯបុរិសទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 មនិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(១៦២) ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បិត មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បវត្តកាល ឯសោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 កើតឡើងទេ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃចិត្តនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

និទ្ទេសន្តរាប្បិកា បរិវារិកា

បដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិតស្សតិ នោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
 បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ។

(១៦៣) យស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ សព្វេសំ ចរណំ
 បរិត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ បដិ-
 មចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោម-
 នស្សសម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ឧបេក្ខិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតតិ ។

ពន្លឺយយមកៈ បរិក្ខារៈ

បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត សោមនស្សត្រ័យ របស់សត្វតាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ឯជីវិតត្រ័យ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃបច្ច័ម-
 ចិត្ត សោមនស្សត្រ័យ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិ-
 តត្រ័យ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ។

(១៦៣) ជីវិតត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខិតត្រ័យ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ជីវិតត្រ័យ របស់ពួកសត្វ
 តាំងអស់នោះ កាលច្បាត មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បរិក្ខាកាល ឯឧបេក្ខិតត្រ័យ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើងទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ជីវិតត្រ័យ របស់សត្វ
 តាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិតត្រ័យ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិតត្រ័យ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ជីវិតត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
សោ មនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្រ្យយំ ន
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ ជីវិត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
សោ មនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្រ្យយញ្ច ន
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ជីវិត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៦៤) យស្ស ជីវិត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
សទ្ធិត្រ្យយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ្យយំ មនិត្រ្យយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈិស្សតិ ។ សព្វេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
កង្កក្ខណោ តេសំ ជីវិត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច
តេសំ មនិត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្ក-
ក្ខណោ តេសំ ជីវិត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិត្រ្យ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិត្រ្យយំ
ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស ជីវិត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។
បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិត្រ្យយំ ន
ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ ជីវិត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹង
កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ឯជីវិតន្ធិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកប
ដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
នៃបច្ច័មចិត្ត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
ជីវិតន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ។

(១៦៤) ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សន្ធិន្ធិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មន្តទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងឬ ។ ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើត
ឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ឯមន្តទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើងផង មន្តទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
នៃបច្ច័មចិត្ត ។ មួយទៀត មន្តទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
ឡើង ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មន្តទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័ម-
ចិត្ត ឯជីវិតន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

ត្រ័យយមក បរិក្ខារក

បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មនិទ្រ័យញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ជិតិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ។

(១៦៥) យស្ស សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត
តស្ស ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សិយ្យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
នក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត នោ ប តេសំ ឧបេ-
ក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ សោមនស្សសម្បយុត្តបដិម-
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបដិមចិត្តស-
មដ្ឋិនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្ត-
បដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
តេសំ សោមនស្សិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ឧបេក្ខិត្រ័-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិត្រ័យំ
ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជ-
ិតិ ។ សោមនស្សសម្បយុត្តបដិមចិត្តស្ស ឧប្បា-
នក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្ស-
សម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស
ឧប្បានក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតស្សតិ
នោ ប តេសំ សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ដ៏វិត្តិយ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ។

(១៦៥) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ
របស់សត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្បណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកសោមនស្ស ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
កើតឡើងទេ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃ
ចិត្តណា របស់សត្វកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកប
ដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកប
ដោយសោមនស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃចិត្ត
នោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្ត
ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ឧប្បាទក្បណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្បណៈ នៃចិត្តនោះ
ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេ-
 ក្ខាសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តសមង្គំនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតិ
 តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិតិ សោមនស្សទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតិ ។

(១៦៦) យស្ស សោមនស្សទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ
 តស្ស សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្ត-
 ស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 សោមនស្សទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិ-
 ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ សោមនស្សសម្បយុត្តបន្តិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តស-
 មង្គំនំ តេសំ សោមនស្សទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតិ សទ្ធិ-
 ទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិ-
 ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ តស្ស សោមនស្សទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិតិ ។ សោមនស្សសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ
 នោ ច តេសំ សោមនស្សទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា របស់
 ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងកងក្បណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្ស-
 ន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្បណៈ នៃចិត្តនោះ ។

(១៦៦) សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សោមនស្ស-
 ន្ធិយ របស់សត្វ ដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកងក្បណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្បណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ឯសុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ធិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខានោះ មិនកើតឡើង
 ផង សុទ្ធិន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្បណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ធិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្បណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ឯ
 សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិក្ខារំ

សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេ-
ក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ សន្និទ្ធិយព្វា
ន ឧប្បជ្ជិតិ សោមនស្សន្និទ្ធិយព្វា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។

(១៦៧) យស្ស សោមនស្សន្និទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ
តស្ស បញ្ញន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ-
តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្ស-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
មសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សោមនស្សន្និទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ
នោ ច តេសំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ សោម-
នស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខា-
សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ សោមនស្សន្និទ្ធិយព្វា
ន ឧប្បជ្ជិតិ មនិទ្ធិយព្វា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។ យស្ស
វា បទ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស សោមនស្ស-
ន្និទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិតិ ។ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សន្និទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ
សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេ-
ក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ មនិទ្ធិយព្វា
ន ឧប្បជ្ជិតិ សោមនស្សន្និទ្ធិយព្វា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សន្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកប
ដោយឧបេក្ខានោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើត
ឡើងផង ក្នុងកងកុណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ។

(១៦៧) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញា-
ន្ទ្រិយ ។ បេ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលចូលកាន់និរោធ នឹងអសញ្ញាសត្វ ទាំង
អស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកងកុណៈ នៃចិត្ត នឹងក្នុងឧប្បាទកុណៈ
នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នក
ព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខានោះ មិនកើត
ឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកងកុណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនកើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ឧប្បាទកុណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ឯសោមន-
ស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មនិន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
កងកុណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ។

អភិធម្មបទិកា យមកំ

(១៦៨) យស្ស ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 សទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិ-
 ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមង្កិនំ តេសំ
 ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធិត្រ័យញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ តស្ស ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិ-
 ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមង្កិនំ តេសំ
 សទ្ធិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៦៩) យស្ស ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 បញ្ញិត្រ័យំ ។ បេ ។ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៦៨) ឧបេក្ខិន្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សុទ្ធិន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខិន្ទិយ របស់សត្វដែល ចូលកាន់និរោធន៍ អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិន- ក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ឯសុទ្ធិន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេ- ក្ខិន្ទិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយ សោមនស្សនោះ មិនកើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេក្ខិន្ទិយ របស់សត្វ នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ឯឧបេក្ខា- ន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិន្ទិយ របស់សត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិន- ក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ។

(១៦៩) ឧបេក្ខិន្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញា- ន្ទិយ ។ បេ ។ មនិន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បវត្តវិកោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត្រ័យំ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្ត-
 សមម្ពីនំ តេសំ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិ-
 ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត្រ័យំ ។ យស្ស វា បន មនិត្ត្រ័-
 យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត្រ័យំ តស្ស ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តិតិ ។ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត្រ័យំ នោ ច តេសំ
 ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្ត-
 សមម្ពីនំ តេសំ មនិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត្រ័យំ ឧបេ-
 ក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧០) យស្ស សទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បវត្ត-
 ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត្រ័យំ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
 មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ

តន្ត្រីយយមកៈ បវត្តិវារៈ

ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍និងអសញ្ញាសត្វ ទាំង
 អស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លានៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ឯមន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្សនោះ មិនកើត
 ឡើងផង មន្ត្រីយ និងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ។ មួយទៀត មន្ត្រីយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
 មន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លានៈ
 នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ឯឧបេក្ខន្ត្រីយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ មន្ត្រីយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្សនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ឧបេក្ខន្ត្រីយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លានៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ។

(១៧០) សុទ្ធិន្ត្រីយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញាទ្រីយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ត្រីយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលចូលកាន់និរោធន៍និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ក្នុងក្លានៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លានៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសត្វ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ បញ្ចិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 បញ្ចិន្ទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ច-
 ិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស សទ្ធិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ចិន្ទ្រ័-
 យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិន្ទ្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ បញ្ចិន្ទ្រ័យញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សទ្ធិន្ទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧១) យស្ស សទ្ធិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ មនិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រ័យញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ មនិន្ទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 មនិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស សទ្ធិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិន្ទ្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិន្ទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯបញ្ញត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិ-
 ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង បញ្ញត្តិយ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងកងកុណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ។ មួយទៀត បញ្ញត្តិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សុទ្ធិត្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ឬ ។ បញ្ញត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
 ទកុណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ឯសុទ្ធិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ បញ្ញត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 សុទ្ធិត្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងកុណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ។

(១៧១) សុទ្ធិត្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មន្ត្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិត្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
 ចូលកាន់និរោធន៍ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកង-
 កុណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកុណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសង្ខារ ឯ
 មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិត្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មន្ត្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងកងកុណៈ នៃបច្ចមចិត្ត ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង សុទ្ធិត្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
 មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកុណៈ នៃ
 បច្ចមចិត្ត ឯសុទ្ធិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

ព្រឹត្តិយមកថា បរិក្ខិត្តិកា

បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិត ។

(១៧២) យស្ស បញ្ញាទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត តស្ស
មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
កង្កក្ខណោ ញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ បញ្ញាទ្រ្ទិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិត នោ ច តេសំ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ
បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ បញ្ញាទ្រ្ទិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ឈិត មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ។ យស្ស វា
បន មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ តស្ស បញ្ញាទ្រ្ទិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ នោ ច តេសំ បញ្ញាទ្រ្ទិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិត បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ មនិទ្រ្ទិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ បញ្ញាទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិត ។

(១៧៣) យត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត ។ បេ ។

(១៧៤) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត
តស្ស តត្ថ សោតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតស្សតិ ។ បញ្ច-
វេតានាវា ចរន្តានំ អចក្កកាវា កាមាវចរំ ឧប-
បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បាលៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។

(១៧២) បញ្ច្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មន្ត្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បញ្ច្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
ចូលកាន់និរោធ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុង-
ក្បាលៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្បាលៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកញ្ញាណ ឯ
មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បញ្ច្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មន្ត្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
ក្នុងក្នុងក្បាលៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង បញ្ច្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្បាលៈ នៃ
បច្ច័មចិត្ត ឯបញ្ច្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បញ្ច្រិយ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បាលៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។

(១៧៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(១៧៤) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកបញ្ច-
វេការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវច្ច័ភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ សោតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ច-
 វេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សោតិទ្រ្ទិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោតិទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ក-
 ទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ សោតិទ្រ្ទិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧៥) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឃានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 កាមាវចរោ ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឃានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរោ ចរន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ឃានិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯសោតិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯចក្ខុទ្រុយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងផង សោតិទ្រុយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោតិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោតិទ្រុយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោតិទ្រុយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៥) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រុយ របស់ពួកសត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រុយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាករូបាវចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម នោះ មិនកើតឡើងផង ឃានិទ្រុយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវកោ

យស្ស វា បន យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បន្តិមភវិ-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ រូចាវចរោ ចរន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កុទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧៦) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរោ ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ រូចាវចរោ ចរន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្ស-
 ត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត ឃានិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់បុប្ផាវចរភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្ទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាកបុប្ផា-
 វចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាល
 ចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាកបុប្ផាវចរភព ពួក
 អសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយ
 បុរិសភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ច្បុត ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បន្តិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូបាវចរំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌
 ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 រូបាវចរា ចរន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបាវចរំ យេ ច
 បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌ ភវេ នស្សេត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ រូបាវចរា ចរន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូ-
 បាវចរំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌
 ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបរិមិត្ត កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយ
 បុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់បដិ-
 សន្ធិ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាករូបា-
 វចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកបុរសណា សំដែងនូវភព
 ពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ
 ច្បុត ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត ចាករូបា-
 វចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភព
 ពីរ-បី ដោយឥត្ថភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ច្បុត

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិរោ

តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ បន្ថិមភវិកានំ កាចាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ យា ច ឥន្ទ្រិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ
 ភវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កាចាវចរេ បរិ-
 និព្វន្តានំ រូចាវចរោ ចរន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 យា ច ឥន្ទ្រិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ
 នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ចរន្តំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៨) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុ-
 ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ

តន្ត្រីយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង បុរិសទ្រិយ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ
 កាន់កាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវ
 ភពព័រ-បី ដោយឥតភាពខ្ពង់ ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ
 ចាប់បដិសន្ធិ បុរិសទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព កាលច្បុត
 ចាករូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកស្រ្តីណា សំដែង
 នូវភពព័រ-បី ដោយឥតភាពខ្ពង់ ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំង
 នោះ ច្បុត បុរិសទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៨] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ
 បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ចវេកាការំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ ភត្ត ជីវិតន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការេ
 បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ ភត្ត ជីវិ-
 តន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ភស្ស
 ភត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ បញ្ចវេ-
 កាកាវា ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ ភត្ត
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បញ្ចវេកាការេ បរិ-
 និព្វន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ អរូទានំ យេ ច សចក្កកា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
 ក្នុងអរូបភព នោះ មិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ជីវិតទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ
 កាន់បញ្ចវេការភព នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអរូបភព នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៩) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុក ចាកបញ្ច-
 វេការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួក
 អសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានចក្ខុ កើត
 ឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុក

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខារិកេ

តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោម-
 នស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេការំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ យេ ច សចក្កកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេការេ បរិនិព្វន្តានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ យេ ច សចក្កកា ឧបេ-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
 តេសំ ភត្ត សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧០) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ភត្ត ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បញ្ច-
 វេការេ ចរន្តានំ អចក្កកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ អរូទានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានចក្ខុ
 កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់
 បដិសន្ធិ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកអសញ្ញ-
 សត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានចក្ខុ កើតឡើង ដោយ
 ឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត សោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨០) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេ-
 ក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
 សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្យុត ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូល
 ទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧ-
 បេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច សចក្កកា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ បញ្ចវេកាការំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច
 សចក្កកា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកាការេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវី-
 កានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច សចក្កកា សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្ក-
 ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨១) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកសត្វណា ជាអ្នក
មានចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
សត្វទាំងនោះ ច្បុត ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង
ទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ទេវ-
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់បញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ជាអ្នក
មានចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
សត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ទេវចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេ-
ការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអ-
សញ្ញាសត្វ ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស
ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ទេវចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨១) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិរា

បញ្ចវេកាវា ចរណំ អចក្កកាណំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេកាវេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកាណំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកាណំ បញ្ចវេកាវំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេកា-
 វេ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិកាណំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨២) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តីតិ ។ បញ្ចវេកាវា ចរណំ អចក្កកាណំ កាមា-
 វចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកបញ្ចវេ-
 ការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
 បញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និង
 ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កាលចូលទៅ
 កាន់បញ្ចវេការភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨២) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្រិយ ។ បេ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលច្បុត
 ចាកបញ្ចវេការភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកអរូបព្រហ្ម

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ បញ្ចវេកាការ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិ-
 កានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្រ្ទយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បញ្ច-
 វេកាវំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទយំ ន
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ចវេកាការ បរិនិព្វន្តានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិ-
 កានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៨៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចវន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ កាមា-
 វចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូទាវចរានំ អរូទាវចរានំ យេ ច
 បុរិសា ឯតេនេវ ការេន កតិចិ ភវេ ធម្មស្សតា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមន្ត្រីនិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុនិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព
 និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងផង មន្ត្រីនិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុនិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ មន្ត្រីនិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កាលចូល
 ទៅ កាន់បញ្ចវេការភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុនិយ
 របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ត្រីនិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងបញ្ចវេការភព និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ចក្ខុនិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៣) យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥត្តិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្ធិនិយ
 របស់សត្វអ្នកមិនមានយានៈ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិទ្ធិនិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអប្រា-
 វចរសត្វ ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវាហេ

បរិទិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្ថិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បន្តិមភវិ-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិសា ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតតិ ភវេ នស្សេត្វា បរិទិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 កាមាវចរេ បរិទិព្វន្តានំ រូទាវចរានំ អរូទាវចរានំ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតតិ ភវេ នស្សេត្វា
 បរិទិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៤) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរា ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ។
 មួយទៀត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួក
 បុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិ-
 និព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់ដេសន្ត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
 បរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ
 ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ច្យុត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៤) ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិ-
 ទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្យុត ចាកកាមាវច-
 រភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិ-
 សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ យា
 ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌ ភវេ ទស្សត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ចរន្តិនំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
 កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិច៌ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ
 ឧបបជ្ឈន្តិនំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ
 បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ យា ច ឥត្ថិ-
 យោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិច៌ ភវេ ទស្សត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ចរន្តិនំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៨៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យា-
 និទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ
 និងពួកអរូបាវចរសត្វ ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តភាព⁺
 នុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ច្យុត ឃានិទ្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តភាព⁺នុះឯង ហើយនឹងបរិ-
 និព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងកាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ ពួកស្រ្តីណា
 សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តភាព⁺នុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
 ស្រ្តីទាំងនោះ ច្យុត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឃានិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៥) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ដ៏វិតិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃា-
 និទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯដ៏វិតិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខិរោ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បន្តិមកវិកានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ បន្តិមកវិកានំ កាមា-
 វចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្តិម-
 កវិកានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៨៦) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ កាមាវចរា
 ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចា-
 វចរនំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមា-
 វចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ បន្តិមកវិកានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូចានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព
 ក្នុងប្រាវចរភព និងអប្បបាវចរភព មិនកើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ចិមភពនោះ កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព
 និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងប្រាវចរភព និងអប្បបាវចរភព
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៦) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកា-
 មាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួកប្រាវចរភព មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
 កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងប្រាវចរភព
 ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអប្បព្រហ្ម ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយទេវេក្ខា

អភិធម្មបទិកោ យមកំ

បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច សយា-
 នកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈត្វា បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧប-
 បជ្ឈត្វា បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ ឃានិទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៨៧) យស្ស យត្ថ ឃានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ ។ កា-
 មាវចរោ ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃានិ-
 ទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចូលទៅ កាន់
 កាមាវចរភព ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ
 ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 ក្នុងប្រាវចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ពួកសត្វណា កើត
 ឡើងដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានិ-
 ន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៧) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃា-
 និន្ទ្រិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្យុត ចាកកាមា-
 វចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអរូបា-
 វចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

តន្ត្រីយយមកេ បរិវត្តិវាហេ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិជិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិជិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ យេ ច សយានកា សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិជិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កា-
 មាវចរេ បរិជិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិ-
 កានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច សោមនស្សេន ឧប-
 បជ្ឈិត្វា បរិជិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឃានិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៨៨) យស្ស យត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងកាយវិចារក្ខត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មក្ខត ក្នុងរូបាវ-
 ចរក្ខត និងអរូបាវចរក្ខត និងពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកសត្វណា កើតឡើង
 ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្យុត ឃា-
 និទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្ទ្រិយ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មក្ខត កាលចូល
 ទៅ កាន់កាយវិចារក្ខត ពួកសត្វណា ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង
 ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ
 ឧបេក្ខិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃា-
 និទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាយវិចារក្ខត និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មក្ខត ក្នុងរូបាវចរក្ខត និងអរូបាវចរក្ខត និងពួកអសញ្ញាសត្វ
 ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
 សត្វទាំងនោះ ច្យុត ឧបេក្ខិទ្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ឃានិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៨) ឃានិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សន្ធិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរោ ចរន្តានំ អយានកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានិ-
 ទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្តិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បច្ចិមករិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បច្ចិមករិកានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ចិមករិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រ្តិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៥៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញាទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមាវចរោ ចរន្តានំ អយាន-
 កានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចា-
 វចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាក
 កាមាវចរភព ចូលទៅកាន់កាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបា-
 វចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្ធិនិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
 ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងផង សទ្ធិនិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 សទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្ធិនិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សទ្ធិនិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិនិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព
 និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង យានិ-
 ទ្ធិនិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៩) យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្ធិនិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វអ្នកមិនមានឃានៈ ទាំង
 នោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរ-
 ភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខារិកេ

នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមា-
 វចរេ បរិជិត្តន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្ទិមភវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បន្ទិមភវិកានំ សយានកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ
 បរិជិត្តន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្ទិមភវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ យានិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៩០) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថិនំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ
 បរិជិត្តន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ យា ច
 ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវរៈ

ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វតាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃា-
 និទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព នឹងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងប្បាវចរភព និងអប្បាវចរភព នឹងពួកអសព្វា-
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វអ្នកមានឃានៈ តាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
 កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់
 សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព នឹងពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ចមភព ក្នុងប្បាវចរភព និងអប្បាវចរភព នឹងពួកអសព្វាសត្វ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៩០) ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថិ-
 ទ្រ្ទិយ របស់សត្វដែលមិនមែនជាស្រី តាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវ-
 ចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិ-
 សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួកប្បាវចរសត្វ នឹង
 ពួកអប្បាវចរសត្វ ពួកស្រីណា សំដែងនូវភព្វីរ-បី ដោយឥត្ថិភាពនេះឯង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បរិទិព្វាយស្សន្តំ តាសំ ចរន្តិនំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ ឥត្ថិនំ
 ឧបបជ្ជន្តិនំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ
 កវេ នស្សត្វា បរិទិព្វាយស្សន្តំ តាសំ ឧបបជ្ជន្តិនំ
 តាសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តាសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចេវ បរិ-
 ទិព្វន្តានំ រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ យា ច ឥត្ថិយោ
 ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ នស្សត្វា បរិទិព្វា-
 យស្សន្តំ តាសំ ចរន្តិនំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៩១) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថិនំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ រូបា-
 វចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ច្បុក ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 ស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវ
 ភពពីរ-បី ដោយឥត្តិភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ
 ចាប់បដិសន្ធិ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព ពួករូបាវចរ-
 សត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយ
 ឥត្តិភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំងនោះ ច្បុក បុរិស-
 ិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៩១) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិ-
 ិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វមិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលច្បុក ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ
 កាន់កាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខាពេ

កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិម-
 កវិកានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិ-
 តិទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វេ បន យត្ថ
 ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ ឥន្ទំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តាសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ នោ ច តាសំ
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧២) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ ន ឥន្ទំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ រូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ។ នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចារកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងបូបាវចារកត និងអបូបាវចារកត មិនកើតឡើងផង ដ៏វិត្តិន្ទ្រិយ និងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ដ៏វិត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ដ៏វិត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ដ៏វិត្តិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចារកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងបូបាវចារកត និងអបូបាវចារកត នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៩២) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលច្បុត ហក កាមាវចារកត កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចារកត និងពួកបូបាវចារសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចារកត និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងបូបាវចារកត ពួកឥសោរាសត្វ និងពួកអបូបាវចារ ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ បច្ឆិមកវិកានំ ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តំ
 យា ច ឥត្ថិយោ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វានយិ-
 ស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ឈន្តំ តាសំ តត្ថ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វានំ រូបាវចរេ
 បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ យេ ច
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វានយិស្សន្តិ តេសំ ចរ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧៣) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ កា-
 មាវចរា ចរន្តានំ ន ឥត្ថំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តំ
 រូបាវចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ឥតទ្រុឌ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សទ្រុឌ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រុឌ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បណ្តាពួកស្រ្តី ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ ពួក
 ស្រ្តីណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលស្រ្តីទាំង
 នោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សទ្រុឌ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥតទ្រុឌ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមា-
 វចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងបូរាវចរភព ពួកអ-
 សញ្ញាសត្វ និងពួកអរូប្រហ ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត សោមនស្សទ្រុឌ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥតទ្រុឌ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។

(១៩៣) ឥតទ្រុឌ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខាទ្រុឌ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥតទ្រុឌ
 របស់ពួកសត្វ ដែលមិនមែនជាស្រ្តីទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរ-
 ភព កាលចូលដៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកបូរាវចរសត្វ និងពួកអរូបា-
 វចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខាទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវិហ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិវត្តន្តានំ អរូ-
 ចារវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិវត្តាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ ឥត្ថំ ឧបបជ្ឈន្តំ
 យា ច ឥត្ថិយោ សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិវត្តា-
 យិស្សន្តិ តាសំ ឧបបជ្ឈន្តំ តាសំ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្ថិ-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិវត្តន្តានំ អរូចារ-
 វចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិវត្តាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧២) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

មិនមែនជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងកាលាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបា-
 វចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកសត្វណា កើតឡើង
 ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ឥត-
 ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្ធិយ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកស្រី ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ពួកស្រីណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាល
 ស្រីទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់ស្រីទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥតទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាលា-
 វចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបា-
 វចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលសត្វទាំងនោះ ច្បុត ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(១៧៤) ឥតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរោ ចរុន្តានំ ន ឥត្ថំ កាមាវចរំ ឧបបន្ន-
 ន្តានំ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ តេសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ ភត្ត សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ
 បន្តិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ភស្ស ភត្ត ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បន្តិមភវិ-
 កានំ ឥត្ថំ ឧបបន្នន្តំ តាសំ ភត្ត សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ធា ច តាសំ ភត្ត ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ
 បន្តិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត សន្និទ្ធិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៧៥) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 ភស្ស ភត្ត បញ្ញិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរោ ចរុន្តានំ ន ឥត្ថំ កាមា-
 វចរំ ឧបបន្នន្តានំ រូបាវចរំ អរូបាវចរំ តេសំ ភត្ត
 ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ធា ច តេសំ ភត្ត មនិន្ទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលមិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកា-
 មាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូ-
 បាវចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
 បរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបា-
 វចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះមិនកើតឡើងផង សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៥) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វមិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលច្បុត
 ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួក
 អរូបាវចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវាហេ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ឈន្តិនំ តាសំ តត្ថ មនិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្ថិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវច-
 រេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ចុ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

[១៩/២] យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព
 ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ផង មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 មនិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥត្តិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៦] បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ដ៏វិត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិ-
 ទ្ធិយ របស់សត្វដែលមិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកា-
 មាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូ-
 បាវចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯដ៏វិត្តិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិតិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ បុរិ-
 សានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវិកានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 បុរិសិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(១៩៧) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរា
 វន្តានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចាវ-
 ចរានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមា-
 វចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូចានំ យេ ច បុរិសា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្វ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព
 ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ មិនកើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ ដែល
 កើតក្នុងបច្ចមភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព នោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៩៧) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្ស-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលមិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកកាមា-
 វចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព និងពួករូបាវចរសត្វ នោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
 កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព ពួក
 អសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបាសត្វ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិក្ខិត្តា

បរិក្ខិត្តាយិស្សន្តិ តេសំ ចរណ្ណំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធី-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 បន្ទិមភវិកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិសា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិក្ខិត្តាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 កាមាវចរេ បរិក្ខិត្តន្តានំ រូចាវចរេ បន្ទិមភវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ យេ ច បុរិសា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិក្ខិត្តាយិស្សន្តិ តេសំ ចរណ្ណំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជស្សតិ បុរិសិទ្ធី-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៨) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជស្សតិ ។ កាមា-
 វចរេ ចរណ្ណំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ

ឥន្ទ្របយមកៈ បរិត្តវារៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ច្យុត បុរិសិទ្ធិនិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សិនិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិនិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិ-
 និព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សិនិយ របស់បុរស
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្ធិនិយ របស់បុរសទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិ-
 និព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងប្បុ-
 រវចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអប្បព្រហ្ម ពួកបុរសណា កើតឡើង
 ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ច្យុត សោ-
 មនស្សិនិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិនិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៨) បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧប-
 ក្ខិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្ធិនិយ
 របស់សត្វដែលមិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលច្យុត ចាកកាមាវចរភព
 កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកប្បុរវចរសត្វ និងពួកអប្បុរវចរសត្វ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ បន្ទិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច
 បុរិសា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ឧបេត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បន្ទិមភវិកានំ
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ យេ ច បុរិសា សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ កា-
 មាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្ទិម-
 ភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ យេ ច បុរិសា សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិ-
 ទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខត្រ្យៃយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុង
 កាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព
 និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយ
 សោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ច្បុត បុរសិត្រ្យៃយ
 របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខត្រ្យៃយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខត្រ្យៃយ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរសិត្រ្យៃយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកបុរស ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 កាលបុរសទាំងនោះ ចាប់បដិសន្ធិ ឧបេក្ខត្រ្យៃយ របស់បុរសទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរសិត្រ្យៃយ របស់បុរសទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
 ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព
 និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយ
 សោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន កាលបុរសទាំងនោះ ច្បុត ឧបេក្ខ-
 ត្រ្យៃយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរសិត្រ្យៃយ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវាពេ

(១៧៧) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរា ចរន្តានំ ន បុរិសានំ កាមាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចាវចរេ អរូចា-
 វចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សទ្ធិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិន្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិ-
 សិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចា-
 វចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ សទ្ធិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវរៈ

(១៩៩) បុរិស្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិ-
ស្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វដែលមិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលច្បាត ចាក
កាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព ពួកប្បាវចរសត្វ និងពួក
អរូបាវចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្ថិន្ទ្រិយ របស់ពួក
សត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិន
កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្ថិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួក
បុរសទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន
ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព
និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិស្ថិ-
ន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដក យមកំ

(២០០) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ធិយំ ។ បេ ។ មនិន្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតីតិ ។ កាមាវចរា បវត្តានំ ន បុរិសានំ កា-
 មាវចរំ ឧបបជ្ឈន្តានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិន្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិន្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។
 បច្ឆិមភវិកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ បុរិ-
 សិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ កាមាវចរេ បរិនិព្វន្តានំ រូចា-
 វចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនិន្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០១) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២០០) បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ចន្ទិយ ។ បេ ។ មនិន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វ ដែលមិនមែនជាបុរស ទាំង
 នោះ កាលច្បុត ចាកកាមាវចរភព កាលចូលទៅ កាន់កាមាវចរភព
 ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 មនិន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ បុរិស្សន្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលបរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និង
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងពួកអរូបាវចរភព
 និងអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងផង មនិន្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មនិន្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
 បរិនិព្វាន ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុង
 រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង បុរិស្សន្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០១) ជីវិតន្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិកា

ចតុរោកាវ បញ្ចរោកាវ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជស្សតិ
 បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ បដិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 បដិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិត្តិវារៈ

ជីវិត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកចតុរោការភព នឹង
 បញ្ចុរោការភព មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ជីវិត្តិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង
 សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិត្តិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ
 នៃបច្ច័មចិត្ត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាក
 អសញ្ញាសត្វ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិត្តិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ នីវត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ចតុ-
 រោការា បញ្ចរោការា បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ នីវត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោ-
 មនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ នីវត្តិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ នីវត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 រា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ នីវត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្ប-
 យុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ អសញ្ញាសត្តា បវន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នីវត្តិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២០២) ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត-
 ទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលប្បុត ចាកចតុរោកាភពា នឹងបញ្ចេរោ-
 ការភពា មិនកើតឡើង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ឯឧបេក្ខទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ជីវិតទ្រុឌិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កាលប្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខ-
 ទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រុឌិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ឧបេក្ខទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាល
 ចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 នោះ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំ-
 ដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ឧបេក្ខទ្រុឌិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលប្បុត ចាកអសញ្ញាសត្វ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ជីវិតទ្រុឌិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខារំ

(២០៣) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ចតុកោ-
 តានំ បញ្ចកោតានំ ចវន្តានំ បរត្ថេ ចិត្តស្ស កង្កត្តា-
 ណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បន្ទិម-
 ចិត្តស្ស កង្កត្តាណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បន្ទិមចិត្តស្ស ឧប្បាទត្តាណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បន្ទិមចិត្តស្ស កង្កត្តា-
 ណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៤) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ចិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតីតិ ។ ចតុកោតានំ បញ្ចកោតានំ ចវន្តានំ បរត្ថេ
 ចិត្តស្ស កង្កត្តាណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

(២០៣) ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ចាកចតុរោការភព និងបញ្ចរោការភព
 មិនកើតឡើង ក្នុងកងកណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិភូតិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ចាកអសញ្ញាសត្វ មិនកើត
 ឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកងកណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់អសញ្ញាសត្វ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ចាកអសញ្ញាសត្វ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ជីវិតិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងកណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ក្នុងទីនោះ ។

(២០៤) ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចា-
 ន្ទ្រិយ ។ បេ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ។
 ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បាត ចាកចតុរោការភព និងបញ្ចរោ-
 ការភព មិនកើតឡើង ក្នុងកងកណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបរិភូតិកាល ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ជីវិតទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តា ចវន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៥) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធរ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ សទ្ធវេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធរ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោ-
 មនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ជីវិតនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកអសព្វាសត្វ
 មិនកើតឡើងផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃ
 បច្ចិមចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់
 អសព្វាសត្វ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្បណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ក្នុងទី
 នោះ ឯជីវិតនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលច្បុត ចាកអសព្វាសត្វ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតនិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃ
 បច្ចិមចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។

[២០៥] សោមនស្សនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ប-
 ណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្បណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោ-
 មនស្ស ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា របស់ពួកបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិម-
 ចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្បណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត

ត្រ័យយមកេ បរិវាហ

សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតំ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិតំ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ
 នោ ប តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិតំ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 ឧបេក្ខិត្តសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ឈិតំ
 តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតំ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈិតំ ។

(២០៦) យស្ស យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតំ
 តស្ស តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មន្តិទ្រិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បួនៈ
 នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្បួនៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្បួនៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ឯសោម-
 នស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា របស់
 ពួកបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងក្នុងក្បួនៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បួនៈ នៃចិត្តនោះ ក្នុងទីនោះ ។

(២០៦) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សង្ខិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
មនិទ្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិម-
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស-
មដ្ឋីនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ សោម-
នស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
តត្ថ មនិទ្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្ត-
សមដ្ឋីនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ទ្រិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 អស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ ឯមន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់អសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិន-
 ក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ទ្រិយ របស់
 អសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងទី
 នោះ ។

[២០៧] ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិវត្តិវិកេ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ ភត្ត សុទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ
ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោ-
មនស្សសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តសមង្គំនំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សុទ្ធិត្រ័យញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សុទ្ធិត្រ័យំ
ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ភស្ស ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជ-
តីតិ ។ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ ភត្ត សុទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ នោ ច
តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខា-
សម្បយុត្តបន្តិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្ស-
សម្បយុត្តបន្តិមចិត្តសមង្គំនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
ភត្ត សុទ្ធិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
ភត្ត បញ្ញិត្ត្រ័យំ ។ បេ ។ មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងកងក្លណៈ នៃ
 ចិត្ត និងកងឧប្បាទក្លណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ
 ឯសន្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់អសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិម-
 ចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង សន្ធិ-
 ន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្លណៈ នៃបច្ចិមចិត្តដែលប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃបច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯ
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សន្ធិន្ធិយ របស់អសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្តដែល
 ប្រកបដោយសោមនស្ស ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្លណៈ នៃបច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ក្នុងទីនោះ ។

(២០៨) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញា-
 ន្ធិយ ។ បេ ។ មន្ត្រីន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោម-
 នស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំ អសញ្ញាសត្តានំ តេ-
 សំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិត្ត្រ័យញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្ត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សសម្ប-
 យុត្តបច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 មនិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ សន្ធិត្ត្រ័យំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្លណៈ
នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ
ឯមន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់អសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត
ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មន្ត្រិយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃបច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃ
បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ត្រិយ របស់
អសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
ក្នុងក្លណៈ នៃបច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ។

(២០៧) សន្តិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខារិកា

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ ភត្ត សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ភត្ត បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត
 សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ភស្ស ភត្ត សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កុណោ តេសំ ភត្ត បញ្ញន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ភត្ត សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ ភត្ត បញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សទ្ធិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០០) យស្ស យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ភស្ស ភត្ត មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្កុណោ តេសំ ភត្ត សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ ភត្ត មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត សទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្ត
និងក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសព្វ ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញា-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង បញ្ញាន្ទ្រិយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត បញ្ញាន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញាន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុង
ទីនោះ ។

(២១០) សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃចិត្ត និង
ក្នុងឧប្បាទក្លាណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសព្វ ក្នុងទីនោះ ឯ
មន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មន្ទ្រិយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្លាណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ប តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២០០) យស្ស យត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ឆោ
 ប តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បច្ឆិម-
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិ-
 ទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត
ក្នុងទីនោះ ឯសន្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
សន្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។

(២១១) បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញន្ទ្រិយ
របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិក្ខិត្តិកោ

នោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ បន្ទិម-
 ចិត្តស្ស កន្តត្ថុណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតិស្សតិ បញ្ញាទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតិ ។

(២០២) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សោតិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។ បន្ទិមភវិកានំ យេ
 ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កទ្រ្ទិ-
 យំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សោតិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ
 ឥតរេសំ ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សោតិទ្រ្ទិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។ យស្ស វា បន សោតិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តតិ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

(២០៣) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។ បន្ទិមភវិកានំ យេ
 ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ យានិ-
 ទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ ឥតរេសំ ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ
 យានិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។ យស្ស វា បន
 យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្តតិ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

តន្ត្រីយយមកៈ បវត្តវារៈ

ឯបញ្ញត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ មិនត្រូវ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បញ្ញ-
ត្តិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្បាលៈ នៃបច្ច័មបិក្ខ ក្នុងទីនោះ ។

(២១២) ចក្ខុត្រ័យ របស់សត្វណា ~~មិន~~កើតឡើងហើយ សោតិ-
ត្រ័យ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន
ចក្ខុត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯសោតិត្រ័យ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុត្រ័យ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
កើតឡើងហើយផង សោតិត្រ័យ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
សោតិត្រ័យ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុត្រ័យ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២១៣) ចក្ខុត្រ័យ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឃានិត្រ័យ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯឃា-
និត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុត្រ័យ របស់ពួក
សត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើង^{ហើយ}ផង ឃានិត្រ័យ នឹងកើតឡើង^{ហើយ}ផង ។
មួយទៀត ឃានិត្រ័យ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុត្រ័យ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២០៤) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 ឥត្ថន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បន្ទិមភវីកានំ យេ ច
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច
 តេសំ ឥត្ថន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ឥត្ថន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ក
 បន ឥត្ថន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២០៥) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បន្ទិមភវីកានំ យេ ច
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា
 ច ឥត្ថយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច
 តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ចក្កន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស ក បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២១៤) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង បច្ចមភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកបរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយបុរិស- ភាព⁺នេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើត ឡើងហើយ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត ឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២១៥) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បុរិស្ថិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចម- ភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយ នឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រីណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយឥន្ទ្រភាព⁺នេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯបុរិស្ថិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង បុរិស្ថិយ នឹងកើត ឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិស្ថិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិវ្រ្មិតេ

(២០៦) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ។ បន្ទិមកវិកានំ តេសំ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិតុ ឥតរេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ជីវិ-
 តន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស វា បន ជីវិ-
 តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ។
 អាមត្តា ។

(២០៧) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ។ បន្ទិមកវិកានំ
 យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥតរេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតុ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។ យស្ស
 វា បន សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ។ អាមត្តា ។

(២០៨) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ។ បន្ទិមកវិកានំ យេ
 ច សោមនស្សន ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

(២១៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងបច្ច័មកតនោះ កើតឡើងហើយ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើង ហើយផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ហើយឬ ។ អើ ។

(២១៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោម-
នស្សៈន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មកត ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង
បរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯសោម-
នស្សៈន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សៈន្ទ្រិយ នឹងកើត
ឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សៈន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២១៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័-
មកត ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខុទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេ-
 ក្ខុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខុ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 អាមន្តា ។

(២១៩) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិតុ នោ ច តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២០) យស្ស ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ឥតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច
 រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិច្ឆិ ភវេ ទស្សត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ
 ច តេសំ ឥតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ឃា-
 និទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឥតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯទេវចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
កើតឡើងហើយផង ទេវចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
ទេវចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២១៩) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សន្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កើតឡើងហើយ
ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២០) ឃានិទ្រិយ របស់^សសត្វណា កើតឡើងហើយ ឥន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិ-
និព្វានក្តី ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយ
នឹងបរិនិព្វានក្តី ឃានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯឥន្ទ្រិ-
ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រិយ របស់ពួក
សត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវហេ

យស្ស វា បន សត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យា-
និន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២០) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បន្តិមភវិកានំ យេ ច
រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា
ច សត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ
ច តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ សតវេសំ យានិ-
ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២២) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បន្តិមភវិកានំ តេសំ
យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ សតវេសំ យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ជីវិ-
តិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិ-
តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

មួយទៀត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្ធរិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២១) ឃានិទ្ធរិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បុរិសិ-
ទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័យកត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត នឹងអរូបាវ-
ចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ពួកស្រីណា សំដែងនូវភពតិរ-បី ដោយ
ឥតកាតន្ត្រី⁺ឯង ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី ឃានិទ្ធរិយ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើងហើយ ឯបុរិសិទ្ធរិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ទេ ឃានិទ្ធរិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង បុរិសិ-
ទ្ធរិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធរិយ របស់សត្វណា
នឹងកើតឡើង ឃានិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២២) ឃានិទ្ធរិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ជីវិ-
តិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្ធរិយ របស់ពួក
សត្វដែលកើតក្នុងបច្ច័យកតនោះ កើតឡើងហើយ ឯជីវិតិទ្ធរិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្ធរិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
នេះ កើតឡើងហើយផង ជីវិតិទ្ធរិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
ជីវិតិទ្ធរិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៣) យស្ស ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ
យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ សោមនស្សិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥតរេសំ ឃានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស ឃានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៤) យស្ស ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ យេ
ច សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥតរេសំ ឃានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស ឃានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៥) យស្ស ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស សង្ខិ-
ទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ចិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្ស-
តិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ ឃានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២២៣) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយ នឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សិទ្ធិយ នឹង កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹង កើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៤) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើត ក្នុងបច្ចមភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹង បរិនិព្វាន ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់ ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៥) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សទ្ធិទ្រ្ទិយ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភពនោះ កើតឡើងហើយ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

នោ ច តេសំ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យា-
 និទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៦) យស្ស ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បន្ថិមភវិកានំ យេ ច
 រូបាវចរំ អរូបាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច
 ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភារេន កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច
 តេសំ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ឥត្ថិទ្រ្តិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ បុរិសិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៧) យស្ស ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ជីវិ-
 តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បន្ថិមភវិកានំ តេសំ ឥត្ថិ-
 ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតរេសំ ឥត្ថិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស ឥត្ថិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ
របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិ-
ទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៦) ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បុរិសិ-
ទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មកត ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់ប្បាវចរកត និងអប្បបាវច-
រកត ហើយនឹងបរិទិព្វានក្តី ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវភតតិរ-បី ដោយ
ឥត្ថភាព⁺នេះឯង ហើយនឹងបរិទិព្វានក្តី ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ
កើតឡើងហើយ ឯបុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង បុរិសិទ្រ្ទិយ
នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៧) ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ជីវិតិទ្រ្ទិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មកតនោះ កើតឡើងហើយ ឯជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង
ជីវិតិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា
នឹងកើតឡើង ឥត្ថិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៨) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ឈិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតី ឥតរេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតី ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតី តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៩) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច សោមនស្សន ឧបបជ្ឈិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតី ឥតរេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតី ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតី តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣០) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស សន្និ-
ន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មន្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២២៨) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោម-
នស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង
បរិនិព្វាន ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯសោ-
មនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹង
កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹង
កើតឡើង ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៩) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧបេ-
ក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯ
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥត្ថិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣០) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សង្ខិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិវាហ

បន្ទិមកវិកានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច
 តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣១) យស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បន្ទិមកវិកានំ តេសំ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣២) យស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បន្ទិមកវិកានំ
 យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិតា បរិជញ្ញាយិស្សន្តំ តេសំ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 តាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភពនោះ កើតឡើងហើយ
ឯមន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣១) បុរិស្សិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ជីវិត-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរិស្សិយ របស់ពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភពនោះ កើតឡើងហើយ ឯជីវិតទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិស្សិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅ
នេះ កើតឡើងហើយផង ជីវិតទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិស្សិយ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣២) បុរិស្សិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោ-
មនស្សិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន បុរិស្សិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ឯ
សោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិស្សិយ
របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សិទ្រិយ នឹង
កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹង
កើតឡើង បុរិស្សិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៣៣) យស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ឧបេត្តិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ឧបេត្តិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ
 ឧបេត្តិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេត្តិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៤) យស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សុទ្ធិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ
 បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ សុទ្ធិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សុទ្ធិ-
 ន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សុទ្ធិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 អាមន្តា ។

(២៣៥) យស្ស បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 បញ្ញិន្ធិយំ ។ បេ ។ មនិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៣៣) បុរិសិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧបេក្ខិ-
 ន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បណ្តាពួកបុរស ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន បុរិសិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
 ឯឧបេក្ខិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសិន្ធិយ
 របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ធិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 បុរិសិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣៤) បុរិសិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សទ្ធិ-
 ន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរិសិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កើតឡើងហើយ ឯសទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ
 កើតឡើងហើយផង សទ្ធិន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
 សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិសិន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣៥) បុរិសិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បញ្ញា-
 ន្ធិយ ។ បេ ។ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរិ-
 សិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កើតឡើងហើយ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខារំ

នោ ច តេសំ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បុរិ-
សិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ មនិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន មនិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិ-
សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៦) យស្ស ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
សោមនស្សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស-
មង្គំនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតុ
នោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត-
រេសំ ជីវិតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សោមនស្សិទ្ធរិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធរិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
អាមន្តា ។

(២៣៧) យស្ស ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
ឧបេក្ខិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមង្គំនំ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិម-
ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ
ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ជីវិ-
តិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេក្ខិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់
ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិសិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣៦) ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោម-
នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រ-
កបដោយឧបេក្ខា របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ ឯសោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើងទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយ
ផង សោមនស្សិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣៧) ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ទេវ-
កិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកប
ដោយសោមនស្ស របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត នឹង
កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំង
នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ ឯឧបេក្ខិទ្ធិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ
ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ទេវកិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ តស្ស
ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៨) យស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ តស្ស
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមម្ព័ន្ធំ
តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ឥតរេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត-
សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិ-
ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។
អាមន្តា ។

(២៣៩) យស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ តស្ស
បញ្ញិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ។
បច្ឆិមចិត្តសមម្ព័ន្ធំ តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ នោ
ច តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ ឥតរេសំ ជីវិតិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ឈិតតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ យស្ស
វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិតតិ តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈិតតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត ទេវេន្ទ្រន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិតន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣៨) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សុទ្ធ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួក
សត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ឯសុទ្ធន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សុទ្ធន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយ
ទៀត សុទ្ធន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិតន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៣៩) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បញ្ច-
ន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។
ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ កើត
ឡើងហើយ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិន្ទ្រិយ
នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិរោ

(២៤០) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ
តស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស-
មដ្ឋិនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្ប-
យុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ
ឥតរេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុតាតិ ។
អាមន្តា ។

(២៤១) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ
តស្ស សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតុស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ សោម-
នស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ឥតរេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ
មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិ-
ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិតុតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៤២) យស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស សុទ្ធិ-
ន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(២៤០) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្ត ដែល
 ប្រកបដោយសោមនស្ស របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត
 នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ (ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ) ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួក
 សត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៤១) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
 បច្ចិមចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើត
 ឡើងហើយផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២៤២) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ
 ច តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ឥតរេសំ ឧបេ-
 ក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មនិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។
 យស្ស វា បន មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៣) យស្ស សទ្ធិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 បញ្ញិត្ត្រ័យំ ។ បេ ។ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ បច្ឆម-
 ចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ សទ្ធិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច
 តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ឥតរេសំ សទ្ធិត្ត្រ័យញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត មនិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ យស្ស វា
 បន មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ តស្ស សទ្ធិត្ត្រ័យំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៤) យស្ស បញ្ញិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ បច្ឆមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ
 បញ្ញិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ មនិត្ត្រ័យំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តស្មតិ ឥតរេសំ បញ្ញិត្ត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មនិត្ត្រ័យញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ ។ យស្ស វា បន មនិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតិ
 តស្ស បញ្ញិត្ត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចមចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ឯមនិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៣) សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បញ្ញាទ្ធិយ ។ បេ ។ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សទ្ធិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចមចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ឯមនិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សទ្ធិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(២២៤) បញ្ញាទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចមចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ឯមនិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បញ្ញាទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

នម្ពិយយមកេ បរិវត្តវិហ

(២២៥) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ ។ បេ ។

(២២៦) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស
តត្ថ សោតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ ។ បញ្ចវេកាវេ
បន្ទិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ មោ
ច តេសំ តត្ថ សោតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ ឥតវេសំ
បញ្ចវេកាវេកានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ
សោតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
សោតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ថតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៧) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ ។ កាមា-
វចរេ បន្ទិមភវីកានំ រូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ មោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៨) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវៈ

(២៤៥) ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

(២៤៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងបញ្ច-
រោការភព ឯសោតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បញ្ចរោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត
ឡើងហើយផង សោតិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៤៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកបុប្ផាវចរ-
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វ
ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង យានិទ្រិយ នឹងកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត យានិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ អើ ។

(២៤៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ រូចាវចរានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៧) យស្ស យត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវីកានំ រូចាវចរានំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភា-
 វេន កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិ-
 សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកប្បុរាវចរសត្វ
 ពួកបុរសណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុ-
 ន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៩) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព និងពួកប្បុរាវចរសត្វ ពួក
 ស្រ្តីណា សំដែងនូវភពព័រ-បី ដោយឥត្ថភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង បុរិសិន្ទ្រិយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិក្ខារោ

(២៥០) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការ
 បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ
 ច តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី ឥតរេសំ
 បញ្ចវេកាការំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ
 ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាការំ តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៥១) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ បញ្ចវេកាការ
 បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច សចក្កកា ឧបេក្ខាយ ឧប-
 បជ្ជិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី
 ឥតរេសំ បញ្ចវេកាការំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតី ។

(២៥០) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ កើតឡើង ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បញ្ចវេការភពសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ ទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់បញ្ចវេការភពសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥១) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង ទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួក សត្វណា ជាអ្នកមានចក្ខុ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង បរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង ទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បញ្ចវេការភពសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត ឡើងហើយផង សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ
តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ។ អាមត្តា ។

(២៥២) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ
តត្ថ ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ។ បញ្ចកោកាវ
បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច សចក្កកា សោមនស្សន
ឧបបជ្ឈិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ឈិត្តាត្ថំ ឥតវេសំ បញ្ចកោកាវនំ តេសំ តត្ថ
ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ឧបេត្តិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ។
យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ
តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ។ អរូបានំ តេសំ
តត្ថ ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្ត បញ្ចកោកាវនំ តេសំ តត្ថ
ឧបេត្តិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(២៥៣) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ
តស្ស តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ ។ បញ្ចកោ-
កាវ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិត្តាត្ថំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៥២) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងបញ្ចវេការភព ពួកសត្វណា ជាអ្នក
មានចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បញ្ច-
វេការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ពួកអរូបត្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ពួកបញ្ចវេការសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង
ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សន្និ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ ឯសន្និន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

តន្ត្រីយយមកេ បវត្តិវារោ

ឥតរេសំ បញ្ចវេកាការាណំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រ្ទិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កា-
 ទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រ្ទិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ថ បញ្ចវេកាការាណំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ចក្កាទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(២៥៤) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ ចក្កាទ្រ្ទិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ បញ្ចវេកាការោ បច្ឆិមភវីកាណំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កាទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ បញ្ចវេកាការាណំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កាទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្កាទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កា-
 ទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ បញ្ចវេកាការាណំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កាទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកបញ្ចវេកាការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយ
 ផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកបញ្ចវេកាការសត្វនោះ
 នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥២) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្រិយ ។ បេ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ច-
 វេកាការភពនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកបញ្ចវេ-
 កាការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ មនិទ្រិយ របស់ពួកបញ្ចវេកាការសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៥៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន
 កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មតី ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតី ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតី តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥៦) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវិកានំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន
 កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មតី ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្មតី ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្មតី តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥៥) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឥតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកបុរសណា សំដែង
 នូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឥតន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់កាមា-
 វចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឥតន្ទ្រិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឥតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៥៦) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកស្រ្តីណា សំដែងនូវ
 ភពពីរ-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរ-
 សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តវាពោ

(២៥៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតី ឥត-
 រេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធីយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ថ ជីវិតិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតី ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតី តស្ស តត្ថ យានិ-
 ទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតី លោ ច តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតី យានិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(២៥៨) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតីតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច សយានកា ឧបេក្ខាយ ឧប-
 បជ្ជិត្ថា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
 លោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ថស្មតី

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

(២៥៧) ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើង ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត ឡើងហើយផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ ទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិ- ទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអប្រាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី នោះ ឯឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី នោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥៨) ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី ណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វ ណា ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិភោគ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតរេសំ កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរាណំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៥៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវីកាណំ យេ ច សយានកា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិ-
 ត្វា បរិនិព្វាយស្សន្តិ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥត-
 រេសំ កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តាតិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឃានិទ្ធិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយ
ផង សោមនស្សិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សោ-
មនស្សិទ្ធិយ របស់ពួកប្រាជ្ញចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ទេ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
ឃានិទ្ធិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៥៩) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វណា ជាអ្នកមាន
ឃានៈ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្ធិយ
របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្ធិយ របស់កា-
មាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិទ្ធិយ នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វណា
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់ពួកប្រាជ្ញចរសត្វ នឹងពួកអប្រាជ្ញចរ-
សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិវាហ

កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
យានិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(២៦០) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ កាមាវចរ
បច្ឆិមភវិកាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត-
រេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជិត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ រូមាវចរាធំ អរូមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ
សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យា-
និទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(២៦១) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស
តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
កាមាវចរ បច្ឆិមភវិកាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្ទិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វ
នោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦០) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សុទ្ធិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ធិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្ធិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត
ឡើងហើយផង សុទ្ធិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
សុទ្ធិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិទ្ធិយ របស់
ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯឃានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
សុទ្ធិទ្ធិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិយ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦១) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា បញ្ចិទ្ធិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯមនិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតរេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរាធំ អរូចាវចរាធំ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២២២) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវិកាធំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភារេន
 កតិច្ឆិ កវេ ធិស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឃានិទ្ធិនិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយ
 ផង មនិទ្ធិនិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិនិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្ធិនិយ របស់ពួកក្រូចាវចរសត្វ
 និងពួកអក្ខបាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិនិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្ធិនិយ របស់ពួក
 កាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិនិយ កើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦២) ឥត្ថិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកស្រីណា សំដែង
 នូវភពត្រី-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្ថិទ្ធិនិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិទ្ធិនិយ របស់កាមាវ-
 ចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង បុរិសិទ្ធិនិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិតំ

(២៦៣) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ កាមា-
 វចរេ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ឥត-
 រេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត
 ជីវិតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិតតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ជីវិតិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត ។

(២៦៤) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិតា បរិ-
 ជិត្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត នោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិតស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(២៦៣) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើង ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត ឡើងហើយផង ជីវិតិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់ សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិទ្រិយ របស់ពួកអប្បា- វចរសត្វ នឹងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ កើតឡើង ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦៤) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង ទីណា សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី នោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវ- ចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតរេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតុ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ វូចាវចរាធំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៦៥) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ កាមាវចរ
 បច្ឆិមភវីកាធំ យេ ច សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្តា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ
 ឧបេត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ វូចាវចរាធំ អវូចាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឧបេ-
 ត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយ
 ផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦៥) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង
 ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវាទំ

ឧប្បជ្ជិតុ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៦៦) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ កាមាវចរេ បដ្ឋម-
ភវីកាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច
តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតេសំ កា-
មាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ សទ្ធិ-
ទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ រូបាវចរាធំ អរូបាវចរាធំ តេសំ តត្ថ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្តិ-
ទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៦៧) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
តត្ថ បញ្ញាទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
កាមាវចរេ បដ្ឋមភវីកាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្ធិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦៦) ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថន្ទ្រិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត
ឡើងហើយផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួក
ប្រាវចរសត្វ និងពួកអប្រាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯឥត្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៦៧) ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា បញ្ចន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតរេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថ-
 ិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ រូចាវចរាធំ អរូចាវចរាធំ តេសំ
 តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៦៨) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ កាមាវចរ
 បច្ឆិមកវិកាធំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត-
 រេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិ-
 សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ រូចាវចរាធំ អរូចាវចរាធំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ
 ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង
 មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកក្របាច់ចរសត្វ និង
 ពួកអក្ខបាច់ចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកកា-
 មាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(២៦៨) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិ-
 សិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងកាមាវចរកតនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ជីវិតិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់ពួកក្របាច់ចរសត្វ និងពួកអក្ខបាច់ចរសត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិក្ខិរា

(២៦៩) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ កា-
 មាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច បុរិសា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិន្ធិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 រូមាវចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជ-
 ិត្តស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៧០) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ កាមា-
 វចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច បុរិសា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(២៦៩) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួកប្រាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧០) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ កាមាវចរោ នេសំ តត្ថ បុរិសិត្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូបាវចរោ អរូបា-
 វចរោ នេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិតុ កាមាវចរោ
 នេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិត្តិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៧០) យស្ស យត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ កាមាវ-
 ចរោ បន្តិមភវីកាណំ នេសំ តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ កាមាវចរោ នេសំ តត្ថ បុរិសិត្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិតុ សទ្ធិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូបាវចរោ អរូបា-
 វចរោ នេសំ តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសន្ធិយ របស់កាមាវចរសត្វ ទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បុរិសន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកប្បាវចរសត្វ និងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង
 ផង បុរិសន្ធិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧១) បុរិសន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសន្ធិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសន្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បុរិសន្ធិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើត
 ឡើងហើយផង សន្ធិន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសន្ធិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សន្ធិន្ធិយ របស់
 ពួកប្បាវចរសត្វ និងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ករិកេ

នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមា-
 វចរាជំ តេសំ តត្ថ សន្ធិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៧២) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ត្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ មនិន្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ កាមាវចរាជំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មនិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូបាវចរាជំ អរូបា-
 វចរាជំ តេសំ តត្ថ មនិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាជំ
 តេសំ តត្ថ មនិន្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៧៣) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិ-
ន្ទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹងកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើត
ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧២) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
បញ្ចិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុង
កាមាវចរភពនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់កាមាវ-
ចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកអប្បាវចរសត្វ និងពួកអប្បាវចរសត្វនោះ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកកាមាវចរសត្វនោះ នឹង
កើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៣) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មប្បដិកេ យមកំ

បដិមចិត្តសមង្គីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខា-
សម្បយុត្តបដិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ចតុរោកា-
រាជំ បញ្ចរោការាជំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច
តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោ-
ការាជំ បញ្ចរោការាជំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[២៧២] យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បដិមចិត្តសមង្គីនំ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបដិម-
ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ចិមចិត្ត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ដ៏វិតិទ្ធិយ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ ឯ
 សោមនស្សទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ដ៏វិតិទ្ធិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ដ៏វិតិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សទ្ធិយ របស់សុទ្ធាវាសសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯដ៏វិតិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្ធិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ
 និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ដ៏វិតិទ្ធិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៤) ដ៏វិតិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ចិ-
 មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ចិមចិត្ត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ដ៏វិតិទ្ធិយ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ
 ឯឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិក្ខារិកេ

ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ
 ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ឧបេក្ខិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិតិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។
 សុម្ពាវាសាទំ ឧបបជ្ជន្តាទំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ថ ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(២៧៥) យស្ស យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ បច្ឆិមចិត្ត-
 សមង្គំ អសញ្ញាសត្តាទំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។

ឥន្ទ្រយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ជីវិតទ្រុឌ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខទ្រុឌ និងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វណា និងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខ-
 ទ្រុឌ របស់ពួកសុទ្ធាវេសសត្វនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ និងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ជីវិតទ្រុឌ កើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៥) ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សន្ធិទ្រុឌ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រុឌ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសន្ធិទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រុឌ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចវេការ-
 សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សន្ធិទ្រុឌ នឹងកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សន្ធិទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សុទ្ធាវាសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈត្ត
 ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ត ។

(២៧៦) យស្ស យត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈត្ត តស្ស
 តត្ថ បញ្ចន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តសមង្គំនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិ-
 តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ត មនិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈត្ត
 ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ តេសំ តត្ថ
 មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលចាប់បដិសន្ធិ នោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វ
ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ
ផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៦) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
បញ្ចាន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិ-
មចិត្ត នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការ-
សត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង
មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួក
ចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើង
ផង ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិនិរុទ្ទ

(២៧៧) យស្ស យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ ។ បច្ឆិម-
 ចិត្តសមដ្ឋីនំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខ-
 ិត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោ-
 កាវាទំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្រិ-
 យញ្ច ឧបេក្ខិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្រិយំ ។ យស្ស វា បន-
 យត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ តស្ស តត្ថ សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ ។ សុទ្ធាវាសានំ ធុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិ-
 យំ នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិ-
 យំ ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្រិយំ សោមនស្សន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្រិយំ ។

(២៧៨) យស្ស យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិ-
 យំ តស្ស តត្ថ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិយំ ។ បច្ឆិម-
 ចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្រិយំ នោ ច តេសំ តត្ថ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្រិ-
 យំ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវៈ

(២៧៧) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀង ដោយបច្ចិមចិត្ត នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់សុទ្ធារោសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៨) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សង្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសង្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។
 សុទ្ធាវាសាជំ ធុតិយេ ជិត្តេ វត្តមារេ តេសំ តត្ថ
 សន្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ សោ-
 មនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ
 បញ្ចរោគារាជំ តេសំ តត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(២៧៩) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ថ ឥតរេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ មនិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោម-
 នស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
 ទីនោះ ។

(២៧៩) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា បញ្ចន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួក
 សត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិរាព

សុទ្ធាវាសានំ ធុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សន្និយំ ឧប្បន្នត្ថ ឥតវេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ច-
 រោគារាជំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ
 សោមនស្សន្និយញ្ច ឧប្បន្នត្ថ ។

(២៨០) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បន្នត្ថ តស្ស
 តត្ថ សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ចិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ ។ បន្តិមចិត្តសមន្តីនំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ត្តិយំ ឧប្បន្នត្ថ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បន្និស្សតិ ឥតវេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បន្នត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បន្នត្ថ ។
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បន្នត្ថ
 ឥតវេសំ ចតុរោគារាជំ បញ្ចរោគារាជំ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បន្និស្សតិ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បន្នត្ថ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កាលចិត្តទីពីរ របស់សុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មនិន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់
ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើត
ឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨០) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សន្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយបច្ច័មចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់
ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើង
ហើយផង មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ
នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបទិកា យមកំ

(២៨១) យស្ស យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ វេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 វោ ច តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ឥត-
 វេសំ ចតុកោណ្ឌំ បញ្ចកោណ្ឌំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជ-
 ញ្ញំ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ វោ ច
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុកោ-
 ណ្ឌំ បញ្ចកោណ្ឌំ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៨២) យស្ស យត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បច្ឆិមចិត្ត-
 សមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត វោ
 ច តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ឥតវេសំ
 ចតុកោណ្ឌំ បញ្ចកោណ្ឌំ តេសំ តត្ថ បញ្ញ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៨១) សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
បញ្ចាទ្រុយ ។ បេ ។ មនិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ សទ្ធិទ្រុយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត
នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិទ្រុយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ
និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រុយ
នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រុយ របស់សត្វណា
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រុយ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់
សុទ្ធាវាស នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រុយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ
និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សទ្ធិទ្រុយ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨២) បញ្ចាទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
មនិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ចាទ្រុយ របស់
ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះ ឯមនិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
បញ្ចាទ្រុយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចារោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
នេះ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រុយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវា

យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិតុ ឥតវេសំ ចតុរោ-
 ការាវនំ បញ្ចរោការាវនំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៨៣) យស្ស ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៨៤) យស្ស ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 យានិទ្ធិយំ ។ បេ ។ ឥតិទ្ធិយំ បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៨៥) យស្ស ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
 បន ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចា-
 ទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯបញ្ចាទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង^{ដើម} ក្នុងទីនោះទេ
 មនិទ្រ្ទិយ របស់ពួកចតុរោការសត្វ និងបញ្ចាវោការសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង បញ្ចាទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៣) ចក្ខុទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សោ-
 តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 ទៀត សោតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រ្ទិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(២៨៤) ចក្ខុទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ឃា-
 និទ្រ្ទិយ ។ បេ ។ ឥតិទ្រ្ទិយ បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។
 កើតឡើងហើយ ។

(២៨៥) ចក្ខុទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ជីវិ-
 តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
 ទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រ្ទិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបដិពោ យមកំ

(២៨៦) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈិត្តតិ ។ នត្ត ។ យស្ស វា បន ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។
ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(២៨៧) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
សន្ទិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈិត្តតិ ។ នត្ត ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។
ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(២៨៨) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយំ
បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេត្តិ-
ន្ទ្រិយំ សន្ទិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស
មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ នត្ត ។ យស្ស វា
បន មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត តស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ ឧប្បជ្ឈិត្ត ។

(២៨៩) យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត ។ បេ ។

(២៩០) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ សោតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៨៦) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សោ-
 មនស្សិន្ត្រិយ ។ បេ ។ ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។
 កើតឡើងហើយ ។

(២៨៧) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សុទ្ធិ-
 ន្ត្រិយ ។ បេ ។ បញ្ចន្ត្រិយ មនិន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹង
 មិនកើតឡើង ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។
 កើតឡើងហើយ ។

(២៨៨) ឃានិន្ត្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ បុរិសិន្ត្រិយ ជីវិតិន្ត្រិយ
 សោមនស្សិន្ត្រិយ ឧបេក្ខន្ត្រិយ សុទ្ធិន្ត្រិយ បញ្ចន្ត្រិយ របស់សត្វណា
 មិនកើតឡើងហើយ មនិន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
 មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 បញ្ចន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(២៨៩) ចក្ខុន្ត្រិយ មិនកើតឡើងហើយ កង្ខណៈ ។ បេ ។

(២៩០) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កង្ខណៈ
 សោតិន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង កង្ខណៈនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយមកេ បរិវត្តិកេ

យស្ស វា បន យត្ថ សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ បញ្ចកេ-
 កាវេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ សោតិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ តេសំ
 តត្ថ សោតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៧០) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 កាមាវចេវ បច្ឆិមភវីកានំ រូទាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 អរូទានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ចក្កទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៧២) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ វត្ថទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

មួយទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោតិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងបញ្ចវេការភព
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សោតិទ្រិយ របស់ពួក
 សុទ្ធាវសសត្វ ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧១) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិ-
 ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព និង
 ពួករូបាវចរសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រិយ
 របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧២) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ភក្កិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ឆិមភវីកានំ រូបាវចរានំ យេ ច បុរិសា ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ឈិស្សតិ ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិត្ថ ។

(២៧៣) យស្ស យត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ថ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ឆិមភវីកានំ រូបាវចរានំ យា ច ឥត្ថិយោ
 ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្ថ សុទ្ធាវ-
 សានំ អសញ្ញសត្តានំ អរូបានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិត្ថ ។

មួយទៀត ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងកាមាវចរកត និងពួកប្បាវចរសត្វ
 ពួកបុរសណា សំដែងនូវកតតិវ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួក
 អរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៩៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងកាមាវចរកត
 និងពួកប្បាវចរសត្វ ពួកស្រីណា សំដែងនូវកតតិវ-បី ដោយឥត្ថិ-
 ភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកអសញ្ញាសត្វ
 និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខារំ

(២៧៤) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ អរូបាទំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិតានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។
 បញ្ចកេកាវេ បច្ឆិមភវិតានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវិតានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៧៥) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តវារៈ

(២៧៤) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកអសុញ្ញសត្វ និងពួកអរូបត្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអរូបភព នោះ មិនកើតឡើងហើយផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងបញ្ចវេការភព នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ និងពួកសត្វដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងអរូបភព នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៥) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិណ្ឌោ យមកំ

បញ្ចវេកាវេ បន្តិមភវិកានំ យេ ច សចក្កកា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ភត្ត
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ នោ ច តេសំ
 ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ ភត្ត សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បដ្ឋិតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិតិ ។

(២៧២) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ
 តស្ស ភត្ត ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ ។ អរូ-
 ចានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ នោ ច
 តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ សុទ្ធាវ-
 សានំ អរូបេ បន្តិមភវិកានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ
 ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិតិ ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បដ្ឋិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បដ្ឋិតិ តស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ដ្ឋិតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បន្តិមភវិកានំ យេ ច
 សចក្កកា សោមនស្សន ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងបញ្ចវេការកត ពួកសត្វណា
 ជាអ្នកមានចក្ខុ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោម-
 នស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុ-
 ទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ សោមនស្សន្ធិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកអសញ្ញាសត្វ និង
 ពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៩៦) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុទ្រុយ របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯឧបេក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ចក្ខុទ្រុយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វដែលកើតក្នុង
 បច្ចមកត ក្នុងអរូបកត និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង ឧបេក្ខុទ្រុយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 ឧបេក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុ-
 ទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្ណា
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមកត ក្នុងបញ្ចវេការកត ពួកសត្វណា
 ជាអ្នកមានចក្ខុ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 ឧបេក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខិតវាហ

នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធា-
 វាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កាទ្រ័យញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូបានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ
 តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សុទ្ធាវាសានំ
 អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កាទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត សទ្ធិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កាទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 បញ្ចវេកាវេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចក្កាទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៩៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់ពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងអរូបភព
 និងពួកអសញ្ញាសត្វ នោះ មិនកើតឡើងហើយផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិន
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព ក្នុងបញ្ចវេលាការកត នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុង
 អរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិន
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដក យមកំ

(២៧៨) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិតុស្សតីតិ ។ អរូបាណំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិតុស្សតិ សុទ្ធាវាសាណំ អរូបេ បច្ឆិមភវីកាណំ អសញ្ញ-
 សត្តាណំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ
 មនិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុតីតិ ។ បញ្ចវេកាវេ បច្ឆិមភវីកា-
 ណំ តេសំ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ សុទ្ធាវាសាណំ
 អរូបេ បច្ឆិមភវីកាណំ អសញ្ញសត្តាណំ តេសំ តត្ថ
 មនិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិតុ ។

(២៧៩) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតុស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៨៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បញ្ច្រាសន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកអរូបប្រភពនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង មនិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ ពួកសត្វដែលកើត
 ក្នុងបច្ឆិមភព ក្នុងអរូបភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៨៩) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥន្ទ្រិយមកេ បរិក្ខិវារោ

កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យោ ច បុរិសា ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិច៌ ភវេ ធលេស្មត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឃានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និត្ថ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ ឃានិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បន្និត្ថ ។

(៣០០) យស្ស យត្ថ ឃានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និត្ថ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឃានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និត្ថាតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ យោ ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន
 កតិច៌ ភវេ ធលេស្មត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឃានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និត្ថ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ ឃានិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បន្និត្ថ ។

(៣០១) យស្ស យត្ថ ឃានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ន្និត្ថ តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បន្និស្សតីតិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិត្តវារៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកបុរសណា
 សំដែងនូវភពត្រី-បី ដោយបុរសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត-
 ទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្ធរូប
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឥត-
 ទ្រុឌ របស់ពួកប្រាជ្ញាវចរសត្វ និងអប្បប្រាជ្ញាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង យានិទ្ធរូប មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០០) យានិទ្ធរូប របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា បុរិសិទ្ធរូប របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធរូប របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា យានិទ្ធរូប របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួក
 ស្រ្តីណា សំដែងនូវភពត្រី-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 បុរិសិទ្ធរូប របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយា-
 និទ្ធរូប របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ បុរិសិទ្ធរូប របស់ពួកប្រាជ្ញាវចរសត្វ និងអប្បប្រាជ្ញាវចរសត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង យានិទ្ធរូប មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០១) យានិទ្ធរូប របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ជីវិតិទ្ធរូប របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបាវចរាធំ អរូបាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ តេសំ តត្ថ ឃានិ-
 ទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ តេសំ តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ឃានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០២) យស្ស យត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ ។ រូបាវចរាធំ
 តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ រូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកា-
 ធំ អសញ្ញាសត្តាធំ អរូបាធំ តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិតុ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

យានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកប្រាជ្ញចរសត្វ និងពួកអប្បប្រាជ្ញចរសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាជ្ញចរភព និងអប្បប្រាជ្ញចរភព នោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង ជីវិតទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិត-
 តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រ្ទិយ របស់
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងការាជ្ញចរភព នោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាជ្ញចរភព នឹងអប្បប្រាជ្ញចរភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង យានិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០២) យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ យានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកប្រាជ្ញចរសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 ភព ក្នុងប្រាជ្ញចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអប្បប្រាជ្ញចរភពនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង សោមនស្សទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

តម្រៀមយមពេ បវត្តិវារោ

យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 កាមាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច សយានកា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិតា បវិនិច្ឆាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ រូចាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។

ឥន្ទ្រយយមកៈ បវត្តិវាៈ

មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងកាមាវចរកត ពួក
 សត្វណា ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង
 បរិព្វាន សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរកត ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៣) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឃានិន្ទ្រិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត និងពួកអសព្វាសត្វនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មប្បទាន យមកំ

កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច សយានកា
 សោមនស្សេន ឧបបន្និទ្ធា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្យំ ន ឧប្បន្និស្សតិ ។ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ឃានិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បន្និទ្ធ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្យ-
 យញ្ច ន ឧប្បន្និស្សតិ ឃានិទ្រ្ទយញ្ច ន ឧប្បន្និទ្ធ ។

(៣០២) យស្ស យត្ថ ឃានិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បន្និទ្ធ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ រូចាវ-
 ចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឃានិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បន្និទ្ធ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បន្និស្សតិ រូចាវ-
 ចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឃានិទ្រ្ទយញ្ច ន ឧប្បន្និទ្ធ សទ្ធិទ្រ្ទយញ្ច ន
 ឧប្បន្និស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទយំ ន
 ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានិទ្រ្ទយំ ន ឧប្បន្និទ្ធាតិ ។
 កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទយំ
 ន ឧប្បន្និស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឃានិទ្រ្ទយំ

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាលាវចរភព ពួកសត្វណា
 ជាអ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 ឃានន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រា-
 វចរភព និងអរុប្រាវចរភព និងពួកអសព្វាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឃានន្ធិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៤) ឃានន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឃានន្ធិយ របស់ពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអរុប្រាវចរសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងប្រាវចរភព និងអរុប្រាវចរភព និងពួកអសព្វាសត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយផង សុទ្ធិន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 សុទ្ធិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាលាវចរភព
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិវត្តិវិកេ

ន ឧប្បជ្ជិតុ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្តិមភវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៥) យស្ស យត្ថ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ
 ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ លោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បន្តិមភវិកានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ
 មនិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឃានិ-
 ទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុតិ ។ កាមាវចរេ បន្តិមភវិកានំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 បន្តិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឃានិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

និទ្ទេយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សន្និទ្ធិយ របស់ពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួក
អសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិយ មិនកើតឡើងហើយ
ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៥) ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា បញ្ញិទ្ធិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្ធិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួក
អរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្ធិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្ធិយ
របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព
និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនិទ្ធិយ នឹងមិន
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
ភព ក្នុងកាមាវចរភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិ-
ទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបា-
វចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានិទ្ធិយ មិន
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣០៦) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 កាមាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតិច្ឆិ ភវេ នស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត រូបាវចរានំ អរូ-
 បាវចរានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ ។ រូបាវ-
 ចរានំ អរូបាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ
 រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត-
 ស្មត្ថិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តស្មត្ថិតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣០៦) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ រឿ ។
 មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកស្រ្តីណា សំដែង
 នូវភពពីរ-បី ដោយឥត្ថភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់ពួកអរុណាសត្វ និងពួកអរុណាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៧) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ពួកអរុណាសត្វ និងពួកអរុណាសត្វនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរុណាសត្វ នោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង ជីវិតិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិរកេ

កាមាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិតុ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៨) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូចាវចរំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 រូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ
 យេ ច ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ រូចាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងកាមាវចរភព
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិត្តន្ទ្រិយ របស់ពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៨) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥន្ទ្រិ-
 យ របស់រូបាវចរភពទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរភព ពួក
 អសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ មិនកើតឡើងហើយផង សោម-
 នស្សន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោម-
 នស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
 សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វណា កើត
 ឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងរូបាវចរភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥតទ្រុឌ
មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៩) ឥតទ្រុឌ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ឥតទ្រុឌ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥតទ្រុឌ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
ក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងពួកអសព្វាសត្វនោះ មិនកើតឡើង
ហើយផង ឧបេក្ខទ្រុឌ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត-
ទ្រុឌ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកសត្វណា កើតឡើង
ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់សត្វទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥតទ្រុឌ របស់សត្វនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខទ្រុឌ របស់ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួក
អសព្វាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥតទ្រុឌ មិនកើតឡើងហើយ
ផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវកេ

(៣០០) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 តស្ស តត្ថ សន្ទិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវចរោ អរូទាវចរោ តេសំ
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ រូទាវចរេ អរូទាវចរេ
 បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ កាមាវ-
 ចរេ បច្ឆិមភវីកានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
 រូទាវចរេ អរូទាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០១) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

(៣១០) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួក
 ប្រាជ្ញសត្វ និងពួកអប្រាជ្ញសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងប្រាជ្ញភព
 និងអប្រាជ្ញភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនិ-
 ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងកាលាវចរភព នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះទេ ឯមនិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងប្រាជ្ញ-
 ភព និងអប្រាជ្ញភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ឥន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១១) បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបាវចរាធំ អរូបាវចរាធំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ តេសំ តត្ថ បុរិសិ-
 ទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិតុ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិត្តាតិ ។ កាមា-
 វចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិតុ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិតុ ។

(៣០២) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតុ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។
 រូបាវចរាធំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈិតុ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ រូបាវចរេ បច្ឆិមភវីកាធំ អសញ្ញា-
 សត្តាធំ អរូបាធំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈិតុ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព នោះ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព នោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១២) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មភព ក្នុងរូបាវចរភព ពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបាវចរភពនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិវត្តិកេ

យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច បុរិសា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិតា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត រូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ
 អសញ្ញសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ។

(៣០៣) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវ-
 ចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតា-
 តិ ។ កាមាវចរេ បច្ឆិមភវីកានំ យេ ច បុរិសា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវៈ

មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកបុរសណា កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ - សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព ពួកអសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិស្ថន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៣) បុរិស្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្ថន្ទ្រិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្ថន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព និងពួកអសព្វាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្ថន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចមភព ក្នុងកាមាវចរភព ពួកបុរសណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សេន ឧបបដ្ឋិតា បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ បុរិសិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិតុ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្យ-
 យញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ បុរិសិត្រ្យៃយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិតុ ។

(៣០២) យស្ស យត្ថ បុរិសិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិតុ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្រ្យៃយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ្យៃយំ មនិត្រ្យៃយំ
 ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ បុរិសិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិតុ នោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ បច្ឆិម-
 ភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិត្រ្យៃយញ្ច
 ន ឧប្បដ្ឋិតុ មនិត្រ្យៃយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិតាតិ ។ កាមាវចរេ
 បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ មនិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិត្រ្យៃយំ ន ឧប្បដ្ឋិតុ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ធិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ធិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព
 និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិសន្ធិយ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៤) បុរិសន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា សន្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ធិយ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសន្ធិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ
 និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស-
 ន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូ-
 បាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនិន្ធិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ចិមភព ក្នុងការាវចរភព នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស-
 ន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិវត្តិវារោ

រូបាវចរេ អរូបាវចរេ បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសទ្ធិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៥) យស្ស យត្ថ ជីវិតទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិ-
ទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតទ្ធិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៦) យស្ស យត្ថ ជីវិតទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្ធិន្ទ្រិយំ បញ្ញា-
ទ្ធិន្ទ្រិយំ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ជីវិតទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ ឧប្បជ្ជិតុ ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតីតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតុ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

មនិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក្នុងរូបារាវចរភព និង
អរូបារាវចរភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៥) ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ នឹងមិនកើតឡើងទេ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

(៣១៦) ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយ
ទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិ-
តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើត
ឡើងហើយ ។

(៣១៧) សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
កាលចិត្តទីតិរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សោមនស្សិ-
ន្ទ្រិយ របស់សុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត សោមនស្សិត្ត្រ័យញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ភត្ត
 សោមនស្សិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិម-
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ភត្ត សោមនស្សិត្ត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣១៨) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិត្ត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ភត្ត សទ្ធិត្ត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្ត្រ័យំ
 មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ ភត្ត សោមនស្សិត្ត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ ភត្ត មនិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត សោមនស្សិត្ត្រ័-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត មនិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សុទ្ធាវាសសត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ធិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិន
 កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ច័មចិត្តនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោម-
 នស្សន្ធិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៨) សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សុទ្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយ មន្តទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុង
 ប្រព្រឹត្តទៅ សោមនស្សន្ធិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមន្តទ្ធិយ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ធិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយផង មន្តទ្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

តម្លៃយយមកេ បវត្តិវាហ

យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 បន្ថិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សនិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ថ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ថ តស្ស តត្ថ សទ្ធិនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ថ ឆោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិនិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្ថ សទ្ធិនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ សទ្ធិនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ បន្ថិមចិត្តស-
 មដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឆោ
 ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឧបេក្ខិត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិកៈ

មួយទៀត មន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 មន្ត្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មន្ត្រិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៧) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣២០) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្ត្រ្យយំ ។ បេ ។ មនិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ លោ ច តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថ មនិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមន្តិនំ តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថ ។

(៣២១) យស្ស យត្ថ សទ្ធិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្ត្រ្យយំ ។ បេ ។ មនិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ ។ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថ លោ ច តេសំ តត្ថ មនិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថ មនិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ថិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣២០) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បញ្ចន្ធិយ ។ បេ ។ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនិន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ធិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ធិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២១) សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បញ្ចន្ធិយ ។ បេ ។ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សទ្ធិន្ធិយ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិន្ធិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនិន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិវាទ

យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ បច្ឆិម-
 ចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិត អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ។

(៣២២) យស្ស យត្ថ បញ្ញាទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
 តស្ស តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
 លោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត
 មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បញ្ញាទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ
 បញ្ញាទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ញាទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត ។ បេ ។

មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិ-
 ទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង សទ្ធិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២២) បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វនោះ កាលបួលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ មនិទ្រ្ទិយ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ បេ ។

បរិពារា

[៣២៣] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតិ សោ
សោត្ថន្ទ្រ័យំ បរិដានាតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វ
បន សោត្ថន្ទ្រ័យំ បរិដានាតិ សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិ-
ដានាតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៤] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតិ សោ នោ-
មនស្ស័ន្ទ្រ័យំ បដហតីតិ ។ នោ ។ យោ វ បន
នោមនស្ស័ន្ទ្រ័យំ បដហតិ សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដា-
នាតីតិ ។ នោ ។

[៣២៥] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតិ សោ
អនញ្ញញ្ញស្សម័តិន្ទ្រ័យំ ភាវេតីតិ ។ នោ ។ យោ
វ បន អនញ្ញញ្ញស្សម័តិន្ទ្រ័យំ ភាវេតិ សោ
ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតីតិ ។ នោ ។

[៣២៦] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតិ សោ
អញ្ញន្ទ្រ័យំ ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វ បន
អញ្ញន្ទ្រ័យំ ភាវេតិ សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតីតិ ។
អាមន្តា ។

[៣២៧] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិដានាតិ សោ
អញ្ញតារិន្ទ្រ័យំ សង្ខតរេតីតិ ។ នោ ។

បរិពារៈ

(៣២៣) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវសោតិទ្ធិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គល
ណា កំណត់ដឹង នូវសោតិទ្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង
នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣២៤) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់
ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៣២៥) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថាចម្រើន នូវអនត្តាញាណសម្មាសម្ពុទ្ធិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនត្តាញាណសម្មាសម្ពុទ្ធិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៣២៦) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថាចម្រើន នូវអញ្ញាទ្ធិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើន
នូវអញ្ញាទ្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។
អើ ។

(៣២៧) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាទ្ធិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវិហេ

យោ វា បន អញ្ញាតាវ្យាជ្ឈិយំ សង្ខតករោតិ សោ
ចត្ថុជ្ឈិយំ បរិដាធាតីតិ ។ នោ ។

(៣២៨) យោ នោមនស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហតិ សោ
អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិជ្ឈិយំ ភាវេតីតិ ។ នោ ។ យោ
វា បន អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិជ្ឈិយំ ភាវេតិ សោ
នោមនស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហតីតិ ។ នោ ។

(៣២៩) យោ នោមនស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហតិ សោ
អញ្ញិជ្ឈិយំ ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
អញ្ញិជ្ឈិយំ ភាវេតិ សោ នោមនស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហ-
តីតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញិជ្ឈិយំ ភាវេន្តិ នោ ច
នោមនស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហន្តិ អនាតាមិមគ្គសមន្តី អញ្ញ-
ិជ្ឈិយញ្ច ភាវេតិ នោមនស្ស្យាជ្ឈិយញ្ច បដហតិ ។

(៣៣០) យោ នោមនស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហតិ សោ
អញ្ញាតាវ្យាជ្ឈិយំ សង្ខតករោតីតិ ។ នោ ។ យោ វា
បន អញ្ញាតាវ្យាជ្ឈិយំ សង្ខតករោតិ សោ នោម-
នស្ស្យាជ្ឈិយំ បដហតីតិ ។ នោ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិពារៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាកំណត់ផ្គង់ នូវចក្ខុន្ទ្រិយប្តូរ ។ មិនមែនទេ ។

(៣២៨) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអនតាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយប្តូរ ។ មិនមែនទេ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនតាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយប្តូរ ។ មិនមែនទេ ។

(៣២៩) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយប្តូរ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
ចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
ប្តូរ ។ បុគ្គលពីរពួក(១) ចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយ តែមិនមែនលះបង់ នូវ
ទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ ទើបឈ្មោះ
ថាចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយផង លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៣០) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្តូរ ។ មិនមែនទេ ។ មួយ
ទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយប្តូរ ។ មិនមែនទេ ។

---

១ បុគ្គលពីរពួកនោះ សំដៅយក. សកទាតាមិមគ្គសមន្តិបុគ្គល ១ ពួក អរហន្តមគ្គសមន្តិ-
បុគ្គល ១ ពួក ។ អន្តិកថា ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៣០) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ភាវេតិ
សោ អញ្ញន្ទ្រ័យំ ភាវេតីតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
អញ្ញន្ទ្រ័យំ ភាវេតិ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ
ភាវេតីតិ ។ នោ ។

(៣៣២) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ភាវេតិ
សោ អញ្ញតារិន្ទ្រ័យំ សច្ចិករេតីតិ ។ នោ ។ យោ
វា បន អញ្ញតារិន្ទ្រ័យំ សច្ចិករេតិ សោ អនញ្ញ-
តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ភាវេតីតិ ។ នោ ។

(៣៣៣) យោ អញ្ញន្ទ្រ័យំ ភាវេតិ សោ អញ្ញ-
តារិន្ទ្រ័យំ សច្ចិករេតីតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
អញ្ញតារិន្ទ្រ័យំ សច្ចិករេតិ សោ អញ្ញន្ទ្រ័យំ ភាវេ-
តីតិ ។ នោ ។

(៣៣៤) យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ ន បរិវាណាតិ សោ
នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ នប្បជហតីតិ ។ អនាកាមិមគ្គសមដ្ឋី
ចក្កន្ទ្រ័យំ ន បរិវាណាតិ នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ
នប្បជហតិ ទ្វេ មគ្គសមដ្ឋីនោ វេបេត្វា អវសេសា
មុត្តលា ចក្កន្ទ្រ័យញ្ច ន បរិវាណាតិ នោមនស្សិន្ទ្រ័-
យញ្ច នប្បជហន្តិ ។ យោ វា បន នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ
នប្បជហតិ សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ ន បរិវាណាតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៣១) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនញ្ញញ្ញស្យាមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអញ្ញញ្ញិយប្ប ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអញ្ញញ្ញិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអនញ្ញញ្ញស្យាមីតិន្ទ្រិយប្ប ។ មិនមែនទេ ។

(៣៣២) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនញ្ញញ្ញស្យាមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញញ្ញាភារិន្ទ្រិយប្ប ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញញ្ញាភារិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអនញ្ញញ្ញស្យាមីតិន្ទ្រិយប្ប ។ មិនមែនទេ ។

(៣៣៣) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអញ្ញញ្ញិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញញ្ញាភារិន្ទ្រិយប្ប ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញញ្ញាភារិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអញ្ញញ្ញិយប្ប ។ មិនមែនទេ ។

(៣៣៤) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយប្ប ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស រៀនសូត្រនៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ ទាំងពីរពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង មិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយប្ប ។

អត្តមត្តសមដ្ឋី ទោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហតិ នោ ច
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធាតិ ទ្វេ មត្តសមដ្ឋីនោ វេបេត្វា
 អវសេសា បុគ្គលា ទោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហន្តិ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

(៣៣៥) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធាតិ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតីតិ ។ អដ្ឋមកោ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធាតិ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សមី-
 តិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ ទ្វេ មត្តសមដ្ឋីនោ វេបេត្វា អវ-
 សេសា បុគ្គលា ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានន្តិ អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេន្តិ ។ យោ វា បន
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន បរិជាធាតីតិ ។ អត្តមត្តសមដ្ឋី អនញ្ញតញ្ញស្ស-
 មីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ នោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជា-
 ធាតិ ទ្វេ មត្តសមដ្ឋីនោ វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេន្តិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ន បរិជានន្តិ ។

(៣៣៦) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធាតិ សោ
 អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
 អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជា-
 ធាតីតិ ។ អាមន្តា ។

បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ តែ
មិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស
វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ ទាំងពីរពួកចេញ ឈ្មោះថាមិន
លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៣៣៥) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមីត្តិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលទី៨ មិន
កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមី-
ត្តិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកប
ដោយមគ្គ ទាំងពីរពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង
មិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមីត្តិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
មិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមីត្តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិន
ចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមីត្តិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវ
ចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកប
ដោយមគ្គ ទាំងពីរពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមី-
ត្តិន្ទ្រិយផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៣៣៦) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអញ្ញាត្តិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គល
ណា មិនចម្រើន នូវអញ្ញាត្តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង
នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៣៧) យោ ចក្កុទ្ធីយំ ន បរិជាណាតិ សោ
 អញ្ញតាវិទ្ធីយំ ន សង្ខតករោតីតិ ។ យោ អក្កដលំ
 សង្ខតករោតិ សោ ចក្កុទ្ធីយំ ន បរិជាណាតិ នោ ច
 អញ្ញតាវិទ្ធីយំ ន សង្ខតករោតិ អក្កមក្កសមដ្ឋីញ្ច
 អរហន្តញ្ច វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា ចក្កុទ្ធីយញ្ច
 ន បរិជានន្តិ អញ្ញតាវិទ្ធីយញ្ច ឧសង្ខតករោន្តិ ។
 យោ វា បន អញ្ញតាវិទ្ធីយំ ន សង្ខតករោតិ សោ
 ចក្កុទ្ធីយំ ន បរិជាណាតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋី អញ្ញ-
 តាវិទ្ធីយំ ន សង្ខតករោតិ នោ ច ចក្កុទ្ធីយំ ន បរិ-
 ជាណាតិ អក្កមក្កសមដ្ឋីញ្ច អរហន្តញ្ច វេបេត្វា អវ-
 សេសា បុគ្គលា អញ្ញតាវិទ្ធីយញ្ច ន សង្ខតករោន្តិ
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

(៣៣៨) យោ នោមនស្សិទ្ធីយំ នប្បជហតិ
 សោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធីយំ ន ភាវេតីតិ ។
 អដ្ឋមកោ នោមនស្សិទ្ធីយំ នប្បជហតិ នោ ច
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធីយំ ន ភាវេតិ ទ្វេ មក្កសមដ្ឋី-
 នោ វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា នោមនស្សិទ្ធីយញ្ច
 នប្បជហន្តិ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធីយញ្ច ន ភាវេន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៣៧) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គលណា ធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវផលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង
 នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយទេ
 ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏
 ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ
 ផង + ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
 មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់
 ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ
 ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏
 ប្រសើរ និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញា-
 តាវិន្ត្រិយផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

(៣៣៨) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គល
 ទី៨ មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវ
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែង
 តែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ ទាំងពីរពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវ
 ទោមនស្សន្ត្រិយផង មិនចម្រើន នូវអនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ត្រិយផង ។

និទ្ទេយយមកេ បរិញ្ញាវរោ

យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រ្ទិយំ ន ភាវេតិ
 សោ នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្បជហតីតិ ។ អនាតាមិ-
 មក្កសមន្តី អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រ្ទិយំ ន ភាវេតិ នោ
 ច នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្បជហតិ ទ្វេ មក្កសមន្តីនោ
 វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ភាវេន្តី នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយញ្ច នប្បជហន្តិ ។

(៣៣៩) យោ នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្បជហតិ
 សោ អញ្ញិទ្ធរ្ទិយំ ន ភាវេតីតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលោ នោ-
 មនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្បជហន្តិ នោ ច អញ្ញិទ្ធរ្ទិយំ ន
 ភាវេន្តី តយោ មក្កសមន្តីនោ វេបេត្វា អវសេសា
 បុគ្គលា នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយញ្ច នប្បជហន្តិ អញ្ញិទ្ធរ្ទិយញ្ច
 ន ភាវេន្តី ។ យោ វា បន អញ្ញិទ្ធរ្ទិយំ ន ភាវេតិ
 សោ នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្បជហតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៤០) យោ នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្បជហតិ
 សោ អញ្ញតាវិទ្ធរ្ទិយំ ន សន្និករោតីតិ ។ យោ
 អក្កដលំ សន្និករោតិ សោ នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយំ នប្ប-
 ជហតិ នោ ច អញ្ញតាវិទ្ធរ្ទិយំ ន សន្និករោតិ
 អនាតាមិមក្កសមន្តីញ្ច អវហន្តញ្ច វេបេត្វា អវ-
 សេសា បុគ្គលា នោមនស្សិទ្ធរ្ទិយញ្ច នប្បជហន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិព្វាវិរៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនញ្ញតាស្សាមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកប
ដោយអនាគាមិមគ្គ មិនចម្រើន នូវអនញ្ញតាស្សាមីតិន្ទ្រិយ តែមិនមែន
ជាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរ
លែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ ទាំងពីរពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន
នូវអនញ្ញតាស្សាមីតិន្ទ្រិយផង មិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង ។

(៣៣៩) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលពីរពួក មិនលះ
បង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយទេ
ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ ទាំង
៣ ពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង មិនចម្រើន
នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៤០) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលណា ធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវផលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវ
ទោមនស្សិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយទេ
ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិ-
មគ្គ និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខតករោន្តិ ។ យោ វា បន
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតករោតិ សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 នប្បជហតីតិ ។ អនាតាមិមគ្គសមន្តិ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ
 ន សង្ខតករោតិ នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហតិ
 អនាតាមិមគ្គសមន្តិញ្ច អវហន្តញ្ច វេបេត្វា អវសេសា
 បុគ្គលា អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខតករោន្តិ នោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហន្តិ ។

(៣២០) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភា-
 វេតិ សោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតីតិ ។ តយោ មគ្គ-
 សមន្តិនោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេន្តិ នោ
 ច អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេន្តិ ចត្តារោ មគ្គសមន្តិនោ
 វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ភាវេន្តិ អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេន្តិ ។ យោ
 វា បន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សា-
 មីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតីតិ ។ អដ្ឋមគោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន
 ភាវេតិ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ
 ចត្តារោ មគ្គសមន្តិនោ វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា
 អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេន្តិ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ភាវេន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
 មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះ
 បង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយប្ត ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមមគ្គ មិន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ នូវទោ-
 មនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នក
 ប្រកបដោយអនាគាមមគ្គ និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យផង មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៤១) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយប្ត ។ បុគ្គលអ្នកប្រកប
 ដោយមគ្គ ទាំង ៣ ពួក មិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ទ្រិយ តែ
 មិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស
 វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ ទាំង ៤ ពួកចេញ ឈ្មោះថាមិន
 ចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ទ្រិយផង មិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយផង ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថាមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ទ្រិយប្ត ។ បុគ្គលទី ៨ មិនចម្រើន
 នូវអត្តិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ទ្រិយទេ
 ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ
 ទាំង ៤ ពួកចេញ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយផង មិនចម្រើន
 នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ទ្រិយផង ។

និទ្ទេយយមកេ បញ្ចករិកេ

(៣២២) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ន ភា-
វេតិ សោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខិករោតីតិ ។ យោ
អក្កដលំ សង្ខិករោតិ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ
ន ភាវេតិ នោ ច អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខិករោតិ
អដ្ឋមកញ្ច អវហន្តញ្ច វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យញ្ច ន ភាវេន្តិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័-
យញ្ច ន សង្ខិករោន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញាតា-
វិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខិករោតិ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័-
យំ ន ភាវេតីតិ ។ អដ្ឋមកោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យំ ន
សង្ខិករោតិ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ន
ភាវេតិ អដ្ឋមកញ្ច អវហន្តញ្ច វេបេត្វា អវសេសា
បុគ្គលា អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យញ្ច ន សង្ខិករោន្តិ អនញ្ញ-
តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រ័យញ្ច ន ភាវេន្តិ ។

(៣២៣) យោ អញ្ញិន្ទ្រ័យំ ន ភាវេតិ សោ
អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខិករោតីតិ ។ យោ អក្កដលំ
សង្ខិករោតិ សោ អញ្ញិន្ទ្រ័យំ ន ភាវេតិ នោ ច
អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខិករោតិ តយោ មក្កសមន្តីនោ
ច អវហន្តញ្ច វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រ័-
យញ្ច ន ភាវេន្តិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រ័យញ្ច ន សង្ខិករោន្តិ ។

(៣២២) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ ។
 បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវផលជ័យប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថាមិនចម្រើន នូវអនត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែង
 តែបុគ្គលទី៨ និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្តា-
 ភិស្សាម័តិន្ទ្រិយផង មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយផង ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គល
 ទី៨ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន
 នូវអនត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយទេ បុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែង
 តែបុគ្គលទី៨ និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 អត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយផង មិនចម្រើន នូវអនត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយផង ។

(៣២៣) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលណា
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវផលជ័យប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
 ចម្រើន នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិ-
 ស្សាម័តិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកប
 ដោយមគ្គ ទាំង ៣ ពួក និងព្រះអរហន្តចេញ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន
 នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយផង មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្តាភិស្សាម័តិន្ទ្រិយផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បទ អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ន សង្ខតកោតិ សោ
 អញ្ញាវិន្ទ្រយំ ន ភាវេតីតិ ។ តយោ មគ្គសមន្តីនោ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ន សង្ខតកោតិ នោ ច អញ្ញាវិន្ទ្រយំ
 ន ភាវេន្តិ តយោ មគ្គសមន្តីនោ ច អវហន្តញ្ច
 វេបេត្វា អវសេសា បុគ្គលា អញ្ញាតាវិន្ទ្រយញ្ច ន
 សង្ខតកោតិ អញ្ញាវិន្ទ្រយញ្ច ន ភាវេន្តិ ។

(៣២២) យោ ចក្កុវិន្ទ្រយំ បរិវាទិត្ត សោ នោ-
 មនស្សិន្ទ្រយំ បដហិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
 បទ នោមនស្សិន្ទ្រយំ បដហិត្ត សោ ចក្កុវិន្ទ្រយំ បរិ-
 វាទិត្តាតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រយំ បដហិត្ត
 នោ ច ចក្កុវិន្ទ្រយំ បរិវាទិត្ត អវហា នោមនស្សិន្ទ្រ-
 យញ្ច បដហិត្ត ចក្កុវិន្ទ្រយញ្ច បរិវាទិត្ត ។

(៣២៣) យោ ចក្កុវិន្ទ្រយំ បរិវាទិត្ត សោ
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រយំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បទ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រយំ ភាវិត្ត សោ
 ចក្កុវិន្ទ្រយំ បរិវាទិត្តាតិ ។ ន បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សា-
 មីតិន្ទ្រយំ ភាវិត្ត នោ ច ចក្កុវិន្ទ្រយំ បរិវាទិត្ត អវ-
 ហា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រយញ្ច ភាវិត្ត ចក្កុវិន្ទ្រយញ្ច
 បរិវាទិត្ត ។

មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិធិយ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គតាំងពូកែ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិធិយទេ ឯបុគ្គលតាំងឡាយ ដ៏សេស វៀរលែងតែបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គ តាំងពូកែ និងព្រះអរហន្តចញ្ច ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយផង មិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិធិយផង ។

(៣៤៤) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សធិយ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយ ។ បុគ្គលពីរពួក លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សធិយ តែមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយទេ ឯព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សធិយផង កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយផង ។

(៣៤៥) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតត្តាស្សាមតិធិយ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតត្តាស្សាមតិធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយ ។ បុគ្គល ៦ ពួក ចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតត្តាស្សាមតិធិយ តែមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយទេ ឯព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតត្តាស្សាមតិធិយផង កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុធិយផង ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិញ្ញាវិពោ

[៣២៦] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិវាជិត្តំ សោ អញ្ច-
ន្ទ្រ័យំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន អញ្ច-
ន្ទ្រ័យំ ភាវិត្តំ សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិវាជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៧] យោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិវាជិត្តំ សោ អញ្ច-
នាវិន្ទ្រ័យំ សង្ខតាវិត្តាតិ ។ យោ អក្កដលំ សង្ខត-
រោតិ សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិវាជិត្តំ នោ ច អញ្ចនា-
វិន្ទ្រ័យំ សង្ខតាវិត្តំ យោ អក្កដលំ សង្ខតាសិ សោ
ចក្កន្ទ្រ័យញ្ច បរិវាជិត្តំ អញ្ចនាវិន្ទ្រ័យញ្ច សង្ខត-
វិត្តំ ។ យោ វា បន អញ្ចនាវិន្ទ្រ័យំ សង្ខតាវិត្តំ
សោ ចក្កន្ទ្រ័យំ បរិវាជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៨] យោ នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ បដហិត្តំ សោ
អនញ្ចតញ្ចស្សមិត្តិន្ទ្រ័យំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យោ វា បន អនញ្ចតញ្ចស្សមិត្តិន្ទ្រ័យំ ភាវិត្តំ សោ
នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ បដហិត្តាតិ ។ ចត្តារោ បុគ្គលា
អនញ្ចតញ្ចស្សមិត្តិន្ទ្រ័យំ ភាវិត្តំ នោ ច នោមនស្សិ-
ន្ទ្រ័យំ បដហិត្តំ តយោ បុគ្គលា អនញ្ចតញ្ចស្សមិ-
ត្តិន្ទ្រ័យញ្ច ភាវិត្តំ នោមនស្សិន្ទ្រ័យញ្ច បដហិត្តំ ។

(៣៤៦) បុគ្គលណា កំណត់ជីវៈហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
កំណត់ជីវៈហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៤៧) បុគ្គលណា កំណត់ជីវៈហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ្យាគ្រិយឬ ។ បុគ្គល
ណា កំពុងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវផលជីវៈប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
កំណត់ជីវៈហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវ
អញ្ញាតាវ្យាគ្រិយទេ បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវផលជីវៈប្រសើរ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ជីវៈហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ្យាគ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ្យាគ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់
ជីវៈហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៤៨) បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីត្រិយឬ ។ អើ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីត្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល
៤ ពួក ចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីត្រិយ តែមិនលះបង់
ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ
នូវអនពាតពាស្សាមីត្រិយផង លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៤៩) យោ នោមនស្សន្ទ្រិយំ បដហិតុ សោ
 អញ្ញន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា នោមនស្សន្ទ្រិ-
 យំ បដហិតុ នោ ច អញ្ញន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត អរហា
 នោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច បដហិតុ អញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ភាវិត្ត ។
 យោ វា បន អញ្ញន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត សោ នោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយំ បដហិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥០) យោ នោមនស្សន្ទ្រិយំ បដហិតុ សោ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ សន្និករិត្តាតិ ។ តយោ បុគ្គលា
 នោមនស្សន្ទ្រិយំ បដហិតុ នោ ច អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ
 សន្និករិត្ត អរហា នោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច បដហិតុ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច សន្និករិត្ត ។ យោ វា បន
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ សន្និករិត្ត សោ នោមនស្សន្ទ្រិយំ
 បដហិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥១) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត
 សោ អញ្ញន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ ធិ បុគ្គលា អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត នោ ច អញ្ញន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត
 អរហា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ភាវិត្ត អញ្ញន្ទ្រិ-
 យញ្ច ភាវិត្ត ។ យោ វា បន អញ្ញន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

[៣៤៩] បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយឬ ។ បុគ្គល ២ ពួក លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ តែមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយទេ ឯព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

[៣៥០] បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៣ ពួក លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ តែមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវន្ទ្រិយទេ ឯព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

[៣៥១] បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាម័ត្តន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក ចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាម័ត្តន្ទ្រិយ តែមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយទេ ឯព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាម័ត្តន្ទ្រិយផង ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយ

និទ្ទេយយមកេ បរិញ្ញាវិពេ

សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥២) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត

សោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខិករិត្តាតិ ។ សត្ត បុគ្គលា

អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត ឆោ ច អញ្ញាតា-

វិន្ទ្រិយំ សង្ខិករិត្ត អរហ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច

ភាវិត្ត អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច សង្ខិករិត្ត ។ យោ វា បន

អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខិករិត្ត សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមី-

តិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៣) យោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត សោ អញ្ញា-

តាវិន្ទ្រិយំ សង្ខិករិត្តាតិ ។ យោ អត្តជលំ សង្ខិក-

រោតិ សោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត ឆោ ច អញ្ញាតាវិន្ទ្រិ-

យំ សង្ខិករិត្ត យោ អត្តជលំ សច្ចាកាសិ សោ

អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ភាវិត្ត អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច សង្ខិករិត្ត ។

យោ វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខិករិត្ត សោ

អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិពារាវៈ

បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយ ។
អើ ។

(៣៥២) បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ ។
បុគ្គល ៧ ពួក ចម្រើនហើយ នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយ តែមិនធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយទេ ឯព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថាចម្រើន
ហើយ នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយផង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវ
អត្តាតាវិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនតាតពា-
ស្យាមីតិន្ទ្រិយ ។ អើ ។

(៣៥៣) បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលណា
កំពុងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវផលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន
ហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ
ទេ ឯបុគ្គលណា ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវផលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយផង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវ
អត្តាតាវិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអត្តាតាវិន្ទ្រិយ
។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៥៤) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធិត្ថ សោ
 នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថាតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធិត្ថ នោ ច នោមនស្សន្ទ្រិយំ
 នប្បជហិត្ថ ឆ បុគ្គលា ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាធិត្ថ
 នោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហិត្ថ ។ យោ វា បន
 នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន
 បរិជាធិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៥) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធិត្ថ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថាតិ ។ ឆ បុគ្គលា
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធិត្ថ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សមី-
 តិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថ ទ្វេ បុគ្គលា ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន
 បរិជាធិត្ថ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវិត្ថ ។
 យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថ
 សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៦) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាធិត្ថ សោ
 អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
 អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជា-
 ធិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៥៤) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលពីរពួក មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៥៥) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតក្កាស្សមីតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតក្កាស្សមីតិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលពីរពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតក្កាស្សមីតិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតក្កាស្សមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៥៦) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតក្កាស្សមីតិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតក្កាស្សមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវាហេ

(៣៥៧) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាតិត្ថ សោ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខារត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខារត្ថ សោ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាតិត្ថាតិ ។ យោ អក្កដលំ
 សង្ខារត្ថ សោ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខារត្ថ
 លោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាតិត្ថ អដ្ឋ បុគ្គលា
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខារត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន
 បរិជាតិត្ថ ។

(៣៥៨) យោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថ
 សោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថាតិ ។ ចត្តា-
 រោ បុគ្គលា ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថ លោ ច
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថ ទ្វេ បុគ្គលា
 ទោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហិត្ថ អនញ្ញតញ្ញស្សមី-
 តិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវិត្ថ ។ យោ វា បន អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថ សោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 នប្បជហិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៩) យោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថ
 សោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវិត្ថាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវិរៈ

(៣៥៧) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលណា កំពុងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវផលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៨ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៣៥៨) បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល៤ពួក មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៧ពួក ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៥៩) បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បន អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវិត្ត សោ នោមនស្សិ-
 ទ្រិយំ នប្បជហិត្តាតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញាទ្រិយំ ន
 ភាវិត្ត នោ ច នោមនស្សិទ្រិយំ នប្បជហិត្ត ន
 បុគ្គលា អញ្ញាទ្រិយញ្ច ន ភាវិត្ត នោមនស្សិទ្រិយញ្ច
 នប្បជហិត្ត ។

(៣៦០) យោ នោមនស្សិទ្រិយំ នប្បជហិត្ត
 សោ អញ្ញាភាវិត្តិយំ ន សង្ខតភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បន អញ្ញាភាវិត្តិយំ ន សង្ខតភាវិត្ត សោ
 នោមនស្សិទ្រិយំ នប្បជហិត្តាតិ ។ តយោ បុគ្គលា
 អញ្ញាភាវិត្តិយំ ន សង្ខតភាវិត្ត នោ ច នោមនស្សិ-
 ទ្រិយំ នប្បជហិត្ត ន បុគ្គលា អញ្ញាភាវិត្តិយញ្ច ន
 សង្ខតភាវិត្ត នោមនស្សិទ្រិយញ្ច នប្បជហិត្ត ។

(៣៦១) យោ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយំ ន
 ភាវិត្ត សោ អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវិត្តាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យោ វា បន អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវិត្ត
 សោ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយំ ន ភាវិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិមួយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយប្ត ។ បុគ្គលពីរពួក មិន
 ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិមួយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ហើយ ទោមន-
 ស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិមួយ
 ផង មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៦០) បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញត្តាភិទ្ធិមួយប្ត ។
 អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញ-
 តាភិទ្ធិមួយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
 ប្ត ។ បុគ្គល ៣ ពួក មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញតាភិទ្ធិមួយ តែ
 មិនមែនជាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ បុគ្គល ៦ ពួក
 ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញតាភិទ្ធិមួយផង មិនលះបង់
 ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៦១) បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាភិទ្ធិមួយ
 ត្រិទ្ធិមួយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិមួយប្ត ។
 អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិមួយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាភិទ្ធិមួយត្រិទ្ធិមួយប្ត ។

និន្ទាយយមកេ បរិពារិកេ

ឆ បុគ្គលា អញ្ញ្រ្ទយំ ន ការីត្ថ តោ ច អនញ្ញ-
តញ្ញស្សមីត្ថ្រ្ទយំ ន ការីត្ថ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញ្រ្ទយញ្ញ
ន ការីត្ថ អនញ្ញតញ្ញស្សមីត្ថ្រ្ទយញ្ញ ន ការីត្ថ ។

(៣ ៦ ២) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិទ្រិយំ ន
 ការីត្ថ សោ អញ្ញតារិទ្ធិយំ ន សង្កករិត្តាតិ ។
 អាមត្តា ។ យោ វ បន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ន សង្ក-
 ករិត្ថ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិទ្រិយំ ន ការីត្តាតិ ។
 សត្ថ បុគ្គលា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ន សង្កករិត្ថ នោ ប
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិទ្រិយំ ន ការីត្ថ ន្ទេ បុគ្គលា
 អញ្ញតារិទ្ធិយញ្ច ន សង្កករិត្ថ អនញ្ញតញ្ញស្សមី-
 តិទ្រិយញ្ច ន ការីត្ថ ។

(៣៦៣) យោ អញ្ញ្រ្ទិយំ ន ភាវិត្ត សោ
អញ្ញាភាវិត្រ្ទិយំ ន សង្ខតិភាវិត ។ អាមន្តា ។ យោ
វា បន អញ្ញាភាវិត្រ្ទិយំ ន សង្ខតិភាវិត្ត សោ អញ្ញ-
្រ្ទិយំ ន ភាវិត្តាភិ ។ យោ អក្កដលំ សង្ខតិភាវិត
សោ អញ្ញាភាវិត្រ្ទិយំ ន សង្ខតិភាវិត្ត យោ ច អញ្ញ-
្រ្ទិយំ ន ភាវិត្ត អដ្ឋ បុគ្គលា អញ្ញាភាវិត្រ្ទិយញ្ច ន
សង្ខតិភាវិត្ត អញ្ញ្រ្ទិយញ្ច ន ភាវិត្ត ។

បុគ្គល ៦ ពួក មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន
ហើយ នូវអនត្តាតពាស្យាមីត្រ័យទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិន
ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យផង មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្យា-
មីត្រ័យផង ។

(៣៦២) បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្យាមីត្រ័យ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតា-
វ័ត្រ័យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្យាមីត្រ័-
ត្រ័យឬ ។ បុគ្គល ៧ ពួក មិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យ
តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្យាមីត្រ័យទេ ឯបុគ្គល
៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យផង មិន
ចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្យាមីត្រ័យផង ។

(៣៦៣) បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យឬ ។ អើ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យឬ ។ បុគ្គលណា
កំពុងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវផលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ
នូវអញ្ញាត្រ័យទេ បុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ
នូវអញ្ញាតាវ័ត្រ័យផង មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៦២] យោ ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្សតិ សោ
នោមនស្សិទ្ធិយំ បដហិស្សតីតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្សន្តិ នោ ច នោមនស្សិទ្ធិយំ
បដហិស្សន្តិ បក្ខំ បុគ្គលា ចក្កុទ្ធិយញ្ច បរិវាទិ-
ស្សន្តិ នោមនស្សិទ្ធិយញ្ច បដហិស្សន្តិ ។ យោ វ
បន នោមនស្សិទ្ធិយំ បដហិស្សតិ សោ ចក្កុទ្ធិយំ
បរិវាទិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៣] យោ ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្សតិ សោ
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ ធិ បុគ្គលា
ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្សន្តិ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សាមី-
តិទ្ធិយំ ភាវេស្សន្តិ យេ បុគ្គលោ មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ
តេ ចក្កុទ្ធិយញ្ច បរិវាទិស្សន្តិ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធិ-
យញ្ច ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វ បន អនញ្ញតញ្ញស្សាមី-
តិទ្ធិយំ ភាវេស្សតិ សោ ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។

[៣៦៤] យោ ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្សតិ សោ
អញ្ញិទ្ធិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វ បន
អញ្ញិទ្ធិយំ ភាវេស្សតិ សោ ចក្កុទ្ធិយំ បរិវាទិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៦៤) បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយប្ត ។ បុគ្គលពីរពួក នឹងកំណត់
 ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែនឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល
 ៥ពួក ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងលះបង់ នូវទោ-
 មនស្សន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងលះបង់ នូវទោមនស្ស-
 ន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយប្ត ។ អើ ។

(៣៦៥) បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអនព្វាតព្វាស្សមីតិន្ត្រិយប្ត ។ បុគ្គល ៦ពួក នឹង
 កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែនឹងមិនចម្រើន នូវអនព្វាតព្វាស្សមីតិន្ត្រិយ
 ទេ ឯពួកបុព្វជនណា នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុព្វជននោះ ឈ្មោះ
 ថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងចម្រើន នូវអនព្វាតព្វាស្សមី-
 តិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអនព្វាតព្វាស្សមី-
 តិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយប្ត ។ អើ ។

(៣៦៦) បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតន្ត្រិយប្ត ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
 នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវ
 ចក្ខុន្ត្រិយប្ត ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវិពេ

[៣៦៧] យោ ចក្កុន្ទ្រិយំ បរិជាតិស្សតិ សោ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ សោ ចក្កុន្ទ្រិយំ
 បរិជាតិស្សតិ ។ អត្តមត្តសមដ្ឋី អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ
 សង្ខតាវិស្សតិ នោ ច ចក្កុន្ទ្រិយំ បរិជាតិស្សតិ សត្ត
 បុគ្គលា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច សង្ខតាវិស្សន្តិ ចក្កុន្ទ្រិ-
 យញ្ច បរិជាតិស្សន្តិ ។

[៣៦៨] យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិស្សតិ
 សោ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ ។
 ចត្តារោ បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិស្សន្តិ នោ
 ច អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សន្តិ យេ បុគ្គ-
 លា មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ តេ នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 បដហិស្សន្តិ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ភាវេស្សន្តិ ។
 យោ វា បន អនញ្ញាតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ
 សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៩] យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិស្សតិ សោ
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
 បន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 បដហិស្សតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សន្តិ

តម្រៀមយមកៈ បរិព្វាវិរៈ

(៣៦៧) បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
នឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយ តែនឹងមិនកំណត់ដឹង នូវ
ចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញា-
តាវិន្ត្រិយផង នឹងកំណត់ដឹង ចក្ខុន្ត្រិយផង ។

(៣៦៨) បុគ្គលណា នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ត្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអនតោតពាស្សាម័តិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គល ៤
ពួក នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ត្រិយ តែនឹងមិនចម្រើន នូវអនតោ-
តពាស្សាម័តិន្ត្រិយទេ ឯពួកបុគ្គលណា នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុ-
គ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ត្រិយផង នឹងចម្រើន
នូវអនតោតពាស្សាម័តិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន
នូវអនតោតពាស្សាម័តិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងលះបង់ នូវ
ទោមនស្សិន្ត្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៦៩) បុគ្គលណា នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ត្រិយ បុគ្គល
នោះ នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គល
ណា នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងលះបង់
នូវទោមនស្សិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គល ៧ ពួក នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ បដហិស្សន្តិ បញ្ច បុគ្គលា
អញ្ញាទ្រ័យញ្ច ភាវេស្សន្តិ នោមនស្សិន្ទ្រ័យញ្ច បដ-
ហិស្សន្តិ ។

(៣៧០) យោ នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ បដហិស្សន្តិ
សោ អញ្ញាតាទ្រ័យំ សង្ខតាទ្រ័យំ ។ អាមន្តា ។
យោ វា បន អញ្ញាតាទ្រ័យំ សង្ខតាទ្រ័យំ សោ
នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ បដហិស្សន្តិ ។ តយោ បុគ្គលា
អញ្ញាតាទ្រ័យំ សង្ខតាទ្រ័យំ នោ ច នោមនស្សិ-
ន្ទ្រ័យំ បដហិស្សន្តិ បញ្ច បុគ្គលា អញ្ញាតាទ្រ័យញ្ច
សង្ខតាទ្រ័យំ នោមនស្សិន្ទ្រ័យញ្ច បដហិស្សន្តិ ។

(៣៧១) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ភាវេ-
ស្សន្តិ សោ អញ្ញាទ្រ័យំ ភាវេស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
យោ វា បន អញ្ញាទ្រ័យំ ភាវេស្សន្តិ សោ អនញ្ញា-
តញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ ភាវេស្សន្តិ ។ ឆ បុគ្គលា អញ្ញា-
ទ្រ័យំ ភាវេស្សន្តិ នោ ច អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រ័យំ
ភាវេស្សន្តិ យេ បុថុជ្ជនា មគ្គំ បដិលភិស្សន្តិ តេ
អញ្ញាទ្រ័យញ្ច ភាវេស្សន្តិ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រ័យញ្ច
ភាវេស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែនឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៥ ពួក ឈ្មោះថា
នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាត្រិយផង នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៧០) បុគ្គលណា នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៣ ពួក
នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែនឹងមិនលះបង់ នូវទោម-
នស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៥ ពួក ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញា-
តាវិន្ទ្រិយផង នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៧១) បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាត្រិយឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
នឹងចម្រើន នូវអនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក នឹងចម្រើន
នូវអញ្ញាត្រិយ តែនឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយទេ ឯពួក
បុព្វជនណា នឹងបានចំពោះនូវមគ្គ ពួកបុព្វជននោះ ឈ្មោះថានឹង
ចម្រើន នូវអញ្ញាត្រិយផង នឹងចម្រើន នូវអនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវាហេ

(៣៧២) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្ទិយំ ភាវេ-
ស្សតិ សោ អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយំ សង្ខតិវិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។ យោ វា បទ អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយំ សង្ខត-
វិស្សតិ សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតីតិ ។
សត្ត បុគ្គលា អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយំ សង្ខតិវិស្សន្តិ នោ
ច អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្ទិយំ ភាវេស្សន្តិ យេ បុប្ផ-
នា មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយញ្ច សង្ខ-
តិវិស្សន្តិ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្ទិយញ្ច ភាវេស្សន្តិ ។

(៣៧៣) យោ អញ្ញិទ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតិ សោ
អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយំ សង្ខតិវិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
វា បទ អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយំ សង្ខតិវិស្សតិ សោ អញ្ញ-
ិទ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋំ អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយំ
សង្ខតិវិស្សតិ នោ ច អញ្ញិទ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតិ សត្ត
បុគ្គលា អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយញ្ច សង្ខតិវិស្សន្តិ អញ្ញិទ្រ្ទ-
ិយញ្ច ភាវេស្សន្តិ ។

(៣៧៤) យោ ចក្កទ្រ្ទិយំ ន បរិជាតិស្សតិ
សោ នោមនស្សិទ្រ្ទិយំ នប្បដហិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យោ វា បទ នោមនស្សិទ្រ្ទិយំ នប្បដហិស្សតិ សោ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវារៈ

(៣៧២) បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអនញ្ញតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត បុគ្គលណានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអនញ្ញតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៧
 ពួក នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយ តែនឹងមិនចម្រើន នូវ
 អនញ្ញតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយទេ ឯពួកបុប្ផនណា នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ
 ពួកបុប្ផននោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយផង
 នឹងចម្រើន នូវអនញ្ញតពាស្យាមីតិន្ទ្រិយផង ។

(៣៧៣) បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយ តែនឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយ
 ទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ទ្រិយ
 ផង នឹងចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ទ្រិយផង ។

(៣៧៤) បុគ្គលណា នឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវវេទាមនស្សិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 បុគ្គលណា នឹងមិនលះបង់ នូវវេទាមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា នោម-
នស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហានិស្សន្តិ នោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ ន
បរិជានិស្សន្តិ តយោ បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
នប្បជហានិស្សន្តិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ ។

[៣៧៥] យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានិស្សតិ សោ
អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេ-
ស្សតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានិស្សតីតិ ។ ច
បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ
នោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានិស្សន្តិ តយោ បុគ្គលា
អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ចក្កន្ទ្រិ-
យញ្ច ន បរិជានិស្សន្តិ ។

[៣៧៦] យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានិស្សតិ សោ
អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន
បរិជានិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៧៧] យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានិស្សតិ
សោ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សន្និករិស្សតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយប្ប ។ បុគ្គលព័រពួក នឹងមិនលះបង់ នូវ
ចោមនស្សន្ត្រីយ តែមិនមែនជានឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយទេ ឯ
បុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវចោមនស្សន្ត្រីយផង នឹងមិន
កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយផង ។

(៣៧៥) បុគ្គលណា នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ត្រីយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយប្ប ។ បុគ្គល ៦ ពួក
នឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ត្រីយ តែមិនមែនជានឹងមិនកំណត់
ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអ-
នញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ត្រីយផង នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយផង ។

(៣៧៦) បុគ្គលណា នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រីយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹង
មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។

(៣៧៧) បុគ្គលណា នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រីយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិន្ត្រីយប្ប ។

តន្ត្រីយយមកេ បរិញ្ញាវិពោ

អក្ខរមក្ខសមង្គី ចក្កុទ្ធិយំ ន បរិដានិស្សតិ ឆោ ច
 អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ ន សង្ខតិវិស្សតិ ទ្វេ បុគ្គលា ចក្កុទ្ធិ-
 យញ្ច ន បរិដានិស្សតិ អញ្ញាតាវិទ្ធិយញ្ច ន សង្ខ-
 តិវិស្សតិ ។ យោ វា បន អញ្ញាតាវិទ្ធិយំ ន សង្ខ-
 តិវិស្សតិ សោ ចក្កុទ្ធិយំ ន បរិដានិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។

(៣៧៨) យោ នោមនស្សិទ្ធិយំ នប្បជហិស្សតិ
 សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្ធិយំ ន ភាវេស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យោ វា បន អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្ធិយំ
 ន ភាវេស្សតិ សោ នោមនស្សិទ្ធិយំ នប្បជហិស្ស-
 តិ ។ ចត្តារោ បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្ធិយំ
 ន ភាវេស្សតិ ឆោ ច នោមនស្សិទ្ធិយំ នប្បជ-
 ហិស្សតិ បញ្ច បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្ធិយញ្ច
 ន ភាវេស្សតិ នោមនស្សិទ្ធិយញ្ច នប្បជហិស្សតិ ។

(៣៧៩) យោ នោមនស្សិទ្ធិយំ នប្បជហិស្សតិ
 សោ អញ្ញាទ្ធិយំ ន ភាវេស្សតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
 នោមនស្សិទ្ធិយំ នប្បជហិស្សតិ ឆោ ច អញ្ញាទ្ធិយំ
 ន ភាវេស្សតិ តយោ បុគ្គលា នោមនស្សិទ្ធិយញ្ច

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិញ្ញាវារៈ

បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែ
 មិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលពីរពួក
 ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង
 នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៧៨) បុគ្គលណា នឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាម័-
 តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។
 បុគ្គល ៤ ពួក នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយ តែមិនមែន
 ជានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៥ ពួក ឈ្មោះថានឹង
 មិនចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយផង នឹងមិនលះបង់ នូវទោម-
 នស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៧៩) បុគ្គលណា នឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលពីរពួក នឹង
 មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញា-
 តន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នប្បជហិស្សន្តិ អញ្ញាទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ
 វា បន អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ សោ ទោម-
 នស្ស័ទ្រិយំ នប្បជហិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨០) យោ ទោមនស្ស័ទ្រិយំ នប្បជហិស្សតិ
 សោ អញ្ញាតាវិទ្រិយំ ន សច្ចិករិស្សតីតិ ។ តយោ
 បុគ្គលា ទោមនស្ស័ទ្រិយំ នប្បជហិស្សន្តិ នោ ច
 អញ្ញាតាវិទ្រិយំ ន សច្ចិករិស្សន្តិ ទ្វេ បុគ្គលា
 ទោមនស្ស័ទ្រិយញ្ច នប្បជហិស្សន្តិ អញ្ញាតាវិទ្រិយញ្ច
 ន សច្ចិករិស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញាតាវិទ្រិយំ
 ន សច្ចិករិស្សតិ សោ ទោមនស្ស័ទ្រិយំ នប្បជ-
 ហិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨១) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិទ្រិយំ ន ភា-
 វេស្សតិ សោ អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ ន
 បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ នោ
 ច អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ តយោ បុគ្គលា អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សមីតិទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ អញ្ញាទ្រិយញ្ច
 ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញាទ្រិយំ ន ភា-
 វេស្សតិ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិទ្រិយំ ន ភាវេស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយ៍ផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិន
ចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយ៍ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោ-
មនស្សិទ្ធិយថ្ន ។ អើ ។

(៣៨០) បុគ្គលណា នឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិទ្ធិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្ធិយថ្ន ។ បុគ្គល
៣ ពួក នឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិទ្ធិយ តែមិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្ធិយទេ ឯបុគ្គលពីរពួក ឈ្មោះថានឹងមិនលះ
បង់ នូវទោមនស្សិទ្ធិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្ធិយ
ផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតា-
វិទ្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិទ្ធិយថ្ន ។
អើ ។

(៣៨១) បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនពាតពាស្សាមីតិទ្រិយ៍
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយ៍ថ្ន ។ បុគ្គល ៦ ពួក
នឹងមិនចម្រើន នូវអនពាតពាស្សាមីតិទ្រិយ៍ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន
នូវអញ្ញាទ្រិយ៍ទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក នឹងមិនចម្រើន នូវអនពាតពាស្សា-
មីតិទ្រិយ៍ផង នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយ៍ផង ។ មួយទៀត បុគ្គល
ណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយ៍ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន
នូវអនពាតពាស្សាមីតិទ្រិយ៍ថ្ន ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវិព

(៣៨២) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន កា-
វេស្សតិ សោ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវស្សតីតិ ។
សត្ត បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន កាវេ-
ស្សន្តិ នោ ច អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវស្សន្តិ
ទ្វេ បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន កាវេ-
ស្សន្តិ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខតិវស្សន្តិ ។ យោ
វា បន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវស្សតិ សោ
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន កាវេស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨៣) យោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន កាវេស្សតិ សោ
អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវស្សតីតិ ។ អក្កមក្ក-
សមន្តី អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន កាវេស្សតិ នោ ច អញ្ញតា-
វិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវស្សតិ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច
ន កាវេស្សន្តិ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខតិវស្សន្តិ ។
យោ វា បន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវស្សតិ សោ
អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន កាវេស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨៤) យោ ចក្កិន្ទ្រិយំ បរិជាតាតិ សោ
នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវិរៈ

[៣៨២] បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាម័តិន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។
 បុគ្គល៧ ពួក នឹងមិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាម័តិន្ទ្រិយ តែមិនមែន
 ជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៧ ពួក ឈ្មោះ
 ថាមិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាម័តិន្ទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវ
 អនតោតពាស្យាម័តិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

[៣៨៣] បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នក
 ប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនមែន
 ជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៧ ពួក ឈ្មោះ
 ថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញា-
 តាវិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ
 ឬ ។ អើ ។

[៣៨៤] បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បន ទោមនស្សំទ្រុយំ បដហិត្ត សោ ចក្កទ្រុយំ
 បរិវាណាតីតិ ។ នេ បុគ្គលា ទោមនស្សំទ្រុយំ
 បដហិត្ត នោ ច ចក្កទ្រុយំ បរិវាណាតី អក្កមក្ក-
 សមង្គី ទោមនស្សំទ្រុយញ្ច បដហិត្ត ចក្កទ្រុយញ្ច
 បរិវាណាតី ។

(៣៨៥) យោ ចក្កទ្រុយំ បរិវាណាតី សោ អន-
 ញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រុយំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រុយំ ភាវិត្ត សោ ចក្ក-
 ទ្រុយំ បរិវាណាតីតិ ។ ន បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សា-
 មីតិទ្រុយំ ភាវិត្ត នោ ច ចក្កទ្រុយំ បរិវាណាតី
 អក្កមក្កសមង្គី អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រុយញ្ច ភាវិត្ត
 ចក្កទ្រុយញ្ច បរិវាណាតី ។

(៣៨៦) យោ ចក្កទ្រុយំ បរិវាណាតី សោ
 អញ្ញទ្រុយំ ភាវិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន អញ្ញ-
 ទ្រុយំ ភាវិត្ត សោ ចក្កទ្រុយំ បរិវាណាតីតិ ។ នោ ។

(៣៨៧) យោ ចក្កទ្រុយំ បរិវាណាតី សោ
 អញ្ញាតាវិទ្រុយំ សង្ខតាវិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 អញ្ញាតាវិទ្រុយំ សង្ខតាវិត្ត សោ ចក្កទ្រុយំ បរិវា-
 ណាតីតិ ។ នោ ។

មួយទៀត បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលភិក្ខុ លះបង់
ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ តែមិនកំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយទេ បុគ្គល
អ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមន-
ស្សន្ទ្រិយផង កំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៣៨៥) បុគ្គលណា កំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក ចម្រើន
ហើយ នូវអនញ្ញតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយ តែមិនកំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ
ទេ ឯបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវ
អនញ្ញតញ្ញាស្សាម័តិន្ទ្រិយផង កំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៣៨៦) បុគ្គលណា កំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអញ្ញន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំ-
ណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៣៨៧) បុគ្គលណា កំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយ
ទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ជ័ង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវិហារ

(៣៨៨) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត សោ
 នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ ។ ធិ បុគ្គលា អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 បដហតិ អនាតាមិមគ្គសមដ្ឋី អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិ-
 យញ្ញ ភាវិត្ត នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ញ បដហតិ ។

(៣៨៩) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ សោ
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន អញ្ញិន្ទ្រិយំ
 ភាវិត្ត សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ ។ នោ ។

(៣៩០) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ សោ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ សច្ចិករិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា
 បន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ សច្ចិករិត្ត សោ នោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយំ បដហតិ ។ នោ ។

(៣៩១) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត
 សោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត សោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ
 ភាវិត្តាតិ ។ នោ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិញ្ញាវិរៈ

(៣៨៨) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក ចម្រើន
ហើយ នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយ តែមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
ទេ ឯបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវ
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយផង លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៣៨៩) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់
នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៣៩០) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៣៩១) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៧២) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្ឈ័យំ ភាវេតិ
សោ អញ្ញតាវិជ្ឈ័យំ សច្ចិកវិត្ថាតិ ។ នោ ។ យោ
វា បន អញ្ញតាវិជ្ឈ័យំ សច្ចិកវិត្ថុ សោ អនញ្ញ-
តញ្ញស្សាមីតិជ្ឈ័យំ ភាវេតីតិ ។ នោ ។

(៣៧៣) យោ អញ្ញិជ្ឈ័យំ ភាវេតិ សោ អញ្ញ-
តាវិជ្ឈ័យំ សច្ចិកវិត្ថាតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
អញ្ញតាវិជ្ឈ័យំ សច្ចិកវិត្ថុ សោ អញ្ញិជ្ឈ័យំ
ភាវេតីតិ ។ នោ ។

(៣៧៤) យោ ចក្កុជ្ឈ័យំ ន បរិជានាតិ សោ
នោមនស្សិជ្ឈ័យំ នប្បជហិត្ថាតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
ចក្កុជ្ឈ័យំ ន បរិជានន្តិ នោ ច នោមនស្សិជ្ឈ័យំ
នប្បជហិត្ថុ ន បុគ្គលា ចក្កុជ្ឈ័យញ្ច ន បរិជានន្តិ
នោមនស្សិជ្ឈ័យញ្ច នប្បជហិត្ថុ ។ យោ វា បន
នោមនស្សិជ្ឈ័យំ នប្បជហិត្ថុ សោ ចក្កុជ្ឈ័យំ ន
បរិជានាតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៥) យោ ចក្កុជ្ឈ័យំ ន បរិជានាតិ
សោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្ឈ័យំ ន ភាវិត្ថាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៧២) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនត្តាភព្វស្វាមីតិទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិទ្រិយប្ត ។
 មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវ
 អញ្ញាតាវិទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអនត្តាភព្វស្វាមី-
 តិទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។

(៣៧៣) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។

(៣៧៤) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រិយប្ត ។ បុគ្គលព័រពួក មិន
 កំណត់ដឹង នូវចក្ខុទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយ
 ទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុទ្រិយផង មិនលះ
 បង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនលះ
 បង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង
 នូវចក្ខុទ្រិយប្ត ។ អើ ។

(៣៧៥) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាភព្វស្វាមីតិទ្រិយប្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវិព

ន បុគ្គលា ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវាណន្តំ នោ ច អនញ្ញ-
តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ ទ្វេ បុគ្គលា ចក្កុន្ទ្រិ-
យញ្ច ន បរិវាណន្តំ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន
ភាវិតុ ។ យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន
ភាវិតុ សោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវាណន្តិតំ ។ អាមន្តា ។

(៣៩២) យោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវាណន្តំ សោ
អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតាន្តិតំ ។ អរហា ចក្កុន្ទ្រិយំ ន
បរិវាណន្តិតំ នោ ច អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ សត្ត
បុគ្គលា ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន បរិវាណន្តំ អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច
ន ភាវិតុ ។ យោ វា បន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ
សោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវាណន្តិតំ ។ អត្តមត្តសមន្តិ
អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ នោ ច ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវា-
ណន្តិតំ សត្ត បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវិតុ ចក្កុន្ទ្រិ-
យញ្ច ន បរិវាណន្តិតំ ។

(៣៩៣) យោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវាណន្តិតំ
សោ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សច្ចិកវិត្តាន្តិតំ ។ អរហា
ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិវាណន្តិតំ នោ ច អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ
ន សច្ចិកវិត្ត អន្ត បុគ្គលា ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន
បរិវាណន្តិតំ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សច្ចិកវិត្ត ។

ផ្ដែយយមកៈ បរិញ្ញាវារៈ

បុគ្គល ៦ ពួក មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ មិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ
 នូវអនត្តាភពស្វាមីតិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង
 នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាភពស្វាមីតិន្ទ្រិយផង ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាភពស្វាមីតិន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៣៩៦) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអត្តាភពន្ទ្រិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត មិនកំណត់ដឹង
 នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអត្តាភពន្ទ្រិយទេ បុគ្គល
 ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង មិនចម្រើនហើយ
 នូវអត្តាភពន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអ-
 ត្តាភពន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល
 អ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនចម្រើនហើយ នូវអត្តាភពន្ទ្រិយ តែមិន
 មែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិន
 ចម្រើនហើយ នូវអត្តាភពន្ទ្រិយផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៣៩៧) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ ព្រះ
 អរហន្ត មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
 ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង
 នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង មិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បន អញ្ញតាវិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខតាវត្ថុ សោ
 ចក្ក្រ័យំ ន បរិជាណាតីតិ ។ អត្តមត្តសមន្តិ អញ្ញតា-
 វិន្ទ្រ័យំ ន សង្ខតាវត្ថុ នោ ច ចក្ក្រ័យំ ន បរិជា-
 ណាតិ អដ្ឋ បុគ្គលា អញ្ញតាវិន្ទ្រ័យញ្ច ន សង្ខតាវត្ថុ
 ចក្ក្រ័យញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

(៣៩៨) យោ នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ នប្បជហតិ
 សោ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រ័យំ ន ភាវិត្តាតិ ។ ន
 បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ នប្បជហន្តិ នោ ច អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សមីតិន្ទ្រ័យំ ន ភាវិត្ថុ ទ្វេ បុគ្គលា នោម-
 នស្សិន្ទ្រ័យញ្ច នប្បជហន្តិ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រ័-
 យញ្ច ន ភាវិត្ថុ ។ យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញ-
 ស្សមីតិន្ទ្រ័យំ ន ភាវិត្ថុ សោ នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ
 នប្បជហតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៩៩) យោ នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ នប្បជហតិ
 សោ អញ្ញិន្ទ្រ័យំ ន ភាវិត្តាតិ ។ អរហា នោម-
 នស្សិន្ទ្រ័យំ នប្បជហតិ នោ ច អញ្ញិន្ទ្រ័យំ ន ភាវិត្ថុ
 សត្ត បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រ័យញ្ច នប្បជហន្តិ អញ្ញ-
 ិន្ទ្រ័យញ្ច ន ភាវិត្ថុ ។ យោ វា បន អញ្ញិន្ទ្រ័យំ
 ន ភាវិត្ថុ សោ នោមនស្សិន្ទ្រ័យំ នប្បជហតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយប្ត ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៍ប្រសើរ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

(៣៩៨) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីតិន្ត្រិយប្ត ។ បុគ្គល ៦ ពួក មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីតិន្ត្រិយទេ បុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនពាតពាស្សាមីតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយប្ត ។ អើ ។

(៣៩៩) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយប្ត ។ ព្រះអរហន្ត មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ត្រិយប្ត ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិញ្ញាវិហេ

អនាកាមិមគ្គសមដ្ឋី អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវិត្ត នោ ច
 ទោមនស្សទ្រិយំ នប្បជហតិ សត្ត បុគ្គលា អញ្ញាទ្រិ-
 យញ្ច ន ភាវិត្ត ទោមនស្សទ្រិយញ្ច នប្បជហន្តិ ។

(២០០) យោ ទោមនស្សទ្រិយំ នប្បជហតិ
 សោ អញ្ញាភាវិត្តិយំ ន សច្ចិករិត្តាតិ ។ អរហា
 ទោមនស្សទ្រិយំ នប្បជហតិ នោ ច អញ្ញាភាវិត្តិយំ
 ន សច្ចិករិត្ត អដ្ឋ បុគ្គលា ទោមនស្សទ្រិយញ្ច
 នប្បជហន្តិ អញ្ញាភាវិត្តិយញ្ច ន សច្ចិករិត្ត ។ យោ
 វា បន អញ្ញាភាវិត្តិយំ ន សច្ចិករិត្ត សោ ទោម-
 នស្សទ្រិយំ នប្បជហតិ ។ អនាកាមិមគ្គសមដ្ឋី
 អញ្ញាភាវិត្តិយំ ន សច្ចិករិត្ត នោ ច ទោមនស្ស-
 ទ្រិយំ នប្បជហតិ អដ្ឋ បុគ្គលា អញ្ញាភាវិត្តិយញ្ច
 ន សច្ចិករិត្ត ទោមនស្សទ្រិយញ្ច នប្បជហន្តិ ។

(២០១) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រិយំ ន ភា-
 វេតិ សោ អញ្ញាទ្រិយំ ន ភាវិត្តាតិ ។ អរហា អនញ្ញា-
 តញ្ញាស្សាមីតិទ្រិយំ ន ភាវេតិ នោ ច អញ្ញាទ្រិយំ
 ន ភាវិត្ត សត្ត បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រិ-
 យញ្ច ន ភាវេន្តិ អញ្ញាទ្រិយញ្ច ន ភាវិត្ត ។

នង្គ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវារៈ

បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយ តែ
មិនមែនជាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថា
មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយផង មិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយផង។

(២០០) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវត្រិយឬ ។ ព្រះ
អរហន្ត មិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថាមិនលះ
បង់ នូវទោមនស្សត្រិយផង មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតា-
វត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវ
អញ្ញាតាវត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយ
ឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
នូវអញ្ញាតាវត្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយទេ ឯ
បុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញាតាវត្រិយផង
មិនលះបង់ នូវទោមនស្សត្រិយផង ។

(២០១) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនតោតព្វាស្សាមីតិត្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត
មិនចម្រើន នូវអនតោតព្វាស្សាមីតិត្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន
ហើយ នូវអញ្ញាត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអ-
នតោតព្វាស្សាមីតិត្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រិយផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បន អញ្ញាជ្ជៈនិយំ ន ភាវិត្តំ សោ អនញ្ញា-
តញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យំ ន ភាវេត្តិតំ ។ អដ្ឋមកោ
អញ្ញាជ្ជៈនិយំ ន ភាវិត្តំ នោ ច អនញ្ញាតញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យំ
ន ភាវេតិ សត្តំ បុគ្គលា អញ្ញាជ្ជៈនិយញ្ច ន ភាវិត្តំ
អនញ្ញាតញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យញ្ច ន ភាវេន្តិ ។

(២០២) យោ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យំ ន ភាវេតិ
សោ អញ្ញាតាវជ្ជៈនិយំ ន សច្ចិករិត្តាតិ ។ អរហា
អនញ្ញាតញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យំ ន ភាវេតិ នោ ច អញ្ញា-
តាវជ្ជៈនិយំ ន សច្ចិករិត្តំ សត្តំ បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញ-
ស្សាមិត្តន្ត្រ័យញ្ច ន ភាវេន្តិ អញ្ញាតាវជ្ជៈនិយញ្ច ន
សច្ចិករិត្តំ ។ យោ វា បន អញ្ញាតាវជ្ជៈនិយំ ន
សច្ចិករិត្តំ សោ អនញ្ញាតញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យំ ន ភាវេ-
តិតំ ។ អដ្ឋមកោ អញ្ញាតាវជ្ជៈនិយំ ន សច្ចិករិត្តំ
នោ ច អនញ្ញាតញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យំ ន ភាវេតិ សត្តំ
បុគ្គលា អញ្ញាតាវជ្ជៈនិយញ្ច ន សច្ចិករិត្តំ អនញ្ញា-
តញ្ញស្សាមិត្តន្ត្រ័យញ្ច ន ភាវេន្តិ ។

(២០៣) យោ អញ្ញាជ្ជៈនិយំ ន ភាវេតិ
សោ អញ្ញាតាវជ្ជៈនិយំ ន សច្ចិករិត្តាតិ ។ អរហា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិ នៃ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយឬ ។ បុគ្គលទី៨ មិន
 ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញត្តិ នៃ តែមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអនត្តភាព-
 ស្វាមីតិទ្រុយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវ
 អញ្ញត្តិផង មិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយផង ។

(៤០២) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញត្តិទ្រុយឬ ។
 ព្រះអរហន្ត មិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយ នៃមិនមែនជា
 មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញត្តិទ្រុយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះ
 ថាមិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយផង មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 នូវអញ្ញត្តិទ្រុយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ នូវអញ្ញត្តិទ្រុយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្ត-
 ភាពស្វាមីតិទ្រុយឬ ។ បុគ្គលទី៨ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវ
 អញ្ញត្តិទ្រុយ នៃមិនមែនជាមិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយទេ
 ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញត្តិទ្រុយ
 ផង មិនចម្រើន នូវអនត្តភាពស្វាមីតិទ្រុយផង ។

(៤០៣) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអញ្ញត្តិ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ នូវអញ្ញត្តិទ្រុយឬ ។ ព្រះអរហន្ត

អញ្ញ្រ្ទិយំ ន ភាវេតិ នោ ច អញ្ញាតាវ្រ្ទិយំ ន សង្ខ-
 ករិត្តំ បញ្ច បុគ្គលា អញ្ញ្រ្ទិយញ្ច ន ភាវេតិ អញ្ញ-
 តាវ្រ្ទិយញ្ច ន សង្ខករិត្តំ ។ យោ វា បន អញ្ញ-
 តាវ្រ្ទិយំ ន សង្ខករិត្តំ សោ អញ្ញ្រ្ទិយំ ន ភាវេ-
 តីតិ ។ តយោ អន្តរាសមន្តំនោ អញ្ញាតាវ្រ្ទិយំ
 ន សង្ខករិត្តំ នោ ច អញ្ញ្រ្ទិយំ ន ភាវេតិ
 បញ្ច បុគ្គលា អញ្ញាតាវ្រ្ទិយញ្ច ន សង្ខករិត្តំ
 អញ្ញ្រ្ទិយញ្ច ន ភាវេតិ ។

(២០៤) យោ ចក្ក្រ្ទិយំ បរិជានាតិ សោ
 នោមនស្ស្រ្ទិយំ បដហិស្សតីតិ ។ នោ ។ យោ វា
 បន នោមនស្ស្រ្ទិយំ បដហិស្សតិ សោ ចក្ក្រ្ទិយំ
 បរិជានាតីតិ ។ នោ ។

(២០៥) យោ ចក្ក្រ្ទិយំ បរិជានាតិ សោ
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សមីតិ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ នោ ។
 យោ វា បន អនញ្ញាតញ្ញាស្សមីតិ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតិ
 សោ ចក្ក្រ្ទិយំ បរិជានាតីតិ ។ នោ ។

(២០៦) យោ ចក្ក្រ្ទិយំ បរិជានាតិ សោ
 អញ្ញ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 អញ្ញ្រ្ទិយំ ភាវេស្សតិ សោ ចក្ក្រ្ទិយំ បរិជានា-
 តីតិ ។ នោ ។

មិនចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទូរុក្ខន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៥ពួក ឈ្មោះថាមិនចម្រើន ទូរុក្ខ-
 ន្ទ្រិយផង មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទូរុក្ខន្ទ្រិយផង ។ មួយ
 ទៀត បុគ្គលណា មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល៣ពួក អ្នកប្រកប
 ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទូរុក្ខន្ទ្រិយ តែមិន
 មែនជាមិនចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយទេ បុគ្គល៥ពួក ឈ្មោះថាមិនធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទូរុក្ខន្ទ្រិយផង មិនចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយផង។

(២០២) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថានឹងលះបង់ ទូរុក្ខន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត
 បុគ្គលណា នឹងលះបង់ ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 កំណត់ដឹង ទូរុក្ខន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២០៣) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង ទូរុក្ខន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២០៤) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថានឹងចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
 នឹងចម្រើន ទូរុក្ខន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង ទូរុក្ខ-
 ន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២០៧) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជានាតិ សោ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខារិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខារិស្សតិ សោ
 ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជានាតីតិ ។ សត្ត បុគ្គលា អញ្ញតា-
 វិន្ទ្រិយំ សង្ខារិស្សន្តិ នោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជានន្តិ
 អត្តមត្តសមន្តិ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច សង្ខារិស្សតិ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច បរិជានាតិ ។

(២០៨) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ នោ ។
 យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ
 សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតីតិ ។ នោ ។

(២០៩) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ សោ
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដ-
 ហតីតិ ។ ន បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សន្តិ នោ ច
 នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហន្តិ អនាគាមិមត្តសមន្តិ អញ្ញ-
 ិន្ទ្រិយញ្ច ភាវេស្សតិ នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច បដហតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤០៧) បុគ្គលណា កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៧ ពួក នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលអ្នកប្រ-
 កបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ
 ផង កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(៤០៨) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអនត្តាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៤០៩) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
 នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយ តែមិនលះបង់
 នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមមគ្គ ឈ្មោះ
 ថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្រិយផង លះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង ។

តន្ត្រីយយមពេ បរិញ្ញាវិហារ

(២០០) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ សោ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ សោ
 នោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហតិ ។ សត្ត បុគ្គលា
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ នោ ច នោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយំ បដហតិ អនាគាមិមគ្គសមន្តិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិ-
 យញ្ច សង្ខតាវិស្សតិ នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច បដហតិ ។

(២០១) យោ អនត្តាតតាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ
 សោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យោ
 វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ សោ អនត្តាតតា-
 ស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ ។ ច បុគ្គលា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិ-
 យំ ភាវេស្សតិ នោ ច អនត្តាតតាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ
 អន្តមគោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ភាវេស្សតិ អនត្តាតតា-
 ស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ភាវេតិ ។

(២០២) យោ អនត្តាតតាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ
 សោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យោ វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខតាវិស្សតិ សោ
 អនត្តាតតាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេតិ ។ សត្ត បុគ្គលា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរញ្ញាវារៈ

(៤១០) បុគ្គលណា លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៧ ពួក នឹងធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ
 ឯបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

(៤១១) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនពាតញ្ញាស្សមតិន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន
 នូវអនពាតញ្ញាស្សមតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក នឹងចម្រើន នូវអ-
 ញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនចម្រើន នូវអនពាតញ្ញាស្សមតិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គលទី៨
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ចម្រើន នូវអនពាតញ្ញាស្សម-
 តិន្ទ្រិយផង ។

(៤១២) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអនពាតញ្ញាស្សមតិន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាចម្រើន នូវអនពាតញ្ញាស្សមតិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៧ ពួក

អញ្ញតាវិន្ទ្រយំ សង្ខតករស្សន្តំ នោ ច អនញ្ញតញ្ញ-
ស្សាមីតិន្ទ្រយំ ភាវេន្តិ អដ្ឋមកោ អញ្ញតាវិន្ទ្រយញ្ច
សង្ខតករស្សន្តំ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រយញ្ច ភាវេតិ ។

(២០៣) យោ អញ្ញត្រ្យយំ ភាវេតិ សោ អញ្ញ-
តាវិន្ទ្រយំ សង្ខតករស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន អញ្ញតាវិន្ទ្រយំ សង្ខតករស្សន្តំ សោ អញ្ញត្រ្យយំ
ភាវេតិតិ ។ បញ្ច បុគ្គលា អញ្ញតាវិន្ទ្រយំ សង្ខត-
ករស្សន្តំ នោ ច អញ្ញត្រ្យយំ ភាវេន្តិ តយោ អក្កមក្ក-
សមដ្ឋិនោ អញ្ញតាវិន្ទ្រយញ្ច សង្ខតករស្សន្តំ អញ្ញត្រ្យ-
យញ្ច ភាវេន្តិ ។

(២០៤) យោ ចតុត្រ្យយំ ន បរិជាណាតិ សោ
នោមនស្ស័ត្រ្យយំ នប្បជហ័ស្សន្តិតិ ។ បញ្ច បុគ្គលា
ចតុត្រ្យយំ ន បរិជាណន្តិ នោ ច នោមនស្ស័ត្រ្យយំ
នប្បជហ័ស្សន្តិ ចត្តារោ បុគ្គលា ចតុត្រ្យយញ្ច ន បរិ-
ជាណន្តិ នោមនស្ស័ត្រ្យយញ្ច នប្បជហ័ស្សន្តិ ។ យោ
វា បន នោមនស្ស័ត្រ្យយំ នប្បជហ័ស្សន្តិ សោ
ចតុត្រ្យយំ ន បរិជាណាតិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនោម-
នស្ស័ត្រ្យយំ នប្បជហ័ស្សន្តិ នោ ច ចតុត្រ្យយំ
ន បរិជាណាតិ ចត្តារោ បុគ្គលា នោមនស្ស័ត្រ្យយញ្ច
នប្បជហ័ស្សន្តិ ចតុត្រ្យយញ្ច ន បរិជាណន្តិ ។

នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យ តែមិនចម្រើន នូវអនតាតា-
ស្សាមីតិន្ទ្យទេ ឯបុគ្គលទី៨ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញា-
តាវិន្ទ្យផង ចម្រើន នូវអនតាតាស្សាមីតិន្ទ្យផង ។

(៤១៣) បុគ្គលណា ចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុគ្គល
ណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
ចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្យឬ ។ បុគ្គល៥ ពួក នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
អញ្ញាតាវិន្ទ្យ តែមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្យទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក អ្នក
ប្រកបដោយមគ្គដ៍ប្រសើរ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតា-
វិន្ទ្យផង ចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ទ្យផង ។

(៤១៤) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល៥ ពួក មិនកំ-
ណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ
ទេ ឯបុគ្គល ៤ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង នឹងមិន
លះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិន
លះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវ
ចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៍ប្រសើរ នឹងមិនលះបង់ នូវ
ទោមនស្សិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល
៤ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សិន្ទ្រិយផង មិនកំណត់ដឹង
នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង ។

(២០៥) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានាតិ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ យេ
 បុថុជ្ជនា មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិ-
 ជានន្តិ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ
 អដ្ឋ បុគ្គលា ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានន្តិ អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វា បន
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ សោ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ន បរិជានាតីតិ ។ អក្កមក្កសមន្តី អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ នោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន បរិជានាតិ អដ្ឋ បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

(២០៦) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានាតិ សោ
 អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ សត្ត បុគ្គលា ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ន បរិជានន្តិ នោ ច អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេ-
 ស្សន្តិ ទ្វេ បុគ្គលា ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានន្តិ
 អញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញ-
 ន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានា-
 តីតិ ។ អក្កមក្កសមន្តី អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ នោ
 ច ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជានាតិ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជានន្តិ ។

(២១៥) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ត្រិយឬ ។ ពួកបុប្ផជនណា
 នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុប្ផជននោះ មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែ
 មិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៨ ពួក
 ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអនតាតពា-
 ស្យាមីតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនតា-
 តពាស្យាមីតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ
 ឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនចម្រើន នូវអនតា-
 តពាស្យាមីតិន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯ
 បុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនតាតពាស្យាមីតិន្ត្រិយផង
 មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

(២១៦) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គល ៧ ពួក មិនកំណត់
 ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល
 ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអ-
 ញ្ញាតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រ-
 កបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិន
 កំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន
 នូវអញ្ញាតិន្ត្រិយផង មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៤០៧) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាណាតីតិ សោ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខារីស្សតីតិ ។ សត្ត បុគ្គលា
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាណន្តិ នោ ច អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ
 ន សង្ខារីស្សន្តិ ទ្វេ បុគ្គលា ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិ-
 ជាណន្តិ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខារីស្សន្តិ ។ យោ
 វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខារីស្សតិ សោ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាណាតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៤០៨) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហតិ សោ
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ យេ
 បុត្តជ្ជនា មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 នប្បជហន្តិ នោ ច អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន
 ភាវេស្សន្តិ អដ្ឋ បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជ-
 ហន្តិ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។
 យោ វា បន អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភា-
 វេស្សតិ សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហតីតិ ។
 អនាគាមិមក្កសមដ្ឋី អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភា-
 វេស្សតិ នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហតិ អដ្ឋ
 បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ
 នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហន្តិ ។

អភិធម្មបដិក យមកៈ

(៤១៧) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល
៧ ពួក មិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៧ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង
នូវចក្ខុន្ទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ។
មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹង នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៤១៨) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សមីតិន្ទ្រិយឬ ។ ពួកបុព្វជន
ណា នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុព្វជននោះ មិនលះបង់ នូវទោមនស្ស-
ន្ទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សមីតិន្ទ្រិយទេ ឯ
បុគ្គល៨ពួក ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង នឹងមិន
ចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សមីតិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សមីតិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
លះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនាគាមិមគ្គ
នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សមីតិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះបង់
នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល៨ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវ
អនត្តាតព្វាស្សមីតិន្ទ្រិយផង មិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវាហ

(២០៩) យោ នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហតិ
សោ អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ ន បុគ្គលា
នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហន្តិ នោ ច អញ្ញន្ទ្រិយំ
ន ភាវេស្សន្តិ តយោ បុគ្គលា នោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
នប្បជហន្តិ អញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ
វា បន អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតិ សោ នោមនស្ស-
ន្ទ្រិយំ នប្បជហតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២០) យោ នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហតិ សោ
អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ ន សន្និកាវស្សតីតិ ។ សត្ត បុគ្គលា
នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហន្តិ នោ ច អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ
ន សន្និកាវស្សន្តិ ទ្វេ បុគ្គលា នោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
នប្បជហន្តិ អញ្ញតាវន្ទ្រិយញ្ច ន សន្និកាវស្សន្តិ ។
យោ វា បន អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ ន សន្និកាវស្សតិ
សោ នោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២១) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេតិ
សោ អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សតីតិ ។ ន បុគ្គលា អនញ្ញ-
តញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេន្តិ នោ ច អញ្ញន្ទ្រិយំ ន
ភាវេស្សន្តិ តយោ បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិ-
យញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ អញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវិរៈ

(៤១៧) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក មិនលះបង់
 នូវទោមនស្សទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយទេ ឯបុគ្គល
 ៣ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយផង នឹងមិនចម្រើន
 នូវអញ្ញាទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញា-
 ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៤២០) បុគ្គលណា មិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាភាវិទ្ធិឬ ។ បុគ្គល
 ៧ ពួក មិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាភាវិទ្ធិទេ ឯបុគ្គល ៧ ពួក ឈ្មោះថាមិនលះបង់
 នូវទោមនស្សទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាភាវិទ្ធិផង ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាភាវិទ្ធិ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្រិយឬ ។ អើ ។

(៤២១) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនត្តាភាស្សមីតិទ្រិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយឬ ។ បុគ្គល
 ៦ ពួក មិនចម្រើន នូវអនត្តាភាស្សមីតិទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិន
 ចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថាមិនចម្រើន
 នូវអនត្តាភាស្សមីតិទ្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រិយផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យោ វា បន អញ្ញាទ្រ្តិយំ ន ភាវេស្សតិ សោ
អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្តិយំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២២) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្តិយំ ន
ភាវេតិ សោ អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយំ ន សច្ចិករិស្សតីតិ ។
សត្ត បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្តិយំ ន ភាវេន្តិ
នោ ច អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយំ ន សច្ចិករិស្សន្តិ ទ្វេ បុគ្គ-
លា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្តិយញ្ច ន ភាវេន្តិ អញ្ញា-
តាវិទ្រ្តិយញ្ច ន សច្ចិករិស្សន្តិ ។ យោ វា បន
អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយំ ន សច្ចិករិស្សតិ សោ អនញ្ញា-
តញ្ញាស្សាមីតិទ្រ្តិយំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៣) យោ អញ្ញាទ្រ្តិយំ ន ភាវេតិ សោ
អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយំ ន សច្ចិករិស្សតីតិ ។ បញ្ច បុគ្គលា
អញ្ញាទ្រ្តិយំ ន ភាវេន្តិ នោ ច អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយំ ន
សច្ចិករិស្សន្តិ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញាទ្រ្តិយញ្ច ន ភាវេន្តិ
អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយញ្ច ន សច្ចិករិស្សន្តិ ។ យោ វា
បន អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយំ ន សច្ចិករិស្សតិ សោ អញ្ញា-
ទ្រ្តិយំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៤) យោ ចត្តុទ្រ្តិយំ បរិជានិត្ត សោ
នោមនស្សិទ្រ្តិយំ បដហិស្សតីតិ ។ នោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាត្រ័យ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាមីត្រ័យឬ ។ អើ ។

(៤២២) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាមីត្រ័យ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវ្រ័យឬ ។
បុគ្គល៧ពួក មិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាមីត្រ័យ តែមិនមែនជា
នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវ្រ័យទេ ឯបុគ្គល៧ពួក ឈ្មោះ
ថាមិនចម្រើន នូវអនតោតពាស្យាមីត្រ័យផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវអញ្ញាតាវ្រ័យផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវ្រ័យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវ
អនតោតពាស្យាមីត្រ័យឬ ។ អើ ។

(៤២៣) បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវអញ្ញាត្រ័យ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវ្រ័យឬ ។ បុគ្គល៥ពួក
មិនចម្រើន នូវអញ្ញាត្រ័យ តែមិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវ
អញ្ញាតាវ្រ័យទេ ឯបុគ្គល៧ពួក ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអញ្ញាត្រ័យផង
នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវ្រ័យផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវ្រ័យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
ចម្រើន នូវអញ្ញាត្រ័យឬ ។ អើ ។

(៤២៤) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុត្រ័យ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាលះបង់ នូវទោមនស្សត្រ័យឬ ។ មិនមែនទេ ។

ឥន្ទ្រយយមកេ បរិញ្ញាវិពោ

យោ វា បន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិស្សតិ សោ
 ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជាទិត្ថាតិ ។ នោ ។

(២២៥) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជាទិត្ថ ។ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ នោ ។
 យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ
 សោ ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជាទិត្ថាតិ ។ នោ ។

(២២៦) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជាទិត្ថ សោ
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ នោ ។ យោ វា បន
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជា-
 ទិត្ថាតិ ។ នោ ។

(២២៧) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ បរិជាទិត្ថ សោ
 អញ្ញាតារិន្ទ្រិយំ សង្ខតរិស្សតីតិ ។ នោ ។ យោ
 វា បន អញ្ញាតារិន្ទ្រិយំ សង្ខតរិស្សតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ
 បរិជាទិត្ថាតិ ។ នោ ។

(២២៨) យោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិត្ថ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតីតិ ។ នោ ។
 យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សតិ
 សោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ បដហិត្ថាតិ ។ នោ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវិរៈ

មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងលះបង់ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២២៥) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា នឹងចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាម័តិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាម័តិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២២៦) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាត្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹង
ហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២២៧) បុគ្គលណា កំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។
មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថាកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២២៨) បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាម័តិន្ទ្រិយឬ ។
មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សា-
ម័តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ
ឬ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៩) យោ នោមនស្សំទ្រ័យំ បដហិតុ សោ
 អញ្ញាទ្រ័យំ ភាវេស្សតីតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា នោម-
 នស្សំទ្រ័យំ បដហិតុ នោ ច អញ្ញាទ្រ័យំ ភាវេស្សន្តិ
 អនាគាមី នោមនស្សំទ្រ័យញ្ច បដហិតុ អញ្ញាទ្រ័-
 យញ្ច ភាវេស្សតិ ។ យោ វា បន អញ្ញាទ្រ័យំ
 ភាវេស្សតិ សោ នោមនស្សំទ្រ័យំ បដហិតុតិ ។ ធន
 បុគ្គលា អញ្ញាទ្រ័យំ ភាវេស្សន្តិ នោ ច នោមនស្សំ-
 ទ្រ័យំ បដហិតុ អនាគាមី អញ្ញាទ្រ័យញ្ច ភាវេស្សតិ
 នោមនស្សំទ្រ័យញ្ច បដហិតុ ។

(២៣០) យោ នោមនស្សំទ្រ័យំ បដហិតុ សោ
 អញ្ញាតាវិទ្រ័យំ សច្ចិករិស្សតីតិ ។ អរហា នោម-
 នស្សំទ្រ័យំ បដហិតុ នោ ច អញ្ញាតាវិទ្រ័យំ សច្ចិ-
 ករិស្សតិ ទ្វេ បុគ្គលា នោមនស្សំទ្រ័យញ្ច បដហិតុ
 អញ្ញាតាវិទ្រ័យញ្ច សច្ចិករិស្សន្តិ ។ យោ វា បន
 អញ្ញាតាវិទ្រ័យំ សច្ចិករិស្សតិ សោ នោមនស្សំទ្រ័យំ
 បដហិតុតិ ។ ធន បុគ្គលា អញ្ញាតាវិទ្រ័យំ សច្ចិ-
 ករិស្សន្តិ នោ ច នោមនស្សំទ្រ័យំ បដហិតុ
 ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញាតាវិទ្រ័យញ្ច សច្ចិករិស្សន្តិ
 នោមនស្សំទ្រ័យញ្ច បដហិតុ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤២៩) បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រុឌឬ ។ បុគ្គលពីរពួក លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌ តែនឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រុឌទេ ឯអនាគាមិបុគ្គល ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌផង នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រុឌផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រុឌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក នឹងចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រុឌ តែមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌទេ ឯអនាគាមិបុគ្គល ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអញ្ញាទ្រុឌផង លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌផង ។

(៤៣០) បុគ្គលណា លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាទ្រុឌឬ ។ ព្រះអរហន្ត លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌ តែនឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្យាទេ ឯបុគ្គលពីរពួក ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌផង នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្យាផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្យា បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្យា តែមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌទេ ឯបុគ្គលពីរពួក ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិទ្យាផង លះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្រុឌផង ។

និទ្ទេយយមកេ បរិញ្ញាវិហ

(២៣០) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត
 សោ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សនីតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត នោ ច អញ្ញិន្ទ្រិយំ
 ភាវេស្សនិ បញ្ច បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច
 ភាវិត្ត អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ភាវេស្សនិ ។ យោ វា បន
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ភាវេស្សនិ សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សា-
 មីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយំ
 ភាវេស្សនិ នោ ច អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត
 បញ្ច បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ភាវេស្សនិ អនញ្ញា-
 តញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ភាវិត្ត ។

(២៣២) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត
 សោ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខិកាវិស្សនីតិ ។ អរហា
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្ត នោ ច អញ្ញាតា-
 វិន្ទ្រិយំ សង្ខិកាវិស្សនិ ធិ បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញា-
 ស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ភាវិត្ត អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច សង្ខិកា-
 វិស្សនិ ។ យោ វា បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ សង្ខិកា-
 វិស្សនិ សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ភាវិត្តាតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិពោហៈ

(៤៣១) បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអត្ថាទ្រុយឬ ។ បុគ្គលពីរពួក
 ចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយ តែនឹងមិនចម្រើន នូវអត្ថា-
 ទ្រុយទេ ឯបុគ្គល ៥ ពួក ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យា-
 មីតិទ្រុយផង នឹងចម្រើន នូវអត្ថាទ្រុយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា
 នឹងចម្រើន នូវអត្ថាទ្រុយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវ
 អនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយឬ ។ បុគ្គលពីរពួក នឹងចម្រើន នូវអត្ថាទ្រុយ
 តែមិនចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយទេ ឯបុគ្គល ៥ ពួក
 ឈ្មោះថានឹងចម្រើន នូវអត្ថាទ្រុយផង ចម្រើនហើយ នូវអនតា-
 តពាស្យាមីតិទ្រុយផង ។

(៤៣២) បុគ្គលណា ចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្ថាភារិទ្ធិយឬ ។ ព្រះ
 អរហន្ត ចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយ តែនឹងមិនធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ នូវអត្ថាភារិទ្ធិយទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ
 នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយផង នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្ថាភារិទ្ធិយ
 ផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអត្ថាភារិទ្ធិយ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើនហើយ នូវអនតោតពាស្យាមីតិទ្រុយឬ ។

អភិធម្មបដិពោ យមកំ

ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញតាវិន្ទ្រយំ សង្ខតករស្សន្តំ នោ ច
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រយំ ភាវិត្តំ ច បុគ្គលា អញ្ញ-
 តាវិន្ទ្រយញ្ច សង្ខតករស្សន្តំ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រ-
 យញ្ច ភាវិត្តំ ។

(២៣៣) យោ អញ្ញិន្ទ្រយំ ភាវិត្តំ សោ អញ្ញ-
 តាវិន្ទ្រយំ សង្ខតករស្សន្តិតំ ។ នោ ។ យោ វា បន
 អញ្ញតាវិន្ទ្រយំ សង្ខតករស្សន្តិតំ សោ អញ្ញិន្ទ្រយំ
 ភាវិត្តិតំ ។ នោ ។

(២៣៤) យោ ចត្តិន្ទ្រយំ ន បរិវាទិត្តំ សោ
 នោមនស្សិន្ទ្រយំ នប្បជហិស្សន្តិតំ ។ បញ្ច បុគ្គលា
 ចត្តិន្ទ្រយំ ន បរិវាទិត្តំ នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រយំ
 នប្បជហិស្សន្តិតំ តយោ បុគ្គលា ចត្តិន្ទ្រយញ្ច ន
 បរិវាទិត្តំ នោមនស្សិន្ទ្រយញ្ច នប្បជហិស្សន្តិតំ ។
 យោ វា បន នោមនស្សិន្ទ្រយំ នប្បជហិស្សន្តិតំ សោ
 ចត្តិន្ទ្រយំ ន បរិវាទិត្តិតំ ។ អរហា នោមនស្សិន្ទ្រ-
 យំ នប្បជហិស្សន្តិតំ នោ ច ចត្តិន្ទ្រយំ ន បរិវាទិត្តំ
 តយោ បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រយញ្ច នប្បជហិស្សន្តិតំ
 ចត្តិន្ទ្រយញ្ច ន បរិវាទិត្តំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បុគ្គលព័រពួក នឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ តែមិនចម្រើន
ហើយ នូវអនញ្ញាតសាស្ត្រាម័តិន្ធិយទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថានឹង
ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយផង ចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញាត-
សាស្ត្រាម័តិន្ធិយផង ។

(៤៣៣) បុគ្គលណា នឹងចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតន្ធិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយឬ ។ មិនមែន
ទេ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាតន្ធិយឬ ។ មិន
មែនទេ ។

(៤៣៤) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ធិយ បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ធិយឬ ។ បុគ្គល ៥
ពួក មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ធិយ តែមិនមែនជានឹងមិនលះបង់
នូវទោមនស្សន្ធិយទេ ឯបុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ
នូវចក្ខុន្ធិយផង នឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ធិយផង ។ មួយទៀត
បុគ្គលណា នឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ធិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនលះបង់
នូវទោមនស្សន្ធិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ធិយទេ
ឯបុគ្គល ៣ ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សន្ធិយផង មិនកំ-
ណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ធិយផង ។

(២៣៥) យោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិជាជិត្តំ សោ
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សនីតិ ។ យេ
 បុត្តន្តោ មត្តំ បដិលភិស្សន្តិ នេ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិ-
 ជាជិត្តំ នោ ច អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេ-
 ស្សន្តិ អដ្ឋ បុគ្គលា ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាជិត្តំ
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ
 វា បន អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សនី សោ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិជាជិត្តានីតិ ។ អរហា អនញ្ញាតញ្ញា-
 ស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សនី នោ ច ចក្កុន្ទ្រិយំ ន
 បរិជាជិត្តំ អដ្ឋ បុគ្គលា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ភាវេស្សន្តិ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាជិត្តំ ។

(២៣៦) យោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិជាជិត្តំ សោ
 អញ្ញិយំ ន ភាវេស្សនីតិ ។ សត្ត បុគ្គលា ចក្កុ-
 ន្ទ្រិយំ ន បរិជាជិត្តំ នោ ច អញ្ញិយំ ន ភាវេស្សន្តិ
 ទ្វេ បុគ្គលា ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាជិត្តំ អញ្ញិយញ្ច
 ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញិយំ ន ភា-
 វេស្សនី សោ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិជាជិត្តានីតិ ។ អរហា
 អញ្ញិយំ ន ភាវេស្សនី នោ ច ចក្កុន្ទ្រិយំ ន បរិ-
 ជាជិត្តំ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ
 ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាជិត្តំ ។

(៤៣៥) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្យាមីតិន្ត្រិយឬ ។ ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះ មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្យាមីតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល៨ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្យាមីតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្យាមីតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្យាមីតិន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល៨ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនញ្ញតញ្ញស្យាមីតិន្ត្រិយផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

(៤៣៦) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គល៧ពួក មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល៧ពួក ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល៧ពួក ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអញ្ញតិន្ត្រិយផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមក

(២៣៧) យោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាតិត្ថ សោ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សន្និករិស្សតីតិ ។ អដ្ឋ បុគ្គ-
 លា ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាតិត្ថ នោ ច អញ្ញតា-
 វិន្ទ្រិយំ ន សន្និករិស្សន្តិ យេ បុថុជ្ជនា មក្កំ ន
 បដិលភិស្សន្តិ តេ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាតិត្ថ
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សន្និករិស្សន្តិ ។ យោ វា បន
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សន្និករិស្សតិ សោ ចក្កន្ទ្រិយំ ន
 បរិជាតិត្ថាតិ ។ អរហា អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សន្និ-
 ករិស្សតិ នោ ច ចក្កន្ទ្រិយំ ន បរិជាតិត្ថ យេ បុ-
 ថុជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច
 ន សន្និករិស្សន្តិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន បរិជាតិត្ថ ។

(២៣៨) យោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថ សោ
 អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន កាវេស្សតីតិ ។ យេ
 បុថុជ្ជនា មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 នប្បជហិត្ថ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន
 កាវេស្សន្តិ ន បុគ្គលា ទោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្ប-
 ជហិត្ថ អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន កាវេស្សន្តិ ។
 យោ វា បន អនញ្ញតញ្ញស្សមីតិន្ទ្រិយំ ន កា-
 វេស្សតិ សោ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិត្ថាតិ ។

(៤៣៧) បុគ្គលណា មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយឬ ។ បុគ្គល ៨ ពួក មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយទេ ឯពួកបុប្ផជនណា នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុប្ផជននោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយ តែមិនមែនជាមិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ ឯពួកបុប្ផជនណា នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុប្ផជននោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ត្រិយផង មិនកំណត់ដឹងហើយ នូវចក្ខុន្ត្រិយផង ។

(៤៣៨) បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ត្រិយឬ ។ ពួកបុប្ផជនណា នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុប្ផជននោះ មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ត្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ត្រិយទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ត្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ត្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាតព្វាស្សាមីតិន្ត្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ត្រិយឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិញ្ញាវិហេ

តយោ បុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ
 នោ ច នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ ន បុគ្គលា
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ នោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហិតុ ។

(២៣៩) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ សោ
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិតិ ។ ន បុគ្គលា នោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ នោ ច អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេ-
 ស្សន្តិ យេ បុគ្គេជ្ជនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ
 នោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហិតុ អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភា-
 វេស្សន្តិ សោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុតិ ។ ទ្វេ
 បុគ្គលា អញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ នោ ច នោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ យេ បុគ្គេជ្ជនា មគ្គំ ន បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេ អញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ នោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច នប្បជហិតុ ។

(២៤០) យោ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ
 សោ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវិស្សតិ ។ ន
 បុគ្គលា នោមនស្សិន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ នោ ច
 អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតិវិស្សន្តិ យេ បុគ្គេជ្ជនា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិព្វាវារៈ

បុគ្គល ៣ ពួក នឹងមិនចម្រើន នូវអនត្តាភាពស្វាមីភិទ្ធិន្ទ្រិយ តែមិនមែន
ជានឹងមិនលះបង់ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយទេ ឯបុគ្គល ៦ ពួក ឈ្មោះថានឹង
មិនចម្រើន នូវអនត្តាភាពស្វាមីភិទ្ធិន្ទ្រិយផង មិនលះបង់ហើយ នូវ
ទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយផង ។

(២៣៧) បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអត្តាទ្ធិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គល ៦ ពួក
មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនចម្រើន នូវ
អត្តាទ្ធិន្ទ្រិយទេ ឯពួកបុប្ផជនណា នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុប្ផជន
នោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយផង នឹងមិន
ចម្រើន នូវអត្តាទ្ធិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនចម្រើន
នូវអត្តាទ្ធិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្ស-
ទ្ធិន្ទ្រិយឬ ។ បុគ្គលពីរពួក នឹងមិនចម្រើន នូវអត្តាទ្ធិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជា
មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយទេ ឯពួកបុប្ផជនណា នឹងមិនបាន
ចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុប្ផជននោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអត្តាទ្ធិន្ទ្រិយ
ផង មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយផង ។

(២២០) បុគ្គលណា មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយ
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាទ្ធិន្ទ្រិយឬ ។
ឯបុគ្គល ៦ ពួក មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សទ្ធិន្ទ្រិយ តែមិន
មែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាទ្ធិន្ទ្រិយទេ ឯពួកបុប្ផជនណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ ទោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច នប្ប-
 ជហិតុ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខតាវិស្សន្តិ ។ យោ វា
 បន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ន សង្ខតាវិស្សន្តិ សោ ទោម-
 នស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុតិ ។ អរហា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ន
 សង្ខតាវិស្សន្តិ នោ ច ទោមនស្សន្ទ្រិយំ នប្បជហិតុ
 យេ បុគ្គជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញា-
 តាវិន្ទ្រិយញ្ច ន សង្ខតាវិស្សន្តិ ទោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 នប្បជហិតុ ។

(២២០) យោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ
 សោ អញ្ញាត្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា
 អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ នោ ច អញ្ញាត្រិយំ
 ន ភាវេស្សន្តិ យេ បុគ្គជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ
 តេ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវិតុ អញ្ញាត្រិ-
 យញ្ច ន ភាវេស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញាត្រិយំ
 ន ភាវេស្សន្តិ សោ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភា-
 វិតុតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា អញ្ញាត្រិយំ ន ភាវេស្សន្តិ
 នោ ច អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ន ភាវិតុ យេ
 បុគ្គជ្ជនា មក្កំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញាត្រិយញ្ច
 ន ភាវេស្សន្តិ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយញ្ច ន ភាវិតុ ។

នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជនោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ
 នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ។
 មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយ ។ ព្រះអរ-
 ហន្ត នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនលះ
 បង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានចំពោះ
 នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតា-
 វិន្ទ្រិយផង មិនលះបង់ហើយ នូវទោមនស្សន្ទ្រិយផង ។

[២២១] បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមី-
 តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គល
 ពីរពួក មិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជា
 នឹងមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយទេ ឯពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានចំពោះ
 នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សា-
 មីតិន្ទ្រិយផង នឹងមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គល
 ណា នឹងមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន
 ហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលពីរពួក នឹងមិនចម្រើន
 នូវអត្តិន្ទ្រិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិ-
 ន្ទ្រិយទេ ឯពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជន
 នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន នូវអត្តិន្ទ្រិយផង មិនចម្រើនហើយ
 នូវអនត្តាតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយផង ។

និម្មិតយមកេ បរិញ្ញាវិព

(២២២) យោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្រៀយំ ន ភាវិត្តុ សោ អញ្ញតាវិជ្រៀយំ ន សង្ខិករិស្សន្តិតិ ។ ទ្វេបុគ្គលា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្រៀយំ ន ភាវិត្តុ នោ ច អញ្ញតាវិជ្រៀយំ ន សង្ខិករិស្សន្តិ យេ បុថុជ្ឈនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្រៀយញ្ច ន ភាវិត្តុ អញ្ញតាវិជ្រៀយញ្ច ន សង្ខិករិស្សន្តិ ។ យោ វា បន អញ្ញតាវិជ្រៀយំ ន សង្ខិករិស្សន្តិ សោ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្រៀយំ ន ភាវិត្តាតិ ។ អរហន្តា អញ្ញតាវិជ្រៀយំ ន សង្ខិករិស្សន្តិ នោ ច អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្រៀយំ ន ភាវិត្តុ យេ បុថុជ្ឈនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញតាវិជ្រៀយញ្ច ន សង្ខិករិស្សន្តិ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិជ្រៀយញ្ច ន ភាវិត្តុ ។

(២២៣) យោ អញ្ញជ្រៀយំ ន ភាវិត្តុ សោ អញ្ញតាវិជ្រៀយំ ន សង្ខិករិស្សន្តិតិ ។ អដ្ឋបុគ្គលា អញ្ញជ្រៀយំ ន ភាវិត្តុ នោ ច អញ្ញតាវិជ្រៀយំ ន សង្ខិករិស្សន្តិ យេ បុថុជ្ឈនា មគ្គំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញជ្រៀយញ្ច ន ភាវិត្តុ អញ្ញតាវិជ្រៀយញ្ច ន សង្ខិករិស្សន្តិ ។ យោ វា បន

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិញ្ញាវិរៈ

(២២២) បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតាស្សាមី-
 តិទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយ
 ឬ ។ បុគ្គលតិរច្ឆក មិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតាស្សាមីតិទ្រិយ តែមិន
 មែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយទេ ឯពួកបុថុជ្ជនណា
 នឹងបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវ
 អនញ្ញតាស្សាមីតិទ្រិយផង នឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយ
 ផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា នឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតា-
 វិទ្រិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតាស្សាមី-
 តិទ្រិយឬ ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយ
 តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអនញ្ញតាស្សាមីតិទ្រិយទេ ឯពួក
 បុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះ ឈ្មោះថា
 នឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយផង មិនចម្រើនហើយ នូវ
 អនញ្ញតាស្សាមីតិទ្រិយផង ។

(២២៣) បុគ្គលណា មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយ បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយឬ ។ បុគ្គល
 ៨ ពួក មិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយ តែមិនមែនជានឹងមិនធ្វើឲ្យ
 ដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយទេ ឯពួកបុថុជ្ជនណា នឹងមិនបានចំពោះ
 នូវមគ្គ ពួកបុថុជ្ជននោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញតិទ្រិយផង
 នឹងមិនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញតាវិទ្រិយផង ។ មួយទៀត បុគ្គលណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អញ្ញាតាវិន្ទ្យំ ន សង្ខតាវិស្សតិ សោ អញ្ញាវិន្ទ្យំ
 ន ភាវិត្តាតិ ។ អរហា អញ្ញាតាវិន្ទ្យំ ន សង្ខ-
 តាវិស្សតិ ឆោ ច អញ្ញាវិន្ទ្យំ ន ភាវិត្ត យេ បុគ្គលោ
 មត្តំ ន បដិលភិស្សន្តិ តេ អញ្ញាតាវិន្ទ្យយោ ន
 សង្ខតាវិស្សន្តិ អញ្ញាវិន្ទ្យយោ ន ភាវិត្តាតិ ។

តន្ត្រីយយមកំ ទសមំ និដ្ឋិតំ ។

យមកប្បករណំ បច្ឆមំ និដ្ឋិតំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
 ចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យប្ត ។ ព្រះអរហន្ត នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយ តែមិនមែនជាមិនចម្រើនហើយ នូវអញ្ញាត្រ័យទេ ឯ
 ពួកបុថុជនណា នឹងមិនបានចំពោះ នូវមគ្គ ពួកបុថុជននោះ ឈ្មោះ
 ថា នឹងមិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអញ្ញាតាវិន្ធិយផង មិនចម្រើនហើយ
 នូវអញ្ញាត្រ័យផង ។

ចប់ ត្រ័យយមកៈ ទី ១០ ។

ចប់ យមកប្បករណៈ បដិមភាគ

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស សត្តមោ ភាគោ

មាតិកាបត្តិ

មាតិកា

អង្កេត

ពិស្តារយមក

បត្តិវារោ ១

បរិញ្ញាវារោ ២២២

អភិធម្មបិដក

យមកៈ សត្តមភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ពិន្ទុយមកៈ

បវត្តិកៈ ១

បរិពារៈ ២២២

វិវិទាវិវិទបត្តិ

វិវិទបាហោ	អវិវិទបាហោ	អង្កេ	រដ្ឋលេខាយំ
ឧប្បជ្ជិត	ឧប្បជ្ជិត	២ -	១២
ឧប្បជ្ជិត	ឧប្បជ្ជិត	៣ -	១៧
ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	៤០ -	១៤
ឧប្បជ្ជិត	ឧប្បជ្ជិត	៤៣ -	១៣
ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	៦៥ -	៧
ឧបបដន្តានំ	ឧបបដន្តានំ	៧២ -	៦
ចក្ខុទ្ធិយំ	ចក្ខុទ្ធិយំ	៧០ -	១០
បដិមភវិកានំ	បដិមភវិកានំ	១១២ -	៣
ន ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	១៥០ -	៨
ន ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	១៥០ -	១៧
បុរិសិទ្ធិយញ្ញ	បុរិសិទ្ធិយញ្ញ	១៦៧ -	១០
ឧប្បជ្ជិតស្មតិ ។	ឧប្បជ្ជិតស្មតិ	១៧៥ -	១៤
សច្ចិករោន្តិ	ន សច្ចិករោន្តិ	២២៦ -	៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កាយចាប់បដិសន្ធិ	កាលចាប់បដិសន្ធិ	៣ -	៣
របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ	របស់សត្វអ្នកមានចក្ខុ	៣ -	៤
កងទីនោះ ។	កងទីនោះឬ ។	២៦ -	១១
កងកងក្នុង :	កងកងក្នុង :	៣០ -	១៨
របស់សត្វណា	របស់សត្វណា	៤២ -	២០
ឯជីវិតន្ទ្រិយ	ឯជីវិតន្ទ្រិយ	៤៣ -	១០
ស្រីទាំងនោះ	ស្រីទាំងនោះ	៥០ -	៣
នឹងនិព្វាន	នឹងបរិនិព្វាន	៥១ -	៥
ដែលកើតកងបច្ចិកភព	ដែលកើតកងបច្ចិកភព	៥៣ -	៤
នឹងកើតឡើងផង	កើតឡើងផង	៥៨ -	១៨
កាន់កាមាវចរភព	កាន់កាមាវចរភព	៦៣ -	៦
កាន់បញ្ចវេការភព	កាន់បញ្ចវេការភព	៦៤ -	៧
នឹងកើតឡើង	កើតឡើង	៦៦ -	៧
ពួកអរ្យបុរស	ពួកអរ្យបុរស	៧២ -	១១
ជីវិតន្ទ្រិយ	ជីវិតន្ទ្រិយ	៧៤ -	១២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កាន់កាមាវចរភព	កាន់កាមាវចរភព	៧៤ -	១៥
នឹងកើតឡើង	កើតឡើង	៧៧ -	៦
ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី	ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី	៧២ -	១២
សំដែងនូវភពវិ-បី	សំដែងនូវភពវិ-បី	៧២ -	១៥
ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី	ហើយនឹងបរិនិព្វានក្តី	៧២ -	៤
មិនកើតឡើងឬ	មិនកើតឡើងឬ ។	៧៥ ~~៥~~	១១?
ក្នុងរូបភព	ក្នុងអរូបភព	៧៥ ~~៥~~	១៧?
ក្នុងអរូបភព	ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវ- ចរភព	៧៨ /	១៥
មិនកើតឡើងផង	នឹងមិនកើតឡើងផង	១០០ -	១៦
ក្នុងកាមាវចរភព	ក្នុងកាមាវចរភព	១០១ -	១៦
របស់បុរសទាំងនោះ	របស់សត្វទាំងនោះ	១០៣ -	៦
ច្បុក	ច្បុក	១០៧ -	១៣
កាន់កាមាវចរភព	កាន់កាមាវចរភព	១២១ .	២០
ចាកបញ្ចេញការភព	ចាកបញ្ចេញការភព	១២៧ /	១៧
ហើយនឹងបរិនិព្វាន	ហើយនឹងបរិនិព្វាន	១៣១ -	១៣

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ពួកប្រាជ្ញសត្វ	ពួកប្រាជ្ញសត្វ	១៣២ -	១៣
ជីវិតទ្រុឌ	ជីវិតទ្រុឌ	១៣៣ -	៧
និងអប្បបរមា	និងអប្បបរមា	១៣៥ -	១៥
និងមិនកើតឡើងផង	និងមិនកើតឡើងផង	១៤៣ -	៥
ក្នុងអប្បបរមា	ក្នុងអប្បបរមា	១៤៤ -	១៧
ឧបេក្ខទ្រុឌ	ឧបេក្ខទ្រុឌ	១៥៣ -	១៤
នៃចិត្តដែលប្រាសចាក	នៃចិត្តដែលប្រាសចាក		
សាមនស្ស	សាមនស្ស	១៥៤ -	៤
មិនកើតឡើងហើយ	កើតឡើងហើយ	១៥៧ -	៥
កើតឡើងផង	កើតឡើងហើយផង	១៥៧ -	១៨
របស់គុណ	របស់សត្វណា	១៦២ -	១៤
កុទ្ទិលណា	កុទ្ទិលណា	១៧៣ -	២០
កុទ្ទិលនោះ ។	កុទ្ទិលនោះឬ ។	១៧៤ -	២១
ជីវិតទ្រុឌ	ជីវិតទ្រុឌ	១៧៧ -	៧
ហើយនឹងបរិនិព្វាន	ហើយនឹងបរិនិព្វាន	១៧៧ -	១៧
កុទ្ទិលនោះ ។	កុទ្ទិលនោះឬ ។	១៨៨ -	៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មិនកើតឡើង	មិនកើតឡើងហើយ	១៨៨ -	៨
មិនកើតឡើង	មិនកើតឡើងហើយ	១៨៩ -	២
កើតឡើង	នឹងកើតឡើង	១៩៣ -	១៨
របស់ពួកចតុការសត្វ	របស់ពួកចតុរាការសត្វ	១៩៦ -	១២
មិនកើតឡើង	មិនកើតឡើងហើយ	១៩៧ -	៥
នឹងពួកអរុប្បាវចរសត្វ	នឹងពួករុប្បាវចរសត្វ	២០០ -	១៦
ឯចក្ខុន្ត្រ	ឯចក្ខុន្ត្រ		
	របស់សត្វទាំងនោះ	២០០ -	១៨
ហើយនឹងបរិនិព្វាន	ហើយនឹងបរិនិព្វាន	២០៧ -	៥
កង់រុប្បាវចរភព	កង់រុប្បាវចរភព និង		
	អរុប្បាវចរភព	២១២ -	៩
មិនមែនជាមិនកើត	មិនមែនជានឹងមិន		
ឡើងហើយ	កើតឡើង	២១៤ -	១៧
នឹងមិនកើតឡើងហើយ	មិនកើតឡើងហើយ	២១៥ -	៣
មិនមែនជានឹងមិនកើត	មិនមែនជាមិនកើត		
ឡើងហើយ	ឡើងហើយ	២១៥ -	៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់	មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់	២២៦	៨
នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ	នូវចក្ខុន្ត្រិយទេ	២៣០	១២
បុគ្គលណា	បុគ្គលណា	២៣៥	៤
ទោមនស្សន្ត្រិយទេ	នូវទោមនស្សន្ត្រិយទេ	២៣៦	៤
នូវទោមនស្សន្ត្រិយ	នូវទោមនស្សន្ត្រិយ	២៣៨	៦
នូវអពាតពាស្យាមីតិទ្រិយ ញញញញ	នូវអនពាតពាស្យាមីតិទ្រិយ ញញញញ	២៣៩	១៥
នឹងកំណត់ដឹង	នឹងមិនកំណត់ដឹង	២៤១	១៧
ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង	ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង	២៤២	៩
ឈ្មោះថានឹងកំណត់ដឹង	ឈ្មោះថានឹងមិនកំណត់ដឹង	២៤៣	៤
ឈ្មោះថាមិនចម្រើន	ឈ្មោះថានឹងមិនចម្រើន	២៤៥	៥
តែមិនមែនជាមិនលះបង់	តែមិនមែនជាមិនលះបង់ហើយ	២៤៨	១៣
មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់	មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ	២៥០	២
បុគ្គលណា	បុគ្គលណា	២៥៧	៧
នូវអញ្ញាទ្រិយឬ ។	នូវអញ្ញាតាទ្រិយឬ ។	២៦២	១២

**សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖**

Printing costs were kindly met by the follwing organizations

Tohoku Fukushi University President Koki Hagino
1-8-1 Kunimi, Aoba-ku, Sendai-shi, Miyagi Japan

この本は次の方によって復刻されました。

東北福祉大学 学長 萩野浩基
宮城県仙台市青葉区国見1-8-1

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.93

“ABHIDHAMMA PITAKA”

Published by the Buddhist Institute, phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition 1994

printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・アビダルマピタカ第93巻

発行：プノンペン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were kindly met by the follwing organizations

Tohoku Fukushi University President Koki Hagino
1-8-1 Kunimi, Aoba-ku, Sendai-shi, Miyagi Japan

この本は次の方によって復刻されました。

東北福祉大学 学長 萩野浩基
宮城県仙台市青葉区国見1-8-1

